Štefka Kustec iz Žižkov

Sebi v zadoščenje, družini v ponos

Maturirala z odliko ob rednem delu v Muri, družini, šoloobveznem otroku in skrbi za gospodinjstvo

Stran 3

Pomurske mlekarne

V nenehnem boju s tujo konkurenco

Od 1. julija za pol centa višja odkupna cena mleka - Se bo ljutomerska mlekarna selila?

Stran 4

Murskosoboški novomašnik

Oče mu je rekel: »Ti si ekumenski duhovnik«

Vse zmorem v njem, ki mi daje moč

Stran 8

V Odrancih spet ajda zori

S ščepcem nostalgije in merico domačnosti

Stran 19

VESTNIK

15. JULIJA 2010

MURSKA SOBOTA, LETO LXII, ŠT. 28, V. D. ODGOVORNEGA UREDNIKA JANEZ VOTEK, CENA 1,60 €

Narava po točno dveh letih zaplesala divji ples

Številni gasilci reševali poplavljeno Mursko Soboto

Spomin na 13. julij 2008 – V pol ure padlo 22 litrov dežja – Zalitih 120 objektov – Posredovalo 108 gasilcev – Komunala očitke zavrača – V Gornjih Petrovcih klestila toča

Murskosoboški župan Anton Štihec je v torek mobilni telefon pozabil v službi. Neugodno. Prvi človek v mestu je bil zato precej časa nedosegljiv, ko je narava nad njegovim mestom plesala divji ples. Nad Mursko Soboto in okolico se je namreč predvčeraj okoli 16. ure razbesnelo neurje z močnim dežjem, vmes je padala še drobna toča. Skorajda v hipu se je večji del mesta znašel v primežu vode, ki je kanalizacijske cevi in jaški niso mogli sproti odvesti. Voda je najbolj zalila Zvezno, Slovensko, Gregorčičevo, Bakovsko in Razlagovo ulico, kjer je dvignilo pokrov kanalizacijskega jaška. Zaradi obilice vode sta bili nekaj časa celo zaprti Bakovska in Gregorčičeva ulica. Nič bolje se ni godilo primestnim naseljem: najhuje je bilo v Černelavcih. Iz tukajšnje izpostave za zaščito in reševanje so sporočili, da je meteorna voda vdrla v kletne prostore okrog 120 stanovanjskih hiš in stanovanjskih blokov, hotela Diana, Centra srednjih in poklicnih šol, prodajalne in gostinskega lokala. Posredovali so 108 gasilcev iz gasilskih društev Murska Sobota, Černelavci, Markišavci, Polana, Veščica, Rakičan, Krog, Satahovci, Nemčavci, Kupšinci, Bakovci, Noršinci in štab Civilne zaščite Mestne občine Murska Sobota. Posledice močnega deževja so odpravljali pozno v noč. Vonj po vodnem pustošenju in fekalijah pa je bil v zraku še včeraj.

Nadaljevanje na 5. strani

Fotografija Jure Žauneker

Mursko Soboto in okolico je predvčeraj ob 16. uri zajela nevihta z močnim dežjem. Po podatkih Agencije za okolje je med 16. uro in 16.30 v Murski Soboti padlo 22 litrov dežja na kvadratni meter. V uri je padlo 57 litrov, zato so bili poplavljeni več ulic, tudi mestno središče, in naselje Černelavci. Posredovalo je 108 gasilcev, ki so izčrpali vodo iz 120 objektov. Direktor murskosoboške Komunale Mirko Šabjan je zanikal očitke, da kanalizacijsko omrežje ni delovalo. Ponekod v Pomurju je padala tudi toča, vendar večje škode ni povzročila.

V premislek

ŠE KAR V KRIZI

J. Votek

Banke zategujejo, gradbeni delavci na cesti brez plač. Preplah, ker Nemčija, ki je vlečni konj našega gospodarstva, dosega pozitivno gospodarsko rast, mi pa smo še vedno na ničelni ravni rasti. Zdi se, da so politiki v položaju, ko ne vedo, kam naj se najprej obrnejo in kaj naj najprej rešujejo, da bi nevtralizirali izgube. Posledično se prepirajo z mediji okrog prednostnih nalog. Toda, kakor koli obračamo, imajo problemi isti skupni imenovalec, ki presega politični okvir. Strokovnjakom posameznih področij ne uspeva slediti z rešitvami, ki se pojavljajo v njihovih strokah. Nekoč se je politika predvsem v razvitem svetu obračala po nasvete k t. i. možganskim trustom ali akademski srenji. Ti so oblikovali osnovne smernice, ki se jih je politika držala. Konec osemdesetih let je bilo tega soglasja konec. Nekateri so zlobno pripomnili, da so police z idejami prazne. Ta praznina je spravila družbo tja, kjer je. V tistem času so nekateri sicer samosvoji intelektualci opozorili, da je za razumevanje in premagovanje krize treba imeti širok pogled in se ozreti na nastale probleme v kontekstu človeške kulturne evolucije. Toda potreben je bistveno daljši pogled nazaj kot zadnjih petdeset ali sto let, ampak kar tisoč let. Šele s tem pogledom je mogoče razumeti družbeno strukturo in vzorce njenega spreminjanja. In ko se danes vse vrti okrog Kitajcev in njihove vse večje moči, se spregleda ključno dejstvo: Kitajci so imeli in imajo dinamičen pogled na svet, ob tem pa še izostren občutek za zgodovino. Tako se ves čas zavedajo globoke vezi med krizo in spremembo. Kot je zapisal Capra, je izraz, ki ga uporabljajo za krizo, wei-ji, to pomeni nevarnost in možnost. Ob koncu zgolj kot izziv, se je v Pomurju in o Pomurju kdaj razmišljalo skozi zgodovinsko dimenzijo? Ali si je kdo zastavil vprašanje, kaj je nevarnost in kaj možnost?

Nepreslišano

Karikatura Anton Buzeti

Kaj se dogaja v telesu, ko je zrak pregret

S hladnega na vroče je šok za telo

Zaradi visoke temperature zraka se žile razširijo, poveča se krvni obtok in obremeni srce

Ljudje zelo različno prenašamo visoke temperature in vlažnost zraka, kar je predvsem odvisno od metabolizma ali presnove. Tistim z večjim metabolizmom ustrezajo nizke temperature, z nizkim pa višje. Na počutje vplivajo tudi konstitucija telesa in bolezni, saj suhi in zdravi lažje prenašajo visoke temperature kot debelejši in bolni. Običajna telesna temperatura je od 36 do 37 stopinj Celzija, telo pa jo poskuša z vsemi sistemi tudi vzdrževati. Ob visokih zunanjih temperaturah se telo hladi z oddajanjem temperature. To doseže na ta način, da se zunanje žile telesa razširijo in znojnice odprejo.

Nadaljevanje na 3. strani

Naročnik

ISSN 0351-6407

Pogled od zunaj

Letovanje otrok v Baški

Olga Benko

Med 1. in 12. julijem je v organizaciji Društva prijateljev mladine Murska Sobota v Otroškem počitniškem domu v Baški letovalo 180 otrok iz Upravne enote Murska Sobota. Spremljali so jih 18 voditeljev, zdravnik, medicinska sestra, športni animator in pedagoška vodja.

Starostna struktura otrok je bila pestra - od malčkov iz vrtca do učencev 9. razreda OŠ. Zato so bile tudi aktivnosti zelo različne, saj smo program prilagodili starosti in zanimanjem udeležencev. Doseči smo hoteli naslednje cilje: letovanje naj bo poučno in vzgojno, gibalno učinkovito, doživljajsko bogato, prijetno in zabavno ter ustvarjalno.

Vreme nam je bilo zelo naklonjeno, tako da smo večino dneva preživeli na plaži – se kopali, plavali, igrali v in ob vodi, sodelovali smo pri različnih športnih aktivnosti (nogomet, odbojka, namizni tenis), šli na pohode in sprehode. V preostalem prostem času so se otroci vključevali v ustvarjalne delavnice, brali knjige iz priročne knjižnice, se peljali z ladjo s steklenim dnom, sodelovali na zabavnih prireditvah Baška ima talent, pižama party, plesu in misli strnili v zaključnem večeru.

Otroci so se dobro počutili in tudi posebnih zdravstvenih težav ni bilo. Mlajši so morda občutili nekaj domotožja, to se najraje prikrade zvečer, ko je treba v posteljo, toda z angažiranjem spremljevalcev in s pestro ponudbo dejavnosti se je tudi to uredilo. Nova doživetja zunaj domačega kraja, kulturno plemenitenje družabnih stikov, navajanje na življenje v skupini, sproščenost v medosebnih odnosih - vse to je bogastvo, ki ga lahko doživijo le na letovanju v družbi vrstnikov.

Na vprašanje, ali je bilo otrokom in spremljevalcem v Baški všeč, se je zaslišal gromki daaaaaa! Zato menim, da je bilo letovanje prijetna in poučna izkušnja za vse nas, ki smo se ga udeležili.

Odločilna skupščina Radenske in obračun s preteklimi dogodki

Delijo dobiček in rekordno polnijo!

Radenska bo kljub 36 milijonom dolga zaradi »zunanjih« slabitev izplačala delničarjem dobiček, da bi simbolično dokazala trdnost družbe z bogato tradicijo

Fotografija Bernarda B. Peček

Zvonko Murgelj, direktor družbe Radenska, ki je del skupine Pivovarne Laško, se je odločil za javno predstavitev in obračun s preteklimi dogodki in vsebinskimi spremembami v vodenju.

Včeraj dopoldne je v Boračevi potekala skupščina delniške družbe Radenska, na kateri je bila čez 93 odstotna zastopanost kapitala, takoj zatem pa je direktor Zvonko Murgelj sprejete sklepe predstavil tudi zbranim novinarjem na tiskovni konferenci. Na skupščini ni bilo vložene nobene izpodbojne tožbe, vsi predlagani sklepi so bili sprejeti, izjema je bila podeljena razrešnica vsem članom nadzornega sveta in uprave (s čimer se potrdi in odobri njuno delo) razen Bošku Šrotu. Prav tako so potrdili že 9. junija podpisano pogodbo o obvladovanju med obvladujočo družbo Pivovarno Laško in odvisno družbo Radensko, v kateri so jasno določeni prihodnji odnosi med družbama; tudi če bo ponovno prišlo do podobnega izčrpavanja družbe kot v preteklosti, se bo točno vedelo, kdo je za to kriv; direktor mora naročilo vodilnih izpolniti, hkrati pa je dolžan razkriti nečedne posle, škodljive za podjetje, in o njih obvestiti predstavnike lastništnika. Delničarjem je tudi omogočeno, da zamenjajo delnice odvisne družbe za delnice obvladujoče družbe (za eno delnico Radenske dobijo 0,42 % vrednosti delnice Pivovarne Laško).

Dejstvo je, da je Radenska vsa minula leta iz svoje dejavnosti poslovala pozitivno in da so jo oslabili posojila in naložbe prejšnjega vodstva Pivovarne Laško. Celotno izgubo v višini 36 milijonov evrov so pokrili iz lastnih virov s pomočjo dobičkov iz preteklih let, je zatrdil direktor Murgelj. Edinim v skupini Pivovarne Laško jim je uspelo prikazati tudi bilančni dobiček za leto 2009 v višini čez 2,3 milijona evrov, ki ga sestavlja preneseni čisti dobiček iz preteklih let. Del dobička v višini čez 1,2 milijona evrov bodo porabili za izplačilo dividend v bruto vrednosti 0,24 evrov za delnico, ki bodo izplačane najpozneje 60 dni po sprejetju sklepa. Preostanek bilančnega dobička bo ostal nerazporejen. V Radenski je danes zaposlenih 214 delavcev, ki so konec leta prejeli božičnico in 13. plačo, je poudaril Murgelj. In še: »Zdaj lažje diham, saj bodo odslej odnosi veliko bolj čisti. Poslovanje je odlično, obvladovanje stroškov znotraj hiše in krčenje programa sta učinkoviti, pa tudi vreme je na naši strani. Po prvih ocenah imamo po letošnjih šestih mesecih 1,9 milijona evrov dobička, kar je za 100 tisoč evrov več, kot smo načrtovali, konec leta pa načrtujemo 3,6 milijona evrov dobička.

Glede vložene zahteve po vrnitvi premoženja in podjetja pa je direktor uprave Radenske povedal le, da so med dokumenti odkrili dokaz, da je bila posvojitev Rudolfa Höhna Šariča razveljavljena, zato njihovi pravniki menijo, da je vprašljiv celoten postopek denacionalizacije.

Bernarda B. Peček

Kako pospešiti razvoj v regijah?

Povezati razpršene lokalne interese

Za Pomurje so napisali že več razvojnih programov, razvoja pa ni – Je rešitev nov zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja?

Kljub večletnim prizadevanjem za zmanjšanje regionalnih razvojnih razlik v Sloveniji, te le še naraščajo. Med osrednjeslovensko regijo in preostalimi regijami so vedno večje razlike glede razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti. Pomurje z nekaterimi kazalniki še posebej izstopa v negativnem smislu. V Sloveniji sta bili med drugim napisani Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007-2023 in Strategija razvoja Slovenije, tudi Pomurje je dobilo kar nekaj regionalnih razvojnih programov, nazadnje celo pomurski zakon, ki prinaša intervencijske ukrepe regionalne politike.

V Službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko se zavedajo, da aktualna regionalna politika ni dovolj pregledna, institucionalna organiziranost na vseh ravneh pa ne zagotavlja uveljavljanja načel partnerstva in učinkovitega izvajanja zakonodaje. Na naše vprašanje o neučinkovitosti pa odgovarjajo: »Medministrska koordinacija je nezadostna, delovanje posameznih resornih politik v regijah pa nepovezano in večkrat brez možnih sinergij. Institucije na državni in regionalni ravni so nestabilne, sestava svetov regij, torej župani, omogoča prevlado lokalnih interesov, zato ni potrebnega osredotočenja na ključne regionalne probleme in malo je pravih regijskih projektov. Zaradi velikega števila razdrobljenih projektov pa prihaja do težav pri črpanju sredstev evropske kohezijske politike, neustrezno pa je tudi spremljanje in vrednotenje izvajanja programov.«

V obravnavi je nov zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, da bi naletel na plodna tla, pa se je minister dr. Henrik Gjerkeš, odgovoren za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, srečal tudi s predstavniki regionalnih razvojnih agencij, območnih razvojnih agencij, predstavniki skupnosti občin in drugimi. Prav razvojne agencije so po ministrovem mnenju pomemben del regionalne politike in predstavljajo velik razvojni potencial. A ker je socialna, gospodarska in finančna kriza izpostavila nekatere slabosti modela razvoja na regionalni ravni, so v novem zakonu predvideli nekaj sistemskih rešitev, da bi učinkoviteje reševali regionalne razvojne težave.

Regionalne razvojne agencije (RRA) so tudi po predlogu novega zakona osrednja institucija za operativno izvajanje regionalne politike na ravni razvojne regije. Vsaka razvojna regija ima le eno RRA, razvojne naloge pa lahko po sklepu sveta regije opravljajo tudi območne razvojne agencije. V okviru novega zakona želijo tudi pogodbeno povezati vse razvojne institucije v regiji, tako da bi se vzpostavila razvojna mreža, v katero bi se povezovali tehnološki centri, garancijski skladi, inkubatorji, energetske pisarne in drugi.

Regionalne institucije doslej niso bile sposobne povezati razpršenih regionalnih interesov in divergentnega državnega centralizma. Ob že tradicionalnem državnem centralizmu so se okrepili regijski centralizmi in tudi lokalizmi, menijo v SVLR, morda pa bo novi zakon vendarle prispeval k temu, da se na lokalni ravni bolj zavejo regijsko pomembnih vprašanj.

A. Nana Rituper Rodež

LDS-ov kandidat

Slavinec obljublja obvoznico

»Priložnost tudi za domače investitorje«

V Liberalni demokraciji Slovenije so predstavili strankinega kandidata za župana Mestne občine Murska Sobota, in to nekdanjega poslanca v državnem zboru in univerzitetnega profesorja dr. Mitjo Slavinca. Predsednica LDS Katarina Kresal je uvodoma poudarila, da morajo programi na lokalni ravni odražati želje ljudi, ki tam živijo. »Program bomo zastavili tako, da bomo nadgradili tisto, kar je že bilo narejeno, in konkretizirali tisto, kar se bo še naredilo,« je povedal Slavinec, ki je kot prvi konkreten primer navedel obvoznico okrog Murske Sobote. Po njegovem mnenju se ne bi smeli obračati samo k velikim tujim investitorjem, temveč bi morali dati priložnost tudi domačim: »Če potrebuje pol hektarja veliko zemljišče, mu ne ponujajmo dveh hektarjev.« Po lastnih besedah si bo Slavinec med drugim prizadeval za krepitev Murske Sobote kot regijskega središča. Trenutno imajo v LDS po Sloveniji že 115 županskih kandidatov.

T. M.

Skrbni pregled poslovanja Nafte Lendava

Spet aktualna prodaja?

Pregledovanje v luči nove politike upravljanja državnega premoženja - Razvojni načrti na čakanju?

V lendavski družbi Nafta Lendava te dni poteka skrbni pregled poslovanja, ki ga po naročilu nadzornega sveta družbe prek najete ljubljanske odvetniške pisarne opravljajo zunanji strokovnjaki. Uradno so v Lendavo prišli zato, da bi nadzorni svet prišel do dodatnih pojasnil o poslovnem poročilu za lani. Kot je znano, je Nafta Petrochem, ki predstavlja osemdesetodstotni delež v poslovanju Nafte Lendava, lani imela 2,9 milijona evrov izgube, čeprav je vodstvo še avgusta lani napovedovalo, da se bodo s ponovnim zagonom tovarne metanola, optimalnim obratovanjem nove tovarne formalina, novimi trgi za prodajo urea - formaldehidnih lepil ter večjo paleto izdelkov dokopali do pozitivnega poslovanja. Nadzorniki, ki so konsolidirano poslovno poročilo skrbno brali že na dveh sejah in od uprave enkrat že zahtevali dopolnitve, se bodo ponovno sestali avgusta. Takrat naj bi po pričakovanju tudi odločili, ali mu dajo soglasje in s tem zaupnico upravi.

Skrbno pregledovanje zunanjih strokovnjakov pa je mogoče videti tudi v luči nove državne politike upravljanja državnega premoženja. Po petih letih je v kontekstu preoblikovanja Kada, Soda in D. S. U. v agencijo spet na obzorju trend privatizacije državnih naložb in centralizacije upravljanja državnega premoženja. Podrobno pregledovanje poslovanja Nafte Lendava bo torej lahko namenjeno tudi ugotavljanju, ali je podjetje strateška državna naložba ali zgolj državno premoženje, priročno za prodajo in zapolnjevanje proračunskega primanjkljaja. V senci pretresanja lanskega poslovanja je zato ostala tudi strategija razvoja podjetja za obdobje 2010–2015. Razumljivo, saj je sedanji direktor družbe mag. Mirko Horvat vroč zagovornik strateške pomembnosti dejavnosti podjetja za državo in njegove ohranitve v državni lasti, načelno podporo pa je doslej imel tudi pri dosedanjem gospodarskem ministru dr. Mateju Lahovniku. Lani je na otvoritvi nove tovarne formalina napovedal, da bo vlada razvoj petrokemijske dejavnosti podprla tudi z državnimi projekti, kot je gradnja plinovoda.

Majda Horvat

Štefka Kustec iz Žižkov, zlata maturantka z vsemi možnimi točkami

Sebi v zadoščenje, družini v ponos

Odličen rezultat je Štefka dosegla ob rednem delu mojstrice v Muri, družini, šoloobveznem otroku in skrbi za gospodinjstvo

Zgodba Štefke Kustec je zares zanimiva in vredna zapisa v Vestniku. Je zgodba o tem, kako je lahko vsak konec tudi nov začetek, kako lahko nekdo uresniči svoje življenjske cilje tudi v nekoliko zrelejših letih – pogoj je seveda, da sprejmeš najprej pri sebi to pomembno odločitev, da si želiš doseči nekaj več in da ti pri tem stoji ob strani vsa družina. Pri Kusteževih je bilo tako: prav vsi so ji stali ob strani ob njeni odločitvi, da se vpiše v program izobraževanja v Ljutomeru, mama in oče, soprog in seveda sin, ki je sprejel nekoliko več odgovornosti do samostojnega učenja v sedmem razredu. Kajti tudi mama je postala učenka in je poleg redne službe ves prosti čas posvetila študiju.

Pri Štefki že ob prvem srečanju lahko opazite, da je optimistka, da ne vrže hitro puške v koruzo in da se zanese nase in na svoje sposobnosti, predvsem pa ne obupa hitro, ampak vedno išče rešitve. Tako je bilo tudi ob stečaju Mure – takoj je začela iskati druge možnosti in priložnosti.

Vsi, ki poleg službe in družine končajo dodatno izobraževanje, vedo, koliko odrekanja in volje je potrebno, da zmoreš ves psihični, fizični in umski napor. Toda Štefki je uspelo še več kot drugim: uspela je doseči vse možne točke na maturi iz programa predšolska vzgoja na Gimnaziji Franca Miklošiča v Ljutomeru. In to kljub temu, da ne dela v vrtcu ali šoli, da do sedaj sploh ni imela nobene povezave s pedagoškim poklicem, da se je morala na novo naučiti igranja dveh instrumentov in taktiranja, in da že skoraj 25 let ni sedela v šolskih klopeh, saj je delala kot mojstrica v Muri.

Fotografija Bernarda B. Peček

Štefka Kustec je postala pred dnevi po dvajsetih letih dela v Muri zlata maturantka programa predšolska vzgoja z doseženimi vsemi možnimi točkami.

Pravzaprav gre za staro željo iz osnovne šole, da bi bila učiteljica – pa jo je prestrašil neki profesor, tako da se ni upala vpisati na gimnazijo. Odločila se je za tekstilno šolo, ki jo je uspešno končala, in čeprav je želela, da bi nadaljevala študij na ekonomiji, je ta ni dovolj pritegnila. Po opravljanju prakse v Muri je potem tam kar ostala. Seveda ni treba omenjati, da je bila vedno izjemno pridna delavka, saj je najprej delala »na normi«, nato kot kontrolorka in zadnja leta kot mojstrica. Stečaj, ki je prizadel prav vse zaposlene, je dočakala v Muri Moška oblačila. »Po kar temeljitem premisleku, kaj sedaj s svojim življenjem, po pogovoru z družino in prijateljico sem se vpisala na predšolsko vzgojo oktobra 2009. To je bilo po tistem, ko sem dobila odpoved v Muri. Teden po vpisu sem dobila sporočilo, da sem sprejeta nazaj v novo družbo Mura in partnerji. Pa sem se vseeno odločila, da bom končala izobraževanje oziroma prekvalifikacijo, saj sem se vpisala po tehtnem premisleku in pogovoru z vsemi najbližjimi. Pravzaprav je bila to moja življenjska odločitev, da zamenjam poklic. Ni bilo lahko, toda če imaš voljo, gre. Ko sem prišla v petek domov iz službe, sem se oprhala in šla v Ljutomer v šolo, kjer sem bila tudi do deset zvečer. Potem pa naslednjega dne zjutraj v službo ali spet v šolo. Vse nedelje pa so bile namenjene učenju,« je opisala svoje zadnje leto Štefka Kustec. Praktično delo je opravljala v Vrtcu Odranci, kjer ji je stala ob strani mentorica vzgojiteljica Gabrijela Sobočan. Namesto 275 je imela kot zaposlena obvezo opraviti le 130 praktičnih ur in vse je morala nato še opisati v dnevnikih.

Ali ima kot zlata maturantka z vsemi možnimi točkami (v petek jo čaka še sprejem pri šolskem ministru dr. Igorju Lukšiču) kaj več možnosti za novo zaposlitev? Pripravništvo bi menda lahko začela opravljati takoj, toda »volontersko« – prostovoljno, torej zastonj. Pa vseeno si želi, da bi zamenjala službo, saj jo delo z otroki izjemno veseli – zdaj še bolj, to pa je tudi njena neizpolnjena želja iz mladostnih let.

»Odkrito povedano, takega rezultata nisem pričakovala. Bila sem presenečena. Sem pa vesela, saj je to v moje osebno zadovoljstvo in veselje domačih,« je priznala Štefka, ki pa hkrati ne skriva, da razmišlja – če bi lahko dobila zaposlitev – tudi o nadaljnjem izobraževanju v Mariboru. Zakaj pa ne?

Bernarda B. Peček

Kaj se dogaja v telesu, ko je zrak pregret

S hladnega na vroče je šok za telo

Zaradi visoke temperature zraka se žile razširijo, poveča se krvni obtok in obremeni srce

Nadaljevanje s 1. strani

Z znojenjem ali izparevanjem tekočine iz telesa se telo ohlaja, dodatno pa ga ohlaja tudi znoj na koži. Ob razširjenih žilah ter topli in pordeli koži se tudi površina telesa poveča. In obratno. Kadar nam je hladno, se zunanje žile v telesu krčijo in mišice začno drgetati. Z drgetanjem se ustvarja dodatna energija, ki greje telo, s krčenjem pa se zmanjša tudi površina za oddajanje temperature.

Telo največ temperature izgubi z znojenjem, z znojem pa telo izgublja tudi elektrolite, predvsem kalij, natrij, kalcij, magnezij ..., ki so zelo pomembni za njegovo delovanje. Neravnovesje elektrolitov v telesu lahko sproži motnje ritma ali poslabša delovanje srca, kar morajo še posebej vedeti srčni bolniki. Izločanja soli iz telesa v vročih dneh ne moremo preprečiti, zato je pomembno, da jih nadomeščamo s pitjem mineralnih napitkov in primerno prehrano. Veliko mineralov je predvsem v zelenjavi.

Zaradi visoke temperature zraka se žile v telesu razširijo, s tem pa močno poveča krvni obtok. To obremeni srce in vse organe, zaradi česar srčni in pljučni bolniki tudi dosti težje prenašajo visoke temperature in občutijo veliko več težav.

Za srčne bolnike je zelo pomembno, da ohranjajo ravnovesje tekočin v telesu. Bolniki, ki uživajo diuretike, zdravila za odvajanje vode iz telesa, ob povečanem znojenju uporabo zdravila lahko zmanjšajo ali ga celo prenehajo jemati, o čemer pa se morajo posvetovati z zdravnikom. Pri bolnikih s slabšo funkcijo ledvic je priporočljivo, da že v običajnih razmerah spijejo od dva do tri litre tekočine, ob močnem znojenju pa pijejo še več in tako vzdržujejo normalno funkcijo ledvic.

Fotografija Nataša Juhnov

Ljudje zelo različno prenašamo visoke temperature in vlažnost zraka, kar je predvsem odvisno od metabolizma ali presnove.

Kljub vročini pa naglo hlajenje ali sprememba temperature ni dobra za telo, saj ga spravi v šok. V prostorih, ki jih v teh vročih dneh izdatno hladimo s klimatskimi napravami, telo počiva, saj mu ni treba skrbeti za uravnavanje telesne temperature, ko pa stopimo na visoko temperaturo, telo doživi šok. Žile se v trenutku razširijo in cirkulacija v telesu se poveča, občutek vročine pa je veliko večji, kot je dejanska temperatura zraka. To pa zaradi zelo hladnega in suhega zraka v notranjosti prostorov, saj klimatske naprave zrak tudi sušijo.

V teh vročih dneh je tudi veliko športnih in drugih prireditev na prostem. Zaradi napora se lahko kdo tudi zgrudi. Največkrat sta vzroka pregrevanje telesa in izguba tekočin, redkeje pa pride do motnje srčnega ritma. Prizadetemu je treba pomagati z ohlajanjem telesa in pitjem tekočin ali mineralnih napitkov, ob težjem stanju pa je treba poklicati medicinsko pomoč.

M. H.

Letos zlati predvsem ljutomerski gimnazijci

Zmagovita enajsterica

Na Ekonomski šoli Murska Sobota zadovoljni z dosežki maturantov, saj so precej boljši od lanskih

Maturanti Gimnazije Murska Sobota, Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer, Strokovne gimnazije Ekonomske šole Murska Sobota in Dvojezične srednje šole Lendava so v sredo zjutraj izvedeli rezultate splošne mature, ki jim bodo omogočili vpis na želeno fakulteto.

Dijaki, ki končujejo srednješolsko izobraževanje na gimnazijah, so si šele 14. julija lahko zares oddahnili. Šele tega dne zjutraj so s svojimi gesli lahko na spletnih straneh izvedeli, kako uspešni so bili. Na Ekonomski šoli Murska Sobota je ravnatelj Darko Petrijan zadovoljen z dosežki maturantov, saj so precej boljši od lanskih (lani 82, letos 93-odstoten uspeh) in tudi nadpovprečni med strokovnimi gimnazijami v Sloveniji. Torej so letos izboljšali rezultate na vseh področjih, saj je bil tudi rezultat poklicne mature 96-odstoten. V Lendavi je splošno maturo opravljalo 37 dijakov, uspešno jo je opravilo le 32, kar je 86,5 odstotka – zlatega maturanta letos nimajo, trem pa je zmanjkala zgolj ena točka, je sporočil ravnatelj Slavko Režonja. Podobno je bilo tudi na murskosoboški gimnaziji, kjer se je z maturitetnimi izpiti spoprijelo kar 147 dijakov, uspešno pa jo je opravilo 132, torej je uspešnost 90-odstotna.

Zlati maturanti Pomurja in GFML:

Žiga Avsec (Radenci), Filip Cvetko (Murska Sobota), Miha Dominko (Noršinci), Tjaša Dražnik (Murska Sobota), Sara Drvarič Talian (Murska Sobota), Tara Klun (Ljutomer), Anja Kosi (Veržej), Kaja Lenarčič (Puconci), Uroš Markoja (Turnišče), Matej Mlinarič (Ljutomer) in Barbara Petovar (Gornja Radgona).

Čeprav vsi priznavajo, da je matura nekakšna loterija, pa letos največji uspeh slavijo na Gimnaziji Franca Miklošiča Ljutomer. Splošno maturo je opravljalo 127 kandidatov, od tega uspešno 126 – torej je uspešnost 99,2-odstotna. Vsi letošnji zlati maturanti prihajajo z ljutomerske gimnazije – in teh je kar za nogometno moštvo: 11.

Bernarda B. Peček

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

VESTNIK **Izdaja:** Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrtkih. **Uredništvo:** Janez Votek (vršilec dolžnosti odgovornega urednika), A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažic Peček, Ludvik Kovač, Majda Horvat, Milan Jerše, Petra Kranjec, Timotej Milanov (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šömen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom). Direktor: Dejan Fujs. **Naslov uredništva in uprave:** Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 20 (naročniška služba), n. c. 538 17 10, 538 17 40 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 538 17 10, št. telefaksa 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 80,60 evra, za pravne osebe 119,60 evra, za naročnike v tujini 195,00 evra, letna naročnina za on-line Vestnik je 52,00 evra. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika je 1,55 evra. IBAN pri Raiffeisen banki SI56 2490 0900 0247 884, SWIFT koda banke; KREKSI22. Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Za kona o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 89, in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 13.800 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, Venera: venera@p-inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 4

Okrogla miza PAZU o nameravani gradnji hidroelektrarn na reki Muri

Priložnost in nevarnost

Pomurska akademija je vabila na predstavitev zaključkov študije, čeprav so predstavniki DEM zatrjevali, da so končali šele I. fazo

V tej zmedi in večplastnem delovanju pri načrtovanju možnosti gradnje hidroelektrarn na reki Muri, ki naj bi bile potrebne zaradi nujne samozadostnosti Slovenije pri oskrbi z električno energijo, več nihče ne ve, kdo pije in kdo plača. No, kdo plačuje, se ve – saj se DEM pojavljajo kot sponzorji klubov, medijev in dogodkov, močno pa so aktivni predvsem na prleški strani, torej na desnem bregu reke Mure, kjer po lokalnih skupnostih predstavljajo zaključke izdelanih strokovnih podlag. Vprašanje, kaj jim predstavljajo in zakaj jim kažejo podatke in grafe, za katere sami trdijo, da niso dokončni, in pri katerih so dokazane strokovne pomanjkljivosti, je ostalo brez pravega odgovora.

Mag. Viljem Pozeb, direktor Dravskih elektrarn Maribor, je večkrat poudaril, da še ni odločeno, ali bodo gradili hidroelektrarne, saj tega brez družbenega konsenza in natančnega izračuna, ali se bo gradnja res obrestovala (predvsem, če je ali bo celotno območje reke Mure v Naturi 2000), ne bodo počeli. V isti sapi pa je zatrdil, da bodo ustanovili »svojo družbo v Prekmurju, ki bo v 100-odsotni lasti DEM in bo nosilec gradnje HE na Muri, malih hidroelektrarn, kakor tudi nosilec projekta geotermalne energije« (tako so zapisali tudi v sporočilu za javnost minuli teden).

Pravzaprav je svojo predstavitev začel z odgovorom na uvodnik v Vestniku, zanikal je, da želijo postati monopolist na področju obnovljivih virov energije v Pomurju, sodelovati želijo z vsemi zainteresiranimi, sami pa so strokovnjak za HE in »jih bomo zgradili, če nam boste dopustili,« je še poudaril Pozeb. Ker dr. Milan Svetec in dr. Janez Ščančar nista želela komentirati predstavljene Študije trajnostnega razvoja za izvedbo projekta energetske izrabe reke Mure odgovornega Matjaža Gerla z E-zavoda, zavoda za celovite razvojne rešitve, je svoj pogled na predstavljeno podal le četrti povabljeni za okroglo mizo Stojan Habjanič.

Prepričan je, da tudi po morebitni zgraditvi HE ne bomo mogli slediti naraščajoči porabi elektrike (do 3-odstotno povečanje na leto), zato bi morala država tudi v novih zakonih najprej spodbujati učinkovito rabo energije in šele nato uporabo obnovljivih virov energije. Zbrane je spomnil, da so lani septembra Madžari in Hrvati ustanovili čezmejni biosferni rezervat Mura-Drava, ki sega povsem do meje s Slovenijo, sosede pa bo vsekakor treba vprašati, kaj si mislijo o načrtovanju elektrarn. Opozoril je tudi, še vedno niso vključili v študijo posledic in stroškov, ki bi jih v okolju povzročilo morebitno gradbišče ob Muri, in vpliv le-tega na največji pomurski projekt oskrbe z vodo, prav tako pa na to, da so pred tremi leti na podobnem srečanju PAZU obljubili, da bodo v pripravo študij (bilo naj bi jih 14) vključili domače strokovnjake in institucije.

To se ni zgodilo, saj razen RRA Mura ne sodeluje nihče pristojen iz Pomurja. Zato bo zveza društev Moja Mura izdelala svoje primerjalne študije o posledicah gradnje, kjer bodo prikazali tudi zamolčana strokovna dejstva.

V odgovor Habjaniču, Šarugovi , Balažicu in Kovaču in drugim, ki so spraševali in opozarjali na nedorečenosti glede jezov, območja Natura 2000 in drugega, smo najpogosteje slišali, da je to le začetna študija in da so sedaj šele v prvi fazi priprav. Dr. Bernard Goršak pa je povedal, da bodo verjeli DEM in študijam takrat, ko jih bodo pripravljali zaupanja vredni strokovnjaki, saj je drugače jasno, da se rezultati predstavijo tako, da ustrezajo naročniku. Zato sam čaka na to, da vidi, koga bodo izbrali za izdelavo okoljske študije.

Bernarda B. Peček

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota je trenutno razpisanih več kot 120 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v kovinskopredelovalni dejavnosti in storitvah.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:
lesar – 21, strojni obdelovalec kovin – 15, ročni obdelovalec kovin – 10, šivilja – 10, elektrikar energetik – 5, monter ogrevalnih naprav – 5, pomožni delavec – 5, osnovnošolska izobrazba – 4, prof. specialne in rehabilitacijske pedagogike – 4, ekonomsko komercialni tehnik – 3, kuhar – 3.

Iščejo se tudi:
doktor medicine – 2, prof. angleščine – 1, prof. nemščine – 1, univ. dipl. inž. kmetijstva – 1, univ. dipl. pravnik – 1, univ. dipl. socialni delavec – 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

Ozara Slovenija
Nacionalno združenje za kakovost življenja
OZARA SLOVENIJA, PISARNA ZA INFORMIRANJE IN SVETOVANJE, MIKLOŠIČEV TRG 3, 9240 LJUTOMER
Kontaktna številka 070 550 665
Ponujamo pomoč in podporo osebam s težavami v duševnem zdravju, ljudem v duševni stiski in njihovim svojcem.

V Pomurskih mlekarnah lani ustvarili dober milijon evrov dobička

V nenehnem boju s tujo konkurenco

Od 1. julija za pol centa višja odkupna cena mleka

Kljub gospodarski in finančni krizi, ki pesti tudi mlekarstvo, so slovenske mlekarne lanskoletno poslovanje končale s pozitivnim finančnim izidom. V Pomurskih mlekarnah, kjer so se še pred tremi leti otepali z izgubami, so lani ustvarili 1,091 milijona evrov čistega dobička in so tako že drugo leto poslovali z dobičkom. Del tega gre v lanskem letu pripisati prejeti državni pomoči za ohranitev delovnih mest v višini 271 tisoč evrov. Kljub ugodnemu poslovnemu izidu pa je bilo tudi za Pomurske mlekarne lansko leto polno pretresov, saj so zaradi nizkih cen mlečnih izdelkov na borzi morali zniževati tudi cene svojih izdelkov.

Razmere se tudi letos niso stabilizirale, vendar jim je v Pomurskih mlekarnah do konca maja uspevalo ohranjati pozitiven finančni rezultat, saj so v tem času ustvarili okoli sto tisoč evrov presežka, zdaj pa poslujejo na robu donosnosti. Na rezultate poslovanja bo gotovo vplival tudi dvig odkupne cene mleka, ki je na zahtevo dobaviteljev od 1. julija višja za 0,5 centa po litru. Zaradi nizkih odkupnih cen, ki po mnenju rejcev ne pokrivajo pridelovalnih stroškov, predvsem manjši rejci opuščajo rejo krav molznic in na nekaterih območjih se je tudi odkup mleka zmanjšal. To velja predvsem za Prekmurje, saj so v Pomurski mlekarski zadrugi lani odkupili manj mleka kot v letu 2008, ta izpad pa nadomeščajo na drugih območjih. Letos so povečali odkup mleka na ptujskem območju, na celotnem odkupnem območju pa letno odkupijo od 57 do 58 milijonov litrov mleka. Nekaj mleka, predvsem za potrebe prašenja, kupujejo na Madžarskem, kjer imajo sklenjene dolgoročne pogodbe z dobavitelji, direktorica Bernarda Hlebič pa odločno zanika trditve, da mleko madžarskim dobaviteljem plačujejo dražje kot domačim.

Fotografija Ludvik Kovač

Bernardka Hlebič, direktorica Pomurskih mlekarn, zavrača trditve, da bi mleko madžarskim dobaviteljem plačevali po višji ceni kot domačim. Priznava pa, da dolgoročno razmišljajo o preselitvi ljutomerskega obrata v Mursko Soboto, saj bi s tem pocenili stroške poslovanja, moti pa jih tudi odnos ljutomerske občine do njihovega obrata.

Po besedah Hlebičeve se na trgu srečujejo z močno konkurenco iz tujine in temu morajo prilagajati tudi cene svojih izdelkov. Da bi zmanjšali odvisnost od domačih trgovcev, se tudi sami vedno bolj ozirajo po tujih trgih, kjer prodajo že 40 odstotkov izdelkov. Največji delež v izvozu predstavljajo siri in pudingi, posebne sire delajo za italijanskega kupca, ob tem pa v Italijo izvozijo tudi precej steriliziranega mleka in masla. Med kupci njihovih izdelkov je tudi Mavretanija, kamor dnevno izvozijo okoli 22 tisoč litrov mleka. Svoje izdelke prodajajo tudi v dveh lastnih trgovinah, kjer realizirajo šest odstotkov celotne prodaje na slovenskem trgu.

Ko so se v Pomurskih mlekarnah pred leti odločili za prestrukturiranje proizvodnje, so opustili nekatere izdelke, ki niso bili donosni, uvajajo pa nove, ki so na trgu dobro sprejeti. Lanska novost je bilo fyto mlejko, med novimi izdelki pa so še probiotični masleni namaz, dve kombinaciji topljenih sirov za mazanje, letošnja novost pa je še beli ljutomerski sir. Posebno skrb pri tem namenjajo kakovosti izdelkov, da rezultati ne izostajajo, pa potrjujejo tudi odličja, ki jih prejemajo za svoje izdelke. Tako so na letošnjem ocenjevanju mleka in mlečnih izdelkov v okviru sejma Agra prejeli pet velikih zlatih, dve zlati in dve srebrni medalji, sir zbrinc arhiva in slovensko čajno maslo pa se ponašata s šampionom.

V Pomurskih mlekarnah zdaj 177 zaposlenih mesečno predela okoli 8,5 milijona litrov mleka, zaradi večje proizvodnje pa so za določen čas dodatno zaposlili pet delavcev. Proizvodnja je zdaj na dveh lokacijah, vendar dolgoročno razmišljajo o preselitvi ljutomerskega obrata v Mursko Soboto. Po besedah Bernardke Hlebič bi s tem racionalizirali stroške, moti pa jih tudi neustrezen odnos ljutomerske občine do njihovega obrata. Stroški, ki jih plačujejo za čistilno napravo, so previsoki, čeprav so njeno gradnjo sofinancirali, visoki pa so tudi prispevki za stavbna zemljišča. Možnosti za preselitev so, saj imajo v Murski Soboti za to primerne prostore. Vsi objekti, ki so jih zgradili v zadnjem času, še ne služijo namenu, delno je usposobljeno skladišče, v novih prostorih pa načrtujejo tudi ureditev hladilnice. Vse to pa je v tem trenutku precejšen finančni zalogaj, saj bi za to potrebovali okoli 11 milijonov evrov. Imajo namreč še 12 milijonov evrov starega dolga, ki pa ga sproti servisirajo.

Ludvik Kovač

Kljub likvidnostnim težavam v Pomurskih mlekarnah mleko dobaviteljem plačujejo v dogovorjenih rokih. Mleko, ki ga prevzamejo v tekočem mesecu, plačajo do konca naslednjega meseca, v nasprotju z drugimi slovenskimi mlekarnami pa ne vztrajajo pri večjih kompenzacijah. Če so v drugih mlekarnah kompenzacije z zadrugami tudi 50-odstotne, je ta delež v Pomurskih mlekarnah le do desetodstoten.

Tatjani Melin sindikalno priznanje

Borka za pravice delavcev v socialnih zavodih

Zadnji dve leti na udaru že pridobljene pravice – Ustanovili blagajno vzajemne pomoči

Tatjana Melin je letošnja prejemnica priznanja Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Sindikata ZSVS). Vsako leto ga podeljujejo petim najbolj zaslužnim članom, ki so se izkazali s svojim delom in zavzemanjem za izboljšanje gmotnega in socialnega položaja zaposlenih.

Tatjana Melin je predsednica sindikata v Domu starejših Rakičan in predsednica konference sindikatov socialnih zavodov, opravlja pa tudi naloge članice republiškega odbora in izvršilnega odbora.

Lani julija, ko so se s stavko zavzemali za izpolnitev dogovora z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve o izboljšanju položaja zaposlenih, predvsem oskrbovalk in strežnic v domovih za starejše, svoje zahteve pa usmerili zoper ustanoviteljico, torej državo oziroma ministrstvo, je bila Melinova tudi članica pogajalske skupine in stavkovnega odbora.

Prejemnica priznanja je povedala, da ji priznanje pomeni potrditev njenega dela in usmerjenosti, je pa tudi motivacija za zavzemanje za izboljšanje položaja zaposlenih in za dobro sodelovanje z vodstvom zavoda. V osebno zadovoljstvo ji je tudi, da so v domačem zavodu ustanovili blagajno vzajemne pomoči, ki v teh časih delavcem veliko pomeni, in to, da so predsedniki sindikata v pomurskih socialnih zavodih v regiji povezani in enotni. Z delom v sindikatu in boju za zaščito pavic delavcev pa vidi tudi osebno izpolnitev.

M. H.

Narava po točno dveh letih zaplesala divji ples

Gasilci reševali poplavljeno Soboto

Spomin na 13. julij 2008 – V pol ure padlo 22 litrov dežja – Zalitih 120 objektov – Posredovalo 108 gasilcev – Komunala očitke zavrača

Fotografija Jure Zauneker

Središče Murske Sobote je nekaj časa spominjalo na Benetke.

Fotografija Jure Zauneker

Torkov popoldanski vsakdanjik (I)

Fotografija Andrej Bedek

Poplavljen je bil podvoz v Lendavski ulici, pod vodo se je znašel tudi novozgrajeni.

Fotografija Andrej Bedek

Nevihta z močnim dežjem je zalila 120 objektov.

Nadaljevanje s 1. strani

Po podatkih Agencije za okolje je v torek med 16. uro in 16.30 v Murski Soboti padlo 22 litrov dežja na kvadratni meter, v eni uri pa je padlo 57 litrov. Za primerjavo: na murskosoboški meteorološki postaji so od 16. ure v nedeljo do 8. ure v ponedeljek – 13. in 14. julija 2008, ko je celotno pokrajino ob reki Muri prizadelo orkansko neurje, ki je povzročilo največjo škodo do zdaj v zgodovini pokrajine, namerili 63,3 litra dežja na kvadratni meter.

Direktor murskosoboške Komunale Mirko Šabjan je zanikal očitke občanov, da kanalizacijsko omrežje ni delovalo. Odgovarja, da je sistem redno vzdrževan in preizkušen. »Težava je v dimenzioniranosti sistema, saj tolikšne količine vode ne more odvesti. Sistem je bil zgrajen pred 50 leti, predvideno pa je, da odvaja štirikrat manj meteorne vode, kot je je bilo v torek.« Direktor rešitev vidi v gradnji dodatnega voda za meteorne vode. »Statistike kažejo, da so tovrstni nalivi kratkotrajni. Tudi v torek se je zadeva dokaj hitro umirila,« odgovarja sogovornik na vprašanje, kaj bi se zgodilo, če bi neurje trajalo dalj časa. Šabjan je tudi sam doživel usodo številnih Sobočanov: »Prvič v 20 letih mi je zalilo garažo.«

Narava pa svoje moči ni pokazala le nad prekmursko prestolnico. Kot je sporočil Franc Šlihthuber, župan Občine Gornji Petrovci, je nekaj škode v njegovi občini povzročila toča, ki je padala predvsem v Križevcih. Dodal je, da je komisija, ki bo ocenjevala posledice neurja, začela delati že tako po neurju. »Pričakujem, da bo največ škode na lokalnih cestah, kjer je voda odnesla gramoz. Škoda je vidna tudi na grozdju.« Po besedah direktorja Kmetijsko-gozdarskega zavoda Murska Sobota Franca Režonje pa je bil dež izjemno dobrodošel zlasti za osrednji del Prekmurja med Mursko Soboto, Odranci in Turniščem, kjer so tla večinoma prodnata in peščena, suša pa je že pošteno klestila pridelek. Tudi na spletni strani Pomurje.si.

Andrej Bedek

Fotografija Petra Kranjec

Torkov popoldanski vsakdanjik (II)

V Ledavi poginile ribe

Fotografija Andrej Bedek

Neurje z močnim dežjem občasno povzroča skrbi in škodo tudi Ribiški družini (RD) Lendava. Predsednik RD Anton Sep je dejal, da je zaradi pomanjkanja kisika v reki Ledavi pomrlo precej rib: »Za ribe, ki med drstenjem iz Mure pridejo v Ledavo, je bila usodna visoka voda. Ko se je voda umaknila, so ribe ostale v visoki travi na nasipih reke, ki niso dovolj vzdrževani. Druge pa so omamljene ali že mrtve priplavale do zapornice v Lendavi.« Količina rib je poginila, Sep ni znal natančno povedati. »To se nam zgodi vsaj enkrat letno. Mi moramo plačevati koncesijo, z odškodninami pa so zmeraj težave,« je še pristavil. Direktor murskosoboške Komunale Mirko Šabjan je dopustil možnost, da so ribe poginile, ker onesnažena voda odteka naravnost v Ledavo, če je dotok v soboško čistilno napravo večji, kot to dopušča naprava.

pomurje.SI
BOLJŠA STRAN SPLETA

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 6

pobirki

Pa smo prišli tako daleč. Če je veljalo, da so nogometaši Mure prijateljsko tekmo z Gradom igrali zato, da preverijo svojo strelsko formo, očitno poslej ne bo več tako. Vsaj sodeč po nedeljskem obračunu. Morda bo ob letu osorej to dvoboj za napredovanje in obstanek v drugi ligi. Tako so namreč prepričani domači navijači.

Vsem, ki se v M. Soboto peljete skozi Lemerje, Brezovce in Predanovce, priporočamo, da si ogledate kakšen posnetek, kako se vede avtomobil na razriti cesti. Če k temu prištejemo še nadobudne usmerjevalce prometa, ki občasno povzročajo zmedo, bi po njihovih dejanjih še svetovni prvak v reliju, Francoz Sebastien Loeb, imel težave z ostankom na cesti. Glavno, da v senci tekne pivo.

Murska Sobota vendarle ni Bangladeš. Oziroma vsaj ne v celoti. Bangladeš še vedno ostaja, a nima nobene podobnosti z azijsko državo. Ob obilnih poplavah v mestu so se prebivalci izkazali z izredno duhovitostjo. Eden je vzel kajak in zaplul po Slovenski ulici, drugi pa je izjavil: »Hotel sem iti na morje, zdaj pa ne bom šel. Raje bom doma občudoval naše Panonsko morje.« Bravo, Sobočani, zdaj ste nas pa res presenetili.

V Rakičanu bodo kmalu pripravili šolo tekmovalnega oranja. Čeprav je Prekmurje znano po dobrih tekmovalnih oračih in pripravi svetovnega prvenstva v oranju, vseeno upamo, da mladih obetavnih tekmovalcev ne bo poučeval tisti orač, ki je nekoč preoral nogometno igrišče v Selu, ko je njegov »priljubljeni« domači klub izgubil tekmo. Kdove, mogoče pa je tako samo želel izraziti svoje simpatije do nizozemske reprezentance in je tako pokazal, da navija za – oranje.

Zanimiva je izjava enega izmed madžarskih lovcev, ki je uplenil že vrsto živali po Evropi, v Afriki, Kanadi: »Lovci nismo morilci, ampak varuhi narave.« Kaj je lahko še večji paradoks, saj so okoli njega samo trofeje živali, ki jih je ubil pri svojem »varovanju narave«. Mogoče pa je varoval naravo tako, da je postrelil samo bolne in stare živali. Vendar je potem to sploh še trofeja?

Konec tedna bo Hotiza v znamenju rib. Morda pa je ravno to priložnost, da obiskovalci spoznajo nesporno najboljši pomurski sprostitveni center. Ta se ob poplavi turističnih prireditev in doživetij drži skromno v ozadju. Neizpodbitno dejstvo je, da je prvi odprl hladno kopel na prostem sredi aprila. Danes znameniti berek, kot mu pravijo, edini ponuja eterične kopeli na osnovi poljskega cvetja in travniških cvetlic. Zgodba, ki je turist, ki mu narava in bližina Mure nekaj pomenita, ne bi smel spregledati. Ribe v teh dneh so zgolj dodatek.

Pogrebna dejavnost v Občini Črenšovci

Komu je v prid status quo?

Törnar: Zadeva se bo urejala po volitvah

Lanskega septembra so imeli črenšovski občinski svetniki na dnevnem redu podelitev koncesije za izvajanje gospodarske javne službe urejanja pokopališč in pogrebne dejavnosti. Takrat sta se na razpis za podelitev koncesije prijavila dva ponudnika, Cvetličarstvo in pogrebništvo Marija Ferenčak, d. o. o., iz Trnja in Komunala, d. o. o., iz Lendave, ki je sicer po razpisnih kriterijih zbrala več točk, vendar so svetniki kljub temu odločili, da Ferenčakovi podaljšajo koncesijo z aneksom k obstoječi pogodbi. Takrat so sklenili, da podaljšajo koncesijo za obdobje, dokler ne bo sprejet nov zakon o pogrebni dejavnosti in upravljanju pokopališč, za katerega so svetniki županu verjeli, da bo kmalu sprejet. Zgodilo pa se je tisto, na kar je opozarjal svetnik Jožef Horvat, ki je takrat predlagal, da bi se podaljšanje koncesije omejilo na tri mesece, predlog zakona se je namreč ustavil na odboru državnega zbora za gospodarstvo, ki je sklenil, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo, in zaenkrat njegova usoda ni povsem jasna. Na omenjeni seji občinskega sveta je župan Anton Törnar izrekel še nekatere očitke na račun lendavske komunale, zaradi česar so slednji napovedali tožbo, vendar je to sedaj irelevantno, saj po besedah direktorja Komunale Jozsefa Kocona zadeva ne bo šla na sodišče, ker so dobili od občine zagotovilo, da bo nov razpis objavljen ne glede na sprejem zakona. »Menim, da je takrat občina naredila napako, vendar tudi to se zgodi v življenju. Če bo občina sedaj podelila koncesijo, smo se mi pripravljeni za njo potegovati, ko bodo znani vsi parametri razpisa,« pravi Kocon. Nasprotno, da je občina ravnala pravilno, pa so menili občani v Vestnikovi anketi novembra lansko leto, ko jih je 64 odstotkov menilo, da so občinski svetniki ravnali pravilno, le 31 odstotkov pa jih je menilo, da bi koncesijo moral dobiti boljši ponudnik. »Ta zadeva je urejena že od lani, sedaj so pred nami počitnice in na dnevnem redu občinskega sveta druge stvari,« pravi Törnar, ki napoveduje, da če bo sedanji zakon ostal v veljavi še naprej, bo občinski svet zadevo, tudi morebitni nov razpis za podelitev koncesije, obravnaval na začetku naslednjega mandata.

T. M.

Lions klub Lendava prvo leto

Petčlanski družini prižgali luč

Zbirali so igrače in otrokom podarili računalnike

Največji uspeh Lions kluba Lendava je bila akcija Prižgimo jim luč. V njej so petčlanski družini, ki je živela v hiši brez elektrike in tekoče vode, pomagali do dostojnega življenja. Največ zaslug za to, da v njihovem domu danes sveti žarnica in iz pipe priteče voda, ima član kluba Stanko Gyerkeš, ki se je zelo zavzel za nesebično pomoč družini. Akcijo so podprla tudi domača podjetja Elektro Studio, Legartis, Eko park, Elmond in Elektro Maribor, PE M. Sobota ter Občina Lendava. Lions klub Lendava, ki deluje od novembra lani, je pomagal tudi otrokom. Na Božičnem bazarju so člani na stojnici prodajali čaj in vino ter zbirali igrače, ki jih je Rdeči križ podaril otrokom, ob pomoči Dvojezične srednje šole Lendava so učencem DOŠ II zagotovili računalnike, udeležili pa so se tudi krvodajalske akcije. Trem učencem so tudi plačali prehrano med bivanjem v šoli do konca šolskega leta. V klubu Lions je dvaintrideset članov, ki se vsak prvi četrtek v mesecu srečajo v Hotelu Lipa, vodenje pa je junija od Igorja Magdiča prevzela Mira Ungar. Pri delu jim pomaga Tonček Camplin, kolega iz botrskega kluba LK M. Sobota.

M. H.

Slavnostna seja v Murski Soboti

Podelili bodo občinska priznanja

Na jutrišnji slavnostni seji Mestne občine Murska Sobota bodo med drugim podelili občinska priznanja. Plaketo Mestne občine Murska Sobota bo prejel Jože Stvarnik za večletne uspehe trajnejšega pomena pri zagotavljanju možnosti za nadaljnji razvoj področij vzgoje in izobraževanja ter šolskega športa v Mestni občini Murska Sobota. Zahvalno listino MOMS bodo prejeli Marija Horvat za dolgoletno delo na področju socialnega varstva in dela s starejšimi, Marija Bačič za dolgoletno strokovno delo na področju vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami in Športna zveza Murska Sobota ob 50-letnici obstoja in delovanja.

Šola za življenje

Fotografija NN

Dvojezična osnovna šola II in društvo Sožitje Lendava sta že tretjič organizirala poletni mednarodni tabor Šola za življenje. Letošnji je potekal zadnje dni junija, udeležilo pa se ga je enaindvajset otrok, mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami iz Madžarske, Hrvaške in Slovenije, skupaj z mentorji in spremljevalci pa jih je taborilo triintrideset. Prvi dan tabora so poskrbeli za njegovo okrasitev, dvig zastave in večerno druženje, drugi dan so likovno ustvarjali pri Copekovem mlinu, nastale izdelke pa razstavili v kulturnem domu v Lendavi ter se učili lončarstva in cvetličarstva, tridnevno druženje pa so končali s taborniškimi igrami, na katerih je odgovorno sodniško delo opravil Vili Sekereš. Zadnji dan tabora so jih obiskali župani občin Lendava, Turnišče in Dobrovnik Anton Balažek, Jožef Kocet in Marjan Kardinar ter podžupan Občine Odranci. Obiskali so jih še župan sosednjega mesta Lenti Laszlo Nagradi in ravnatelj tamkajšnje osnovne šole Istvan Kulcsar ter drugi gostje iz Lentija in Čakovca. Prišli so tudi starši in člani društva Zarja Lendava. M. H.

Markišavci in Nemčavci

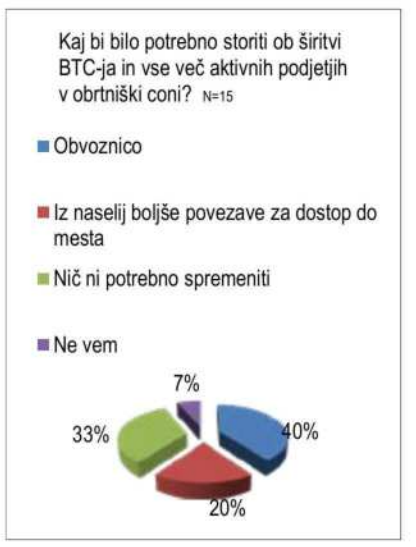
Obvoznica rešitev pred pritiskom BTC-ja

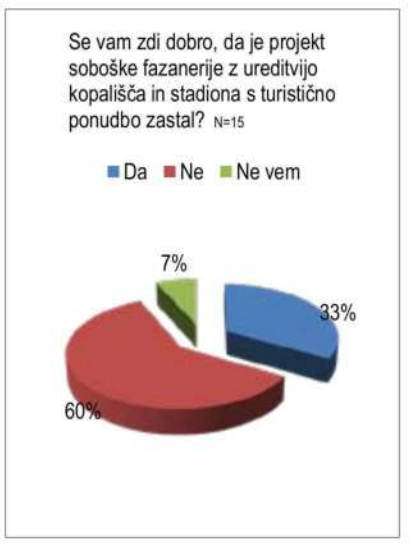
Kandidati za župane so začeli teči predvolilni krog

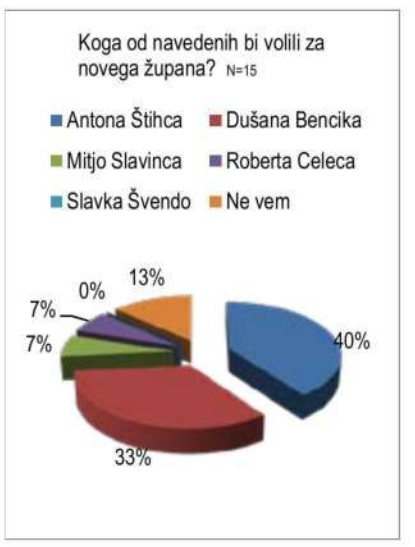
V telefonski anketi, ki smo jo opravili v krajih Markišavci in Nemčavci, smo pridobili mnenja 15 krajanov. Vprašali smo jih, kaj bi bilo treba storiti ob širitvi BTC-ja in vse več aktivnih podjetjih v obrtniški coni, ali se jim zdi dobro, da je projekt soboške Fazanerije z ureditvijo kopališča in stadiona s turistično ponudbo zastal, in koga od navedenih bi volili za novega župana.

Šest vprašanih meni, da bi bilo treba zgraditi ob širitvi BTC-ja in vse več aktivnih podjetjih v obrtniški coni obvoznico, trije menijo, da bi bilo treba iz naselij zagotoviti boljše povezave za dostop do mesta, po mnenju petih pa ni treba spremeniti ničesar. Petim se zdi dobro, da je projekt soboške Fazanerije z ureditvijo kopališča in stadiona s turistično ponudbo zastal, devet pa jih meni nasprotno. Šest vprašanih bi za župana volilo Antona Štihca, pet Dušana Bencika, po en glas sta dobila Mitja Slavinec in Robert Celec, za Slavka Švendo pa se ni odločil nihče od 15 sodelujočih.

Za sodelovanje se lepo zahvaljujemo. Vsi lepo povabljeni v krog naročnikov časopisa Vestnik. Nanj se lahko naročite v Klicnem studiu slepih, številka je 04 511 64 04.

Hofer sporoča

Hofer

ZNIŽANO
od 21.06.2010

Mr. Perkins
Črni/zeleni/ beli čaj
več vrst,
50 g/43,75 g oz.
25 filter vrečk
namesto ~~0,89~~
za kos
0,79
15,80/18,06/kg

Zavitek
- s skuto ali
- s skuto in malinami ali
- s češnjami

600 g
namesto ~~1,99~~
za kos
1,79
2,98/kg

iz zamrzovalnika

Lučke "Mini Mix"
več vrst, 12 x 50 ml
namesto ~~2,39~~
za kos
2,24
3,73/l

iz zamrzovalnika

ALINO
Basmati riž
1 kg
namesto ~~2,18~~
za kos
1,99

ALINO
Dolgozrnati riž
1 kg
namesto ~~1,19~~
za kos
1,09

ALINO
Parboiled riž
1 kg
namesto ~~1,24~~
za kos
1,19

Sveže meso AKCIJA od srede do sobote

Kakovost iz Slovenije

Čevapčiči iz 100% govejega mesa
iz hladilnika

za kg samo
4,99

Ponudba velja
od 14.07. do 17.07.2010
oz. do razprodaje zalog.

Valjani rezanci
več vrst,
500 g
namesto ~~1,69~~
za kos
1,49
2,98/kg

Osana
Repično olje
1 l
namesto ~~1,25~~
za kos
1,20

Shah
Pesek za mačke
10 l = 9,75 kg
namesto ~~2,81~~
za kos
2,72
0,27/l oz. 0,28/kg

"Namesto cene" znižanih izdelkov so bile prodajne cene do vključno 19.06.2010

SVEŽINA VEDNO POCENI
od 12.07. do 17.07.2010

za zavoj
0,49
1,96/kg

Češnjev paradižnik
razred I, 250 g

za zavoj
0,79
1,58/kg

Rdeče grozdje brez pečk
razred I, 500 g

za zavoj
0,79

Bučke
razred I, 1 kg

za zavoj
0,79

Breskve
razred I, 1 kg

Ponudba sadja in zelenjave velja od 12.07. do 17.07.2010 oz. do razprodaje zalog. Prodaja samo v količinah, običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične in so predlogi za serviranje. Steklena embalaža je nevračljiva, cene vključujejo vse dajatve. Cene so v evrih in vključujejo DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

MasterCard VISA Maestro

Več kot fer! Hofer

Hofer trgovina d.o.o.
www.hofer.si

barometer

Karel Pojbič, direktor Mlinopeka, je z izjavo na dnevih pšenice o odkupu in ceni pšenice deloval izredno nespodbudno, toda med žetvijo in odkupom je ponovno edini mlinar in kupec, ki verjame v domači pridelek pšenice in jo odkupuje po najboljši ceni in brez zaračunavanja dodatnih stroškov kmetom.

Tatjana Melin je letošnja prejemnica priznanja Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije. Dobila ga je za zavzemanje za izboljšanje gmotnega in socialnega položaja zaposlenih.

Jože Sep iz Moravskih Toplic je na enoti za transfuzijsko dejavnost UKC Maribor v Splošni bolnišnici Murska Sobota stotič daroval kri.

Bernardka Hlebič, direktorica Pomurskih mlekarn, kljub zaostrenim razmeram na trgu mleka in mlečnih izdelkov ohranja pozitiven finančni tok. Prevzeto mleko plačujejo v roku in z denarjem, ne s kompenzacijami.

Franc Čarni, dolgoletni predsednik AMD Štefana Kovača, je na občnem zboru predal vodenje društva Jožetu Škrilcu. V njegovem času je društvo postalo prepoznavno tako s preventivnimi akcijami kot tudi po odmevnih športnih prireditvah, ki imajo še danes težo v domačem in mednarodnem okolju.

Murskosoboški novomašnik Goran Merica

Oče mu je rekel: »Ti si ekumenski duhovnik«

Geslo iz pisma Filipljanom: Vse zmorem v njem, ki mi daje moč – Novomašnikov vzornik župnik Martin Horvat

V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Murski Soboti je v nedeljo daroval novo mašo Goran Merica iz Murske Sobote, edini letošnji novomašnik murskosoboške škofije. Za novomašniško geslo si je izbral Vse zmorem v njem, ki mi daje moč iz pisma Filipljanom, s katerim je tudi izpovedal, da mu evharistija ali maša veliko pomeni. »Prav iz evharistije črpam moč za svoje življenje in delo,« je ob prejemu mašniškega posvečenja zapisal v osebni predstavitvi.

Goran Merica je eden od štirinajstih letošnjih slovenskih novomašnikov, mašniško posvečenje pa je prejel v torek, 29. junija, na praznik apostolov Petra in Pavla. Posvetitev je v murskosoboški stolni cerkvi opravil škof ordinarij msgr. dr. Peter Štumpf, ki je na koncu tudi prebral dekret, s katerim je razglasil, da bo novomašnik Goran služboval kot kaplan v Gornji Radgoni.

Novomašniško slavje se je začelo s sobotnim sprejemom, ki so ga Goranu Merici pripravili župljani, zbrane pa pozdravil stolni župnik Ivan Krajnc. Novomašniku je spregovoril zadnji novomašnik v murskosoboški župniji, Goran Kuhar iz Kroga, ki je novo mašo daroval 10. julija 2005, mesto Murska Sobota pa je imelo zadnjega novomašnika pred osemintridesetimi leti. Vrhunec tridnevnega slavja je bila nedeljska nova maša, ki jo je Goran Merica daroval skupaj s sedanjim in prejšnjim stolnim župnikom, Ivanom Krajncem in Martinom Horvatom. Slednji je novomašniku velik vzornik v tem, kako je bil z veseljem duhovnik, zato ga je tudi povabil k pridigi.

Goran se je rodil staršema različnih veroizpovedi, mati Dragica je katoličanka in oče Jani evangeličan. Na željo novomašnika je zato v ponedeljek popoldne v evangeličanski cerkvi v Murski Soboti potekalo ekumensko besedno bogoslužje, ki ga je z novomašnikom opravil evangeličanski duhovnik mag. Leon Novak. »Po mašniškem posvečenju mi je oče dejal: Ti si ekumenski duhovnik. Bog daj, da bi to s svojim življenjem prinašal med brate in sestre,« je povedal Goran Merica. Leon Novak je novomašniku na koncu izročil evangeličansko agendo ali obrednik, Goran pa se mu je zahvalil, da je smel biti v skupnosti, katere del je, kakor čuti, tudi sam.

Majda Horvat

Fotografija Tomaž Berke

Novomašnik se je rodil 4. avgusta 1982 staršem Dragici in Janiju, ima pa tudi mlajšo sestro Anito. Rojstni dan praznuje na god sv. Janeza Maria Vianeya, katerega lik ga vse bolj nagovarja. Med študijem se je velikokrat zatekel k priprošnji blaženega Antona Martina Slomška, zgled duhovnika pa mu je nekdanji murskosoboški župnik Martin Horvat.

Fotografija Tomaž Berke

Goran Merica je kot otrok zavzeto treniral nogomet pri nogometnem klubu Mura in sanjal, da bo nekoč slaven nogometaš. O duhovništvu je začel premišljevati, ko ga je na skušnji birmancev s škofom, ki je birmoval, dr. Jožef Smej vprašal, ali ne bi postal duhovnik. Od takrat je vse bolj postajal povezan z župnijo in vedno več je pomagal domačemu župniku.

Fotografija Majda Horvat

Goran Merica je otrok staršev različnih veroizpovedi, zato je bilo v ponedeljek na njegovo željo v murskosoboški evangeličanski cerkvi ekumensko besedno bogoslužje, ki ga je z novomašnikom vodil evangeličanski duhovnik mag. Leon Novak.

Fotografija Majda Horvat

Novomašnik Goran Merica se je evangeličanskemu duhovniku mag. Leonu Novaku zahvalil za skupno ekumensko besedno bogoslužje.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 9

Financiranje medijev v Mestni občini Murska Sobota

Največ dobi TV Idea – Kanal 10

Na občini prepričani, da je poročilo nadzornega odbora pristransko

Mediji

Nadzorni odbor (NO) Mestne občine Murska Sobota (MOMS) je sprejel poročilo o nadzoru proračunske postavke Stroški objav v medijih za leto 2009. V poročilu nadzornega odbora je ugotovljeno, da se stroški objave v medijih delijo po več različnih proračunskih postavkah, kar omejuje transparenten pregled nad nadzorovanimi postavkami. Tako je bilo za občinski svet v proračunski postavki Stroški objav v medijih v letu 2009 realiziranih 4.567 evrov. Sredstva so bila namenjena snemanju in predvajanju sej mestnega sveta za lokalni televiziji TV IDEA – Kanal 10 (2.429 evrov) in Tv AS (2.137 evrov). V proračunski postavki Župan je bilo v lanskem letu za stroške oglaševalskih storitev realiziranih 15.764 evrov, od česar je šlo 5.664 evrov Kanalu 10, 1816 evrov Tv AS, 3407 evrov Podjetju za informiranje, 1767 evrov Medii - Info in 1152 evrov drugim medijem. Nadzorni odbor je še ugotovil, da je bil nadzor otežen zaradi napak pri knjiženju v tej postavki in večjega števila preknjižb. Če ne bi bilo preknjižb, ugotavlja nadzorni odbor, bi znesek v tej postavki krepko presegal 16.000 evrov, kolikor je bilo predvideno v tej postavki proračuna za leto 2009. Nadzorni odbor v poročilu ugotavlja, da so preknjižbe posledice dela Vide Lukač (sicer urednice Soboških novin), ki je bila odgovorna za urejanje in vodenje računov zaradi odsotnosti Sabine Gutalj. Kot

V poročilu nadzornega odbora je ugotovljeno, da se stroški objave v medijih delijo po več različnih proračunskih postavkah, kar omejuje transparenten pregled.

je mogoče prebrati v poročilu, naj bi se sredstva na tem kontu delila po lastnem prepričanju in priporočilu župana Štihca. »Ključ za delitev sredstev sta županova lastna volja in naklonjenost do določenega medija,« še ugotavlja poročilo.

Pri nadzoru so pregledali tudi konto kartice dobaviteljev, iz katerega je bilo razvidno, da je imela MOMS v lanskem letu obveznosti do medijev Kanal 10 (14.398 evrov), Podjetje za informiranje (6.453 evrov), Tv AS (5.536 evrov) in Media info (3.774 evrov), iz česar je razvidno, da je bilo za televizijo Kanal 10 namenjenih skoraj toliko sredstev kot za vse druge medije skupaj, to pa po mnenju nadzornega odbora pomeni okrnjeno možnost obveščanja. Nadzorni odbor ugotavlja, da je razlika med kratkoročnimi obveznostmi do medijev in sredstvi, ki jih je občina namenila za oglaševanje v medijih, posledica dejstva, da so posamezni mediji imeli še druga naročila za MOMS in so bila ta knjižena na različne proračunske

Fotografija Nataša Juhnov

Pri nadzoru so pregledali tudi konto kartice dobaviteljev, iz katerega je bilo razvidno, da je bilo za televizijo Kanal 10 namenjenih skoraj toliko sredstev kot za vse druge medije skupaj, to pa po mnenju nadzornega odbora pomeni okrnjeno možnost obveščanja. V mestni upravi tej trditvi ostro nasprotujejo.

porabnike in konte. Tako je po ugotovitvah poročila MOMS v letu 2009 za oglaševanje v medijih namenila več kot 30.000 evrov. Na MOMS smo poslali vprašanje, za kaj so bila porabljena sredstva iz zgoraj omenjene razlike pri TV Idea, ki je prejela največ denarja. »Za razliko, za katero sprašujete, je Mestna občina Murska Sobota poplačala storitve, kot so: mesečno snemanje oddaj Soboški ekran (11x), videostrani in drugi oglasi za prireditve Soboški dnevi, Soboško poletje, Družinski piknik, silvestrovanje. V ta znesek pa sodijo tudi sponzorski prispevki Idea tv za navedene prireditve, ki so bili kompenzirani z njihovimi storitvami, v poslovnih knjigah pa se mora ta znesek prikazati,« odgovarjajo na občini, kjer menijo, da ne drži trditev, da je TV Idea prejela toliko sredstev kot preostali mediji skupaj: »Že preprost seštevek številk dokazuje, da Idea tv ni prejela več sredstev, kot vsi drugi mediji skupaj, toliko bolj, če upoštevamo, da so v zneskih, namenjenih Idea tv, zajeta tudi sredstva, kompenzirana z njihovimi storitvami.« Na občini so prav tako prepričani, da je poročilo nadzornega odbora pristransko, saj je poročevalec Mitja Perš zaposlen na televiziji Tv AS, zaradi česar naj bi ga pri pripravi poročila vodili drugačni interesi.

Dokumentarni film

Podobno zgodbo je možno prebrati tudi v poročilu o nadzoru proračunskih postavk Razvojni center in 3 Parki, ki ga je pripravil član nadzornega odbora Goran Miloševič, sicer vidnejši predstavnik Socialnih demokratov v regiji. Kot ugotavlja poročilo, je bilo sodelavcem ob-

Na občini so prepričani, da je poročilo nadzornega odbora pristransko.

činske uprave, ki so sodelovali s članom nadzornega odbora, ki je pripravljal poročilo, po navodilu župana prepovedano fotokopiranje dokumentov, kar je otežilo pripravo poročila. Kakor koli že, poročilo ugotavlja, da sta bili v sklopu proračunske postavke 3 Parki oddani dve javni naročili. Eno od njih se nanaša na izdelavo 15-minutnega promocijsko-dokumentarnega filma, ocenjena vrednost naročila pa je 26.000 evrov brez DDV. K oddaji ponudbe so bili povabljeni trije ponudniki, od tega sta dva pravočasno oddala ponudbe, in sicer MPN STUDIO Jože Glažar, s. p., in Andrej Glažar, s. p., oba ponudnika imata enak naslov - Kroška ulica 11 v Murski Soboti. Na podlagi najnižje ponudbe (26.300 evrov) je bil izbran MPN STUDIO, ki sodeluje tudi s TV Idea. Med drugim so bile od ponudnikov zahtevane reference, in sicer je moral ponudnik v obdobju zadnjih petih let pred objavo naročila uspešno izvesti oz. sodelovati kot partner pri najmanj enem podobnem projektu v vrednosti vsaj 50 odstotkov ocenjene vrednosti tega naročila. Čeprav je ponudnik priložil izpolnjen obrazec s podatki o referencah, teh pogojev po mnenju nadzornega odbora ni izpolnjeval, saj je kot referenco navedel podizvajalsko storitev v višini zgolj sedem odstotkov vrednosti naročila. Kot še ugotavlja NO, celotni prihodki ponudnika v letu 2008 ne dosegajo niti polovice vrednosti naročila, zaradi česar gre po mnenju NO za kršitev načela sorazmernosti. »Glede na dejstvo, da nobeden od ponudnikov ni predložil zadostnega števila referenc, je mestna uprava menila, da so njegove reference na spletni strani zadostne za prevzem razpisanih del. Ker je projekt sofinanciran s sredstvi SI-HU, si mestna uprava ni mogla privoščiti, da bi razpis ponovila, saj je bila vezana na omejitve v roku koriščenja le-teh,« so odgovorili iz mestne uprave v odzivnem poročilu. Z njihovimi trditvami pa se ne strinjajo v NO, kjer odgovarjajo, da gre pri projektu 3 Parki za program čezmejnega sodelovanja z Madžarsko, v okviru katerega se mora postopek zaključiti v treh letih. Kljub temu pa je bila z MPN Studiem sklenjena pogodba, po kateri mu je bilo že v letu 2009 izplačanih 18.360 evrov. Ker imata dva od treh ponudnikov, ki so jih povabili k oddaji ponudbe, sedež na istem naslovu in sta v tesnem sorodstvenem razmerju, je nadzorni odbor ugotovil, da sta bili s tem kršeni načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki in načelo enakopravne obravnave ponudnikov, kot ju določa Zakon o javnih naročilih. S tem so bile po njihovem mnenju ustvarjene okoliščine, ki pomenijo diskriminacijo in omejevanje konkurence med ponudniki, naprej pa poročilo še ugotavlja, da je bilo kršeno tudi načelo gospodarnosti, učinkovitosti in poštenosti, saj v izvedenem postopku ni nobenih zagotovil, da je ponujena cena realna glede na tržne razmere. Tudi na to so se odzvali v mestni upravi MOMS, kjer navajajo, da v določilih Zakona o javnih naročilih v smislu zagotavljanja konkurenčnosti ni omejitev glede sorodstvenega razmerja dveh ponudnikov. »Poslovna subjekta delujeta na trgu samostojno, mestna uprava pa nima informacij in pristojnosti, da bi preverjala morebitno poslovno sodelovanje z lokalno televizijo. Poslovno sodelovanje z lokalno televizijo nima nobene zakonske osnove za izločitev oziroma kakršno koli omejitev v postopku javnega naročanja. Ocena izvajalca nadzora, da je možno storitev dobiti za 50 odstotkov ceneje, je zelo pavšalna in sklicevanje na kršitev načela gospodarnosti mestna uprava odločno zavrača. Film se je snemal v štirih letnih časih, potrebna je obilica inovativnosti, izvirnosti, prav tako je bila že pred podajo ponudbe določena ocenjena vrednost del, ki je primerljiva s podano ponudbo,« so zapisali v mestni upravi.

Timotej Milanov

barometer

Ivo Borko, dr. veterinarske medicine, sicer pa izrazni fotograf in popotnik ter predsednik fotokluba Proportio Divina iz Gornje Radgone, je odprl enajsto samostojno razstavo v b-molu.

Dr. Etelka Korpič Horvat je pobudnica Zadruge Žitek, ki je v nekaterih krogih naletela na odpor, s svojo mrežo pa že spodbuja proizvodnjo in prodajo domačih kakovostnih izdelkov.

Mirko Šabjan, direktor soboške Komunale, je pojasnil vzrok za zalito mesto Murska Sobota. Kanalizacija po izračunih požre 14 litrov meteorne vode na uro, v torkovem nalivu pa je v pol ure padlo 22 litrov vode. O tem, da soboška kanalizacija ni doživela temeljitega posega tudi z morebitnim povečanjem zmogljivosti, pa nihče nič.

Robi Markoja, slovenski reprezentant v streljanju, je na državnem prvenstvu osvojil kar dva naslova najboljšega. Pri tem je premagal tudi svojega večnega tekmeca in strelsko legendo Rajmonda Debevca. To je velika spodbuda pred bližnjim svetovnim prvenstvom.

Sonja Roman, najbolj prepoznavna pomurska športnica, je predčasno končala letošnjo poletno sezono, razlog je nezaceljena poškodba.

Fotografija Timotej Milanov

Obiskovalci iz Bethlehema na soboškem Trgu kulture

Ameriški evangeličani na obisku

Obiskali Prekmurje in preostalo Slovenijo

Mursko Soboto in druge kraje Prekmurja je obiskala skupina evangeličanov iz Bethlehema v ZDA. Kot je ob obisku povedal evangeličanski duhovnik Leon Novak, evangeličanska cerkvena občina Murska Sobota sodeluje z evangeličansko cerkvijo v Pensilvaniji. V okviru tega sodelovanja poteka tudi izmenjava med mladimi. Eno leto potujejo mladi Prekmurci za tri tedne v ZDA, naslednje leto pa jim obisk vrnejo mladi Američani. Ob obisku vedno pripravijo tudi razne izlete, na katerih si ogledajo zanimivosti Pomurja in preostale Slovenije. »Izmenjava je namenjena temu, da bi se naši ljudje in Američani bolje spoznali, predvsem ker jih ima veliko tudi slovenske korenine,« pravi Novak, ki dodaja, da je v letih od 1900 do 1910 veliko prekmurskih rojakov, ki so iskali boljše življenje v ZDA, službo našlo ravno v jeklarni v Bethlehemu, kjer so si ustvarili družine in pozneje postavili slovensko cerkev sv. Ivana. Letos sta pripotovali dve skupini, 17 starejših in 11 mlajših vernikov.

T. M.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 10

Ustvarjalci v tujino

Ministrstvo za kulturo je objavilo javni projektni razpis za izbor predlogov za bivanje slovenskih ustvarjalcev v stanovanjih v Berlinu, Londonu ali New Yorku, ki jih bo v letu 2011 financirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo.

Soboti EPK le ognjemet?

Na razpis za programskega in poslovnega direktorja Zavoda Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture je prispelo pet vlog, štiri za programskega in ena za poslovnega direktorja.
Izbira bo znana do konca poletja. Veliko manj pa je znano, kaj se s projektom Sobota odprto dogaja pri nas, zato se kulturniki resno sprašujejo, ali je kaj novega. Morda pa bomo na kulturnem področju dobili ognjemet in ne trajnega učinka.

Nagrada Matjašečevi na Zlatem levu

Na letošnjem gledališkem festivalu Zlati lev v Umagu se je najbolje odrezalo SNG Maribor z Marberjevo predstavo Od blizu v režiji Dina Mustafića. Predstava je prejela pet nagrad – veliko nagrado komisije, nagrado občinstva, nagrado pa je prejela tudi igralka Nataša Matjašec Rošker.
Žirijo so prepričali, da lahko iz banalne vsakdanjosti, kot so ljubezenski odnosi, naredijo dobro zgodbo.

Fotografije v b-molu

Glasba odmeva s posnetka

Enajsta samostojna razstava Iva Borka

Fotografija Dani Mauko

Ivo Borko

V avli središča Maximus v Gornji Radgoni so v sklopu prireditve Poletni glasbeni petki v juliju odprli fotografsko razstavo »Fotografije v b-molu« avtorja Iva Borka.

Ivo Borko je dr. veterinarske medicine, sicer pa izrazni fotograf in popotnik ter predsednik fotokluba Proportio Divina iz Gornje Radgone. Fotografiji se je zapisal že v gimnazijskih letih. Leta 1995 se je na svojem prvem potovanju po Afriki »vrnil« k ustvarjalni fotografiji, se leta 2000 včlanil v Fotoklub Murska Sobota, leta 2008 pa s somišljeniki v Gornji Radgoni ustanovil nov fotoklub. Razstava v b-molu je njegova enajsta samostojna, sodeloval pa je že na več kot 60 skupinskih razstavah v Sloveniji in tujini. Za svoja dela je prejel več nagrad, diplom, medalj, častnih trakov, ima pa tudi naziv fotografa prvega razreda FZS F1.

O dvaindvajsetih tokrat razstavljenih fotografijah, motivih, posvečenih plesu ter etno- in rokovski glasbi, je spregovoril kar sam, več o razstavljenih delih pa je mogoče najti v lični zloženki, v kateri dr. Rafael Podobnik, prvi predsednik Fotografske zveze Slovenije, ocenjuje, da razstavljena dela bogati avtorjevo obvladovanje portreta in barv ter fotografiranje s širokokotnim objektivom brez stativa z dolgim časom ob uporabi bliskavice s poznejšo obdelavo posnetkov, kar umetnika odlikuje s svojsko avtorsko poetiko, s katero suvereno obvladuje svet glasbe in plesa. Razstava bo na ogled do 2. avgusta.

T. K.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

S kamero po soboških dvoriščih

Utrip vsakdanjika na dvorišču

Sobočane vabijo, da posnamejo in dokumentirajo življenje svojih dvorišč – Nič več ni, kot je bilo nekoč

Fotografija Jure zauneker

Sobočani bodo snemali življenje dvorišč svojega mesta.

Da bi bolje spoznali dogajanja na dvoriščih mesta Murska Sobota, so se v Pokrajinskem muzeju Murska Sobota odločili za projekt Soboška dvorišča. Različna urbana dvorišča ob blokih, zasebnih hišah, trgovinah, vrtcih, šolah, tovarnah, gradovih, zdravstvenih domovih, cerkvah, občinah ... in povsod drugje želimo predstaviti kot prostor bivanja, druženja in srečevanja, je povedala kustodinja etnologinja Jelka Pšajd, ki ta projekt tudi vodi. Vse te trenutke vsakdanjosti in običajnosti želijo ujeti s pomočjo kamer in tako avdiovizualno dokumentirati današnji način življenja v mestu – kaj na dvoriščih počnejo, kdaj kaj počnejo, kako se srečujejo ali tudi, kako danes nekatera dvorišča samevajo.

Ker želijo ujeti resnične trenutke in ne režiranih zgodb, so se odločili, da k sodelovanju povabijo Sobočane različnih generacij, od najmlajših, dijakov, študentov do odraslih, ki bodo iz svoje perspektive in skozi svoj objektiv poskušali ujeti vsakdanjik na dvorišču. Še posebno želijo k projektu privabiti mlade snovalce, da s svojim načinom gledanja na življenje v Murski Soboti prispevajo k predstavitvi in hkrati sami spoznavajo in preučujejo svoj kraj.

S Soboto kot mestom se danes nihče sistematično ne ukvarja, čeprav mesto izrazito spreminja svojo podobo, prebivalci pa svoje navade. Tudi nekoč živahna dvorišča, kjer so se podili otroci, posedali mladostniki ter družili domačini in sosedje, danes velikokrat samevajo, po dvorišču pa se najpogosteje le sprehodimo od svojega avta ali do vhodnih vrat. Naloga snemalcev bo, da ujamejo ta utrip, ki je odsev časa in stanovalcev, ki živijo v bližini.

»Niti ne vemo, kaj točno bo nastalo iz tega projekta, koliko materiala in kratkih umetniških dokumentarnih filmov bodo posneli o življenju soboških dvorišč. Posnetke si bomo ogledali 3. decembra. Na koncu pa bomo iz vsega gradiva zmontirali daljši film in na podlagi tega naredili tudi strokovno analizo in razmišljanje o sodobni podobi Sobote,« je še povedala Pšajdova. Projekt bo tudi prispevek k Evropski prestolnici kulture 2012. O urbanih dvoriščih in podrobnejše informacije o projektu bodo vsem zainteresiranim predstavili v petek, 23. julija, ob 11. uri v soboškem Pokrajinskem muzeju.

A. Nana Rituper Rodež

Mladi folkloristi OŠ Beltinci

Nisi »kul«, če ne plešeš

Mladi folkloristi z Osnovne šole Beltinci se zavedajo, da rastejo iz korenin, ki so jih zasadili njihovi prababice in pradedki. »Korenine so pognale globoko, zrasle v veliko drevo, vsi skupaj pa upamo, da jih še tako močan vihar ne bo mogel omajati,« meni njihova mentorica in učiteljica Jelka Breznik.

Folklorna dejavnost je na šoli razvita že 45 let, okoli sto otrok pa je razdeljenih v tri starostne skupine. Vso pozornost posvečajo temu, da mladi folkloristi dobro spoznajo prekmurske ljudske plese, pesmi, šege in navade, pa tudi otroške igre, zbadljivke in izštevanke, ki so bile nekoč dnevno del otroške igre. Pa ne samo, da se tega učijo, ampak gradivo tudi sami zbirajo, se pogovarjajo in učijo od starejših, vse to pa potem prenašajo na oder v najrazličnejših postavitvah. Sodelujejo na vseh prireditvah na šoli, nastopajo pa tudi na srečanjih otroških folklornih skupin po Sloveniji in različnih prireditvah, tudi v tujini.

Tudi med počitnicami ne počivajo in se predstavljajo s svojimi plesi. Otroci hodijo na vaje in še bolj na nastope z velikim veseljem, po šoli pa kroži krilatica, da nisi »kul«, če nisi pri folklori.

A. N. R. R.

Fotografija Igor Lebar

Folkloristi z Osnovne šole Beltinci

Delavnica animiranega filma v Lendavi

Fotografija Jože Gabor

V lendavski gledališki in koncertni dvorani je prejšnji teden od ponedeljka do petka potekala delavnica Šola animiranega filma, na kateri so se učili ustvarjanja risank šolarji iz Dvojezične osnovne šole I Lendava. Delavnica, katere se je udeležilo deset šolarjev, je bila vsak dan med 9. in 15. uro pod mentorskim vodstvom Eda Lukmana, ki že petintrideset let vodi mednarodno priznano Šolo animiranega filma v Čakovcu.
Organizator je bil Zavod za kulturo in promocijo Lendava, pedagoška pomočnika v aktivnostih pa sta bila učitelja iz lendavske dvojezične osnovne šole Ida Gal in Matej Zupanič. Direktorica zavoda Tanja Šimonka je povedala, da otroci v tem aktivnem preživljanju počitnic spoznavajo tehnike nastajanja risanega filma. Z usmerjeno motivacijo in izbrano tematiko želijo mlade spodbuditi, da bodo znali z lastno domišljijo in ustvarjalnostjo razvijati kreativnost in jo tudi izraziti. Med delavnico je tudi nastajal kratki risani film, ki so ga ustvarjali otroci sami ob pomoči mentorjev. Risanka bo premierno prikazana v nedeljo, 8. avgusta, na odprtem odru gledališke in koncertne dvorane ob 20.45, pred projekcijo družinskega animiranega filma Franček in zaklad želvjega jezera. J. G.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 11

Dušan Utroša, višji podčastnik Slovenske vojske

V uniformi 24 ur na dan

Višji štabni vodnik iz Žižkov je uspešno končal šolanje na visoki podčastniški šoli po Natovem programu – Utroša je tudi regijski gasilski poveljnik za Pomurje

Dušan Utroša iz Žižkov, višji štabni vodnik in nekdanji bataljonski podčastnik 670. poveljniško-logističnega bataljona iz Slovenske Bistrice, je enoletno šolanje na visoki podčastniški šoli hrvaške vojske končal kot najboljši po učnem uspehu v generaciji. Med 2100 podčastniki Slovenske vojske (SV) je tovrstno šolanje po Natovem programu zaenkrat uspešno opravilo le nekaj podčastnikov SV. Utroša je zapisan še gasilstvu. Lani je namreč postal gasilski regijski poveljnik za Pomurje. »Pravzaprav bi lahko govoril kar o dveh službah. Če karikiram: v uniformi sem 24 ur na dan. Vsa stvar je v načrtovanju svojega časa, zahvalo za podporo pa vsekakor dolgujem družini.«

Vojak

Slovenska vojska pošilja na šolanje tiste podčastnike, ki jih predvideva za vodstvene položaje v podčastniški hierarhiji. »Cilj izobraževanja je, izobraziti in usposobiti podčastnika za opravljanje najvišjih podčastniških dolžnosti v oboroženih silah posamezne države. Slušatelji se učijo splošnih vojaških vsebin, vodenja in poveljevanja, taktike in štabnega dela. Opraviti je treba vaje in izpite iz 15 predmetov ter zagovarjati diplomsko nalogo.« Utroša je tako pridobil najvišjo podčastniško izobrazbo v Natu: »To je moj dolg in obveznost do Slovenije.« Podčastniki so nekakšna podaljšana roka častnikov v vseh svetovnih vojskah. »Mi smo njihovi pomočniki, ki smo odgovorni za usposobljenost ter karieri vojaka in podčastnika. General bo že premaknil enoto, mi pa smo pri tem z vojaki in skrbimo za njihovo bojno pripravljenost.« Pravzaprav je – pomagajmo si s prispodobami iz vojaških filmov – podčastnik tisti člen v vojaški enoti, brez katerega enota ne more delovati. Je vez med nadrejenimi in podrejenimi. Z vojaki je namreč v dobrem in slabem. Ničkolikokrat je reševal enoto, ki se je recimo znašla v brezizhodnem položaju. »Dober podčastnik mora biti vodja, organizator, vzornik in individualno sposoben. Slovenski podčastnik je prav v vrhu podčastnikov zveze Nato.«

Gasilec

Dušan Utroša je tudi regijski gasilski poveljnik za Pomurje. »Gasilstvo je del družinske tradicije.« Šel je skoraj skozi celotno gasilsko hierarhijo – od tečaja za izprašenega gasilca do tečajev za člane višjih poveljstev in pridobivanja določenih specialnosti. Prvi operativec med pomurskimi gasilci se vidi kot »povezovalec, svetovalec, koordinator, vodja in človek, ki bo znal združevati pomurske gasilce«. In cilji? »Na nivoju regije želimo preprečiti odhode iz gasilskih vrst, v teh kriznih časih zagotoviti denar za svoj obstoj, končati opremljanje enot po kategorizaciji, na osnovi operativnih načrtov povečati intervencijsko pripravljenost, skrbeti za članstvo s prostočasnimi aktivnostmi in se izobraževati za izzive prihodnosti.« Za konec še osebni pogled na položaj gasilstva v družbi? »Mislim, da nas ljudje cenijo, vendar se bo treba predvsem na državnem nivoju zavedati, da je prišel čas, ko bo treba narediti več za prostovoljce in njihov status, saj ljudje žrtvujejo svoj prosti čas in izpostavljajo življenja na intervencijah, ki jih bo v prihodnosti še več. Če bomo želeli ohraniti članstvo, je to naša prva naloga. Nedvomno si to najstarejša in najštevilčnejša sila v sistemu zaščite in reševanja zasluži.«

Andrej Bedek

Vse je v načrtovanju časa

Dušan Utroša v Slovenski vojski službuje že 14. leto, pred 23 leti pa je stopil tudi v gasilske vrste. Kot vojaški podčastnik in prvi operativec med pomurskimi gasilci mora usklajevati službo in gasilstvo. »Vsa stvar je v načrtovanju svojega časa. Dela in naloge, ki jih opravljam v Slovenski vojski, od mene zahtevajo profesionalnost in doslednost. Vse dolžnosti, ki pa jih opravljam tudi v prostovoljnem gasilstvu, sem vzel odgovorno, dosledno in profesionalno. Kar sam zahtevam od gasilcev, zahtevam tudi od sebe. Tukaj je ogromno neprespanih noči, organizacije, načrtovanja in odrekanja. Družini dolgujem zahvalo za podporo.«

Fotografija Andrej Bedek

Dušan Utroša: »Slovenski podčastnik je prav v vrhu podčastnikov zveze Nato.«

Sobočani odšli v šolo medkulturnih stikov

Arabci »okupirali« Trg kulture

Enega od osrednjih soboških trgov ter Pokrajinsko in študijsko knjižnico so v soboto v sklopu prireditve Soboško poletje 2010 »zavzeli« Arabci – In Arabke – Ter »Arabci« in »Arabke« – Festival ŠAMS nosi ime po arabski besedi za sonce

Na Trgu kulture je namreč potekala prireditev Dan arabske kulture, ki jo je pripravilo Društvo za kulturo, razumevanje in dialog Rozana. Gre za neprofitno organizacijo, ki je bila ustanovljena lani v Mariboru, njen namen pa je spodbujati prijateljstvo in sodelovanje med arabskimi narodi in Slovenci, in to s kulturnimi dejavnostmi, umetnostjo in izobraževanjem. Dan arabske kulture poteka to poletje v okviru prvega festivala ŠAMS (Šola arabsko-slovenskih medkulturnih stikov), kar je tudi arabski izraz za sonce. Pred gostovanjem v Pomurju se je festival že predstavil v Ljubljani, do konca poletja pa bo gostoval še v Celju, Kopru in Mariboru. Festival vključuje glasbene in plesne prireditve z raznimi gosti iz Egipta, Londona in Jordanije, filmske dni različnih arabskih režiserjev, likovne razstave, dokumentarce in predstavitev arabske književnosti.

Na Trgu kulture v Murski Soboti je tako veliko število dobro razpoloženih gledalcev vseh generacij videlo in doživelo folklorne in orientalske plese, poslušalo arabsko tradicionalno in sodobno glasbo ter pesmi največjih arabskih pesnikov, na koncu pa so še lahko poskusili nekaj arabske kulinarike. Predstavili so se folklorna skupina Rozana s tradicionalnim arabskim plesom dabke, plesalka orientalskega plesa Alja Shaar, glasbenik Mahmoud Al Khatib na tradicionalnih instrumentih, kot so darabuka, midjwas in oud, Darinka in Fawzi Abder Rahim sta dvojezično brala arabsko literaturo, zaplesali sta orientalski plesalki Sanja Mileva in Edita Čerče, posebno doživetje pa je bil nastop skupine Al Manara, ki je združila tri popolnoma različne zvrsti (reggaeton, orientalski ples in dabke) v eno celoto. Arabsko kulinariko iz več arabskih držav je predstavil kuhar Rabi Abu Muhammad, Amr Al Masri pa je poskrbel za bazar, kjer so prodajali predmete, značilne za arabski svet. V knjižnici so nato še predvajali devetnajstminutni dokumentarni film o življenju arabske skupnosti v Sloveniji z naslovom Arabske podobe v Sloveniji, ki so ga posneli člani društva Rozana.

T. K.

Skupina Al Manara je združila v eno celoto tri različne plesne zvrsti.

Fotografiji Tomo Koleš

Zanimanje domačega občinstva vseh generacij je bilo veliko.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 12

narava neznana znanka

Kdo ne pozna gliv

Glive igrajo ključno vlogo v ekosistemih kot razkrojevalke, zajedavke, partnerice v sožitju z rastlinami in še kaj

Kdo ne pozna gob, plesni, kvasa, antibiotikov in glivičnih obolenj. Vse to in še marsikaj sodi v okvir gliv. Glive so nenavadna skupina živih bitij. Dolgo so jih uvrščali med rastline, čeprav ne obvladajo procesa fotosinteze. Pozneje pa so jih zaradi velike samosvojosti uvrstili v posebno kraljestvo, enakovredno kraljestvoma rastlin in živali.

Danes je znanih približno 100.000 vrst gliv, ki so razširjene po vsem svetu. Vendar ocenjujejo, da jih na Zemlji obstaja od 1,5 do 2 milijona. Pri nas je popisanih približno 5000 vrst, po predvidevanjih pa naj bi jih bilo 15.000. Torej so glive vse prej kot raziskana skupina živih bitij.

Toda že to, kar vemo o glivah, veliko pomeni. Glive namreč igrajo ključno vlogo v ekosistemih kot razkrojevalke, zajedavke, partnerice v sožitju z rastlinami in še kaj. In čeprav so zelo razširjene, so zaradi nežne zgradbe in prikritega načina življenja večinoma neopazne. V gozdu kar naprej stopamo na glive, saj so pod vsakim drevesom, v vsakem hlodu in vsakem delčku listnega opada. Korenine dreves so skoraj vse v sožitju z več vrstami gliv, ki postanejo opazne šele, ko tvorijo razmnoževalne organe – gobe. Glive so tudi na njivah, vrtovih, travnikih, v hišah itd. Na hektarju njivskih tal do globine 20 centimetrov je približno deset ton gliv! Živimo dobesedno med glivami, kajti zlasti v vlažnem vremenu je zrak poln trosov, s katerimi se glive razmnožujejo in razširjajo. In ker trosi merijo le kakih 10 mikrometrov (to je 0,01 mm), jih s prostim očesom ne vidimo, jih pa seveda vdihujemo. Slovenski gozdarji so izmerili, da javorjev rak s kvadratnega centimetra površine po močnejšem dežju sprosti kar 1,2 milijona trosov na uro.

Glive rastejo večinoma v obliki nitastih tvorb, imenovanih hife. Te imajo premer od 2 do 10 mikrometrov (to je 0,002 do 0,01 mm) in so dolge do nekaj centimetrov. Ker se razraščajo na vse strani in prepletajo, nastaja omrežje, imenovano micelij. Če je dovolj gost, ga lahko opazimo tudi s prostim očesom. Micelij se razpreda v okolju, ki je za glivo hranljivo. Gniloživke (saprofiti) recimo živijo v prsti, lesu, listnem opadu, mrtvih živalih, živalskih iztrebkih ipd., kjer razkrajajo organske snovi. Ker nimajo prebavil, izločajo encime kar v svojo okolico, in ko se hrana razkroji, jo posrkajo. Vsaka vrsta gniloživk se naseli na svoji vrsti hrane in vse vrste skupaj lahko razkrojijo praktično vse organske snovi.

In prav gniloživk je največ med glivami. V tleh jih kar mrgoli in so skupaj z bakterijami glavne razkrojevalke propadlih rastlinskih delov in živali. Razkrajajo celo celulozo in lignin, ki sta za večino drugih organizmov nerazkrojljiva. Organske ostanke spreminjajo v humus, ki je nujno potreben za rast rastlin. In tako je sklenjen prehranjevalni krog narave, v katerem glive skupaj z bakterijami igrajo ključno vlogo, saj bi se živi svet brez razkrojevalk zadušil v lastnih odpadkih.

Mag. Valerija Kuštor

Fotografijo daroval © Jens H. Petersen/MycoKey

Tako nastajajo trosi (črne kapice) pri zigomikotnih glivah, ki razkrajajo iztrebke.

Fotografijo daroval David Malloch, New Brunswick Museum NBM-MNB.CA

Hife gliv so se razrasle na rastlinskem materialu.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici ohranjajo stare običaje

Žetev zlatega klasa na Stari Gori

Na njivi ob cerkvi sv. Duha na Stari Gori se je pomerilo 13 žanjic in šest koscev s pobiralkami

Fotografija Ludvik Kramberger

Živahno dogajanje na njivi

Na Stari Gori pri Sv. Juriju ob Ščavnici so v organizaciji Društva kmečkih žena in deklet Sv. Jurij ob Ščavnici ter v sodelovanju s PGD Stara Gora in radgonsko območno enoto kmetijske svetovalne službe pripravili že 16. žetev zlatega klasa. Tekmovalci in obiskovalci so se z zbirališča v senci starih lip, kjer jih je pozdravila predsednica društva Ema Lančič, v povorki, v kateri sta nastopili Pihalna godba Sv. Jurij ob Ščavnici in folklorna skupina od Male Nedelje, odpravili na nekaj deset metrov oddaljeno njivo.

V tekmovanju so se prve pomerile žanjice, za njimi pa kosci s pobiralkami. V košnji pšenice se je pomerilo tudi pet županov, domači župan Anton Slana, Jože Kraner iz Občine Cerkvenjak, Anton Kampuš iz Občine Gornja Radgona, Slavko Petovar iz Občine Veržej in Branko Belec iz Občine Križevci pri Ljutomeru.

Tekmovanja se je udeležilo 13 žanjic in šest koscev s pobiralkami. V tekmovanju žanjic je prvo mesto pripadlo Marti Klemenčič iz DKŽD Sveti Jurij ob Ščavnici, drugo Mariji Filipič iz Društva gospodinj (DG) Juršinci in tretje Anici Roškar iz DG Juršinci. V ekipni konkurenci žanjic, v ekipi so sodelovale tri žanjice, je 1. mesto zasedla ekipa DG Juršinci (Marija Filipič, Anica Roškar in Elizabeta Majerič) 2. mesto DKŽD Sveti Jurij ob Ščavnici (Marta Klemenčič, Jožica Žajdela in Majda Budja) in 3. mesto DPŽ Gornja Radgona (Marija Tanacek, Lenka Rožman in Zdenka Klobasa). V tekmovanju koscev je prvo mesto pripadlo ekipi DKŽD Sveti Jurij ob Ščavnici s koscem Lovrencem Šijancem ter pobiralkama Emo Lančič in Jožico Žajdela, druga je bila ekipa Društva žena in deklet Gerečja vas (Franc Panikvar, Emica Kiseljak, Olga Nahberger), tretje pa DKŽD Sveti Jurij ob Ščavnici (Edi Leskovar, Marta Klemenčič, Marija Rožman). Po tekmovanju je mlatilničar Franc Belšak na njivo pripeljal staro mlatilnico, ki jo je poganjal še starejši traktor varšalovski in opravili so še mlačev.

Organizatorji so za obiskovalce prireditve pripravili bogato kulinarično ponudbo, kjer so ponujali tudi dobrote iz kmečke krušne peči: kvasenice, ocvirkovke in gibanice. Zabavni del prireditve je popestril bogat srečelov, za zabavo pa je poskrbel ansambel Modrijani.

Ludvik Kramberger

Zadruga Žitek, ki želi povezati male kmete s kupci

Pravičnost cen za odlične domače izdelke

Da bo lahko mali kmet prodal tisto, kar pridela na vrtu

Ko sem se vozila po Prekmurju, sem opazovala, kako sadje, jabolka, moščanke, nepobrani ležijo po sadovnjakih, koliko kakovostne hrane v bistvu pridelajo domačini, ki se ne porabi in ne proda, po drugi strani pa imamo težave z zdravo prehrano in kakovostnimi izdelki. In srce me boli, pripoveduje dr. Etelka Korpič Horvat, ko gledam, kako propadajo male kmetije in kako izumira Goričko. Po eni strani kmetje pravijo, da se hrane ne splača pridelovati, po drugi strani pa nam še kako primanjkuje domačih kakovostnih prehrambenih pridelkov.

Da bi nekaj naredili za Prekmurje, je nastala ideja o butični prodaji teh izdelkov in pobuda o ustanovitvi Zadruge Žitek, pravične kmetijsko-turistične zadruge, kot priložnost razvoja Pomurja. Sedež ima v Čepincih v Občini Šalovci, kar ni naključje, saj je bila tam zadruga zgrajena s solidarnostno in z delom tamkajšnjih ljudi.

Na ustanovni zbor je prišlo od 21 povabljenih 20 strokovnjakov in doktorjev znanosti z različnih področij, ki so idejo podprli. Danes je v zadrugo, ki ni dobičkonosna in ima lastnosti socialnega podjetništva, vključenih okoli 50 posameznikov. T

emeljni cilj je, da bi spodbujali pridelavo neoporečne hrane in da bi zaživela poštena trgovina, kjer bi povezali male kmetije, ki bi svoje izdelke in pridelke prodale po pravični ceni, kupcem pa zagotovili ceni ustrezne izdelke, ki jih v teh krajih ne manjka.

Večina prebivalcev ima nekaj zemlje ali vrtove, kjer pridelajo zelenjavo, fižol ali sadje, izdelujejo izdelke iz lastnih pridelkov – mesnine, bučno olje, sušeno ali vloženo sadje –, pečejo kruh, pridobivajo med ... vse to kmetje imajo, pa zaradi neorganiziranega trga ne morejo prodati. Zato v zadrugi že povezujejo kmete, ki imajo dopolnilno dejavnost ali bi so jo želeli imeti, pod to blagovno znamko pa so tudi sami ob vodstvu prim. mag. Branislave Belovič poskusno skuhali džem iz višenj brez sladkorja za prodajo. V trgovino bi vključili tudi izbrane izdelke domače obrti. Spodbujali pa bi tudi turistično dejavnost tega konca Slovenije.

Prispevati želimo k ohranjanju in oblikovanju avtentične kulturne in arhitekturne podobe krajine, da bi čim več ljudi skrbelo za svoje okolje, ohranjalo sadovnjake s starimi vrstami jabolk, skrbelo za okolje. Ob pomoči dr. Ota Lutharja in Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU iz Ljubljane želijo v sklopu ohranjanja avtohtone arhitekture vzpostaviti tipično prekmursko hišo, pred tem pa bi jo temeljito raziskali z zgodovinskega, etnološkega, energetskega in še kakšnega vidika.

Fotografija A. Nana Rituper Rodež

Dr. Etelka Korpič Horvat je pobudnica Zadruge Žitek, ki želi s svojo mrežo spodbujati proizvodnjo in prodajo domačih kakovostnih izdelkov.

Začeli smo z nič sredstvi, vsak član je prispeval po sto evrov in svoje znanje. Zavedamo se, poudarja dr. Etelka Korpič Horvat, da je v Pomurju temeljni problem pomanjkanje znanja, in to na vseh področjih, ki bi ga znali povezati s prakso. Zato je poslanstvo Zadruge Žitek, ki v svojih vrstah združuje različne strokovnjake, pravnike, ekonomiste, gospodarstvenike, davčne svetovalce, da ljudi izobražuje, opozoriti pa želijo na pomanjkljivosti zakonodaje in na togost predpisov – v smislu, ko bi na primer kakšen kmet zaslužil nekaj evrov s prodajo svojih pridelkov, po drugi strani pa zaradi tega izgubil socialno podporo ali druge prispevke. Z organiziranim odkupom želijo zmanjšati tudi delo na črno.

Zadrugo so poimenovali Žitek, kar pomeni življenje, želi pa spodbujati kmetijske in turistične dejavnosti, povezati kmete majhnih prekmurskih kmetij s prebivalci iz Slovenije ter na tak način razvijati gospodarske in družbene dejavnosti, pri tem pa ohraniti avtohtonost in oživiti Goričko.

A. Nana Rituper Rodež

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 13

Odkup letošnje pšenice

Cene se spreminjajo

Pretiranega navala za oddajo letošnjega pridelka pšenice ni

Do sredine tedna, ko so nalivi na nekaterih območjih za krajši čas ohladili pregreto ozračje, je žetev v Pomurju tekla nemoteno in zdaj se je že krepko prevesila v drugo polovico. Prvi snopi pšenice so pri pomurskih pridelovalcih padli že konec prvega tedna v juliju, ko se je začel tudi odkup tržnih presežkov. Kot že vsa prejšnja leta odkupne cene tudi letos razburjajo pridelovalce, saj so odkupovalci napovedali, da bodo znane šele konec julija, ko se bo končala žetev na Madžarskem. Slovenske mlinsko-predelovalne organizacije odkupne cene pšenice oblikujejo na podlagi budimpeške borzne cene, od koder tudi uvozijo največji del krušnega žita. Oblikovanje odkupnih cen pa je delno odvisno tudi od cene na dunajski blagovni borzi, saj se na slovenskem trgu pojavljajo tudi avstrijska moka in nekateri pekovski izdelki, ki konkurirajo slovenskim.

Nekateri veliki slovenski odkupovalci, kot sta Žito in Mlinotest, so že pred žetvijo napovedovali, da jih slovenska pšenica posebej ne zanima, saj imajo še precejšnje lanske zaloge, nove količine pa bodo kupovali na trgu, kjer je cenejša. V soboškem Mlinopeku, kjer nikoli niso zavračali domače pšenice in so odkupili vse ponujene količine, bodo prakso prejšnjih let nadaljevali, po besedah direktorja Karla Pojbiča pa morajo ravnati gospodarno, če v tako močni konkurenci nočejo zabresti v težave.

V Mlinopeku kljub vsemu podpirajo domačo pridelavo in so zainteresirani za vso pšenico, ki je primerna za kruh. To je pšenica kakovostnega razreda A, B1 in pogojno tudi B2, prevzemajo pa tudi pšenico razreda C, ki jo prodajo naprej za krmo. Od začetka tedna veljajo v Mlinopeku tudi nove, nekoliko višje odkupne cene, saj za pšenico kakovosti A plačujejo po 135 evrov za tono, kakovosti B1 po 125 in kakovosti B2 po 110 evrov za tono, za krušno pšenico pa pridelovalci dobijo 95 evrov za tono. Stroški prevzema in analiz pridelovalcev ne bremenijo. Do torka so odkupili okoli 4.800 ton pšenice, od tega 1.300 ton razreda A, 2.600 ton razreda B1, 400 ton razreda B2 in 500 ton krušne pšenice. Do konca žetve načrtujejo še odkup od 3 do 4 tisoč ton pšenice.

V Panviti Kmetijstvo, ki se uvršča med večje pomurske odkupovalce, so do predvčerajšnjim prevzeli okoli osem tisoč ton pšenice, od tega štiri tisoč ton lastne. 15 odstotkov prevzete pšenice je kakovosti A, 30 odstotkov B1 in 25 odstotkov kakovosti B2, preostalo je krmna pšenica. Tudi tu so v ponedeljek za pet evrov po toni zvišali odkupno ceno, pogodbenim pridelovalcem zdaj za kakovost A plačujejo 135 evrov, za kakovost B1 130, za kakovost B2 115 in za krmno pšenico 105 evrov za tono. Vsi drugi pridelovalci dobijo tri evre po toni manj, odbijejo pa jim še štiri evre po toni za stroške prevzema. Strošek analize krušne pšenice za vse pridelovalce je pet evrov po toni, vendar največ 35 evrov po vzorcu. Vsi pridelovalci bodo dobili pšenico plačano v 60 dneh po oddaji.

Ludvik Kovač

V Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije opozarjajo na neurejene razmere

Za trajni poslovni odnos med pridelovalci in kupci žit

V Sloveniji je več kot 80 odstotkov pšenice pridelane na integriran način, kar zagotavlja potrošnikom večjo prehransko varnost

Fotografija Ludvik Kovač

V kmetijsko-gozdarski zbornici opozarjajo na nesprejemljive odkupne cene pšenice, ki ne pokrivajo pridelovalnih stroškov, zavzemajo pa se tudi za vzpostavitev ustreznih razmerij med pridelavo, predelavo in trgovino. Zadnja si namreč odreže prevelik kos pogače, najmanj pa ostane pridelovalcem.

Razmere v slovenskem kmetijstvu so vsak dan težje. Lani so se cene kmetijskih pridelkov v primerjavi z letom 2008 znižale za do 14,6 odstotka, cene rastlinskih pridelkov pa celo za 19 odstotkov. Takšno znižanje cen je tudi glavni vzrok za padec realnega faktorskega dohodka v kmetijstvu, ki je nižji za 16,5 odstotka. Na skrb zbujajoče stanje v kmetijstvu že ves čas opozarjajo v Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije, kjer se v zadnjih dneh ukvarjajo predvsem z odkupnimi cenami krušnih žit. Tudi na zadnji novinarski konferenci, ki so jo v začetku tedna pripravili v Murski Soboti, so ponovno opozorili, da odkupne cene krušnih žit ne pokrivajo pridelovalnih stroškov, samooskrba Slovenije se s tem zmanjšuje, kar mora biti resno opozorilo odgovornim za ukrepanje.

Pokritost stroškov pridelave je bila lani pri pšenici 69-odstotna, pri ječmenu 43- in pri koruzi za zrnje le 60-odstotna, spodbudne pa niso tudi prve informacije za letošnjo letino. Po izračunih Kmetijskega inštituta Slovenije bi morala biti cena pšenice, ki bi pokrila pridelovalne stroške, 158 evrov za tono pri pridelku 5,3 tone na hektar. Za takšno odkupno ceno se zavzemajo tudi v kmetijsko-gozdarski zbornici, vendar dnevne cene, ki so jih ponudili odkupovalci, tega zneska ne dosegajo, pridelovalci pa z njimi lahko pokrijejo le okoli 70 odstotkov stroškov pridelave.

Kupci žit napovedujejo, da bodo tudi letos odkupne cene oblikovali na podlagi cen na madžarski in avstrijski borzi, ki pa vsaj na začetku odkupa niso bile spodbudne. V začetku julija se je tako odkupna cena krušne pšenice na borzi v Budimpešti oblikovala pri 115 evrih za tono, na dunajski borzi je dosegala ceno 124,5 evra za tono, v Franciji je znašala 135 evrov, v Veliki Britaniji 151 evrov in v Združenih državah Amerike 152 evrov za tono. Pri nas se je oblikovala odkupna cena za štiri kakovostne razrede, vendar niti najbolj kakovosten razred krušne pšenice A še zdaleč ne dosega cene, ki bi pokrila stroške pridelave.

Trenutno se pri nas odkupne cene gibljejo med 95 evri za tono krmne pšenice razreda C in 135 evri za krušno pšenico razreda A, cene pa so se oblikovale še za dva vmesna razreda B1 in B2, gibljejo pa se med 110 in 130 evri za tono.

Slovenski pridelovalci imajo letos pšenico na 35 tisoč hektarjih polj, ob pričakovanem pridelku 5,4 tone na hektar pa naj bi pridelali 189 tisoč ton pšenice. Za prehrano ljudi porabimo le četrtino domače pšenice, preostalo namenimo za krmo živine, stopnja samooskrbe z žitom je le okoli 64-odstotna in vsako leto okoli 80 tisoč ton pšenice uvozimo. V kmetijsko-gozdarski zbornici so zato presenečeni nad slabim zanimanjem domače mlinsko-predelovalne industrije za slovensko pšenico. Res je, da je ob žetvi na sosednjih trgih moč dobiti pšenico po enakih ali celo nižjih cenah, kot so jo mlinarji pripravljeni plačati slovenskim pridelovalcem, vendar pri tem pozabljajo na nekatera pomembna dejstva, pravijo v kmetijsko-gozdarski zbornici. V Sloveniji je namreč več kot 80 odstotkov pšenice pridelane na integriran način, z manjšo uporabo gnojil in zaščitnih sredstev, kar porabniku zagotavlja varno, zdravo in kakovostno hrano. V zbornici se zato tako na potrošnike kot na mlinsko- predelovalno industrijo obračajo s pobudo, da se zavejo pomena porabe slovenske pšenice, ki poleg zagotavljanja prehranske varnosti omogoča tudi ohranjanje in odpiranje novih delovnih mest.

V kmetijsko-gozdarski zbornici se zato zavzemajo za dobro obveščenost potrošnikov glede razlik v kakovosti surovine in za jasno označbo izvora žitnih sestavin pekovskih izdelkov. Hkrati se zavzemajo tudi za vzpostavitev trajnega poslovnega odnosa med pridelovalci in kupci žit, ki bo omogočil pridelavo za znanega kupca po vnaprej dogovorjenih cenah in tehnologiji pridelave. Hkrati pa bo treba urediti in vzpostaviti ustrezna razmerja med pridelavo, predelavo in trgovino, saj zdaj 50 odstotkov cene kruha poberejo trgovci, mlinsko-predelovalni industriji gre 43 odstotkov, pridelovalcem pa ostane le 7 odstotkov.

Ludvik Kovač

Krava Širma Jožeta Kovača s Kukeča

Druga rekorderka v Sloveniji

Štirinajstletna Širma je druga krava lisaste pasme v Sloveniji, ki je dala 100.000 litrov mleka

Fotografija Ludvik Kovač

Krava Širma rejca Jožeta Kovača s Kukeča je druga krava lisaste pasme v Sloveniji, ki je dosegla življenjsko proizvodnjo 100 tisoč litrov mleka. Širma še naprej daje mleko in bo jeseni ponovno telila.

Na priložnostni slovesnosti na kmetiji Kovačevih na Kukeču so kravi Širmi, ki je dosegla življenjsko proizvodnjo 100.000 kilogramov mleka, podelili zvonec, rejcu Jožetu pa priznanja in nagrade za dosežen rejski rezultat. Ob tej priložnosti so se na domačiji Kovačevih zbrali številni obiskovalci in ugledni gostje, med njimi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan, ki je zbranim namenil nekaj pozdravnih in spodbudnih besed. Seveda ni mogel mimo letošnje žetve in odkupa pšenice, katere cena še vedno ni znana. Odkupovalci vztrajajo pri ceni, ki se bo oblikovala na borzi, vendar po besedah ministra ti ne smejo pozabiti, da je slovenska pšenica pridelana na naravi prijazen način in je zato zdrava. Višja cena domače pšenice zato za mlinarje in peke ne bi smela biti težava, saj bi z njo domačim potrošnikom zagotovili zdrav in varen kruh, ki si ga gotovo zaslužimo.

Kukeč je tipična goričkа vas, kjer so mnogi že opustili kmetovanje, v vasi pa sta le dve veliki kmetiji in še dve manjši. Kovačevi so svojo kmetijo usmerili v poljedelstvo in živinorejo, za rejo krav molznic pa so se odločili že pred slabimi tremi desetletji. Po podatkih, ki jih v knjigo skrbno zapisuje gospodar Jože, so že leta 1982 Pomurskim mlekarnam oddali 8.585 litrov mleka. Pridelavo mleka so vsako leto povečevali, največje povečanje so dosegli v zadnjih desetih letih, samo decembra 2003 so oddali že dvakrat več mleka kot v vsem letu 1982, predlani je letna prodaja presegla 220 tisoč kilogramov, lani pa so se količine oddanega mleka nekoliko zmanjšale.

V njihovem hlevu je zdaj 35 krav molznic, približno toliko pa je tudi plemenskih telic za obnovo plemenske črede in pitancev. Med kravami je tudi štirinajstletna rekorderka Širma, ki je bila na slovesnosti deležna posebne pozornosti, saj je druga krava lisaste pasme v Sloveniji, ki je presegla življenjsko proizvodnjo 100.000 kilogramov mleka. Lani je ta rekord dosegla krava Vidra iz hleva Stanka Štuheca iz Gajševec.

Ludvik Kovač

Pet generacij družine Miholič-Mlinarič-Rogan iz Lipovec

Kmečka hrana za dolgo življenje

Najstarejša Hedvika nam je pripravila pravo »zgodovinsko popotovanje«

Redko kdaj se imamo možnost pogovarjati s člani družine, katerih še žive sorodstvene vezi segajo v peto generacijo, še posebno redko z nekom, ki ga kličejo praprababica. Potomci skoraj devetinosemdesetletne gospe Hedvike Miholič, najstarejše v družini, sicer ne živijo vsi pod isto streho, zato pa prav vsi v isti vasi, v Lipovcih. Hedvika živi na domačiji, kamor se je primožila. Z možem Štefanom, ki je že dvajset let pokojni, sta imela štiri otroke, dva sinova in dve hčerki. Najstarejša Katarina Mlinarič, po kateri tudi poteka petgeneracijska sorodstvena vez, živi le streljaj od domačije. Z možem Matijo sta imela štiri otroke. Najstarejši je Franc, ki ima z ženo Silvo edinko Karmen, ta pa dva sinova, najmlajša v tej sorodstveni zvezi, dveletnega Nejca in dvomesečnega Domna, ki nosita po očetu priimek Rogan.

Fotografija arhiv družine Mlinarič

Predstavniki petih generacij družine Miholič-Mlinarič-Rogan. Sedi Hedvika, od desne proti levi pa stojijo: hčerka Katarina, vnuk Franc, pravnukinja Karmen in prapravnuka Domen in Nejc.

Pravo zgodovinsko popotovanje nam je pripravila najstarejša Hedvika. Čeprav sama pravi, da se vsega ne more spomniti, so nekateri njeni spomini presenetljivo natančni. Celo tako, da je v pogovoru popravljala mlajše sogovornike glede natančnih letnic, imen in dogodkov. Spomni se, kako je kot snaha prvič pekla kruh in jo je soseda prišla kontrolirat – dobra snaha je namreč morala znati dobro peči kruh. Da je bil takrat kruh ne samo glavna jed, ampak tudi pomemben simbol, je razvidno iz še ene njene zgodbe, ko pravi, da je nekoč na porokah, tudi na njeni, na pomembnem mestu namesto torte vedno stal kruh, okrašen z rožami, ki so mu rekli *bosman*. Kruh, predvsem *vrtanki,* pa so bili poslastica tudi ob vsakem večjem opravilu na kmetiji.

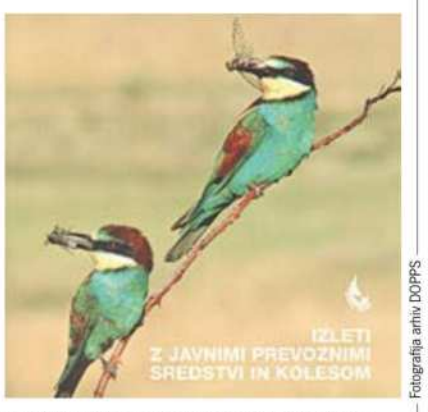
Vedela nam je tudi povedati nekaj o drugi svetovni vojni, predvsem o Rusih, ki so se takrat kar naselili po nekaterih hišah v vasi. Spominja se tudi beltinske grofovske gospode, ki jih je največkrat srečevala pri maši v Beltincih. Ti naj bi imeli od gradu do cerkve speljan poseben skriven podzemni rov, po katerem so tri hčerke grofa Zichyja rade prihajale v cerkev in jo večkrat krasile. Pravi, da se niso preveč rade pogovarjale z domačimi ljudmi, morda zaradi tega, ker niso znale slovensko, saj so bili grofje Zichyji madžarskega rodu. Najbolj presenetljivo pa je, da je znala Hedvika zrecitirati kar nekaj kitic dolgo slovesno pesem, ki jo je kot petnajstletno dekle recitiralo svojemu bratrancu Štefanu Tratnjeku, poznejšemu župniku na Pertoči, ob novomašniški posvetitvi.

Seveda nismo mogli mimo recepta za dolgo življenje v njihovi družini, tudi Hedvikina mama je namreč dočakala več kot devetdeset let. Ko pravijo sogovorniki, tu ni posebnega recepta – ne piti alkohola, ne kaditi ter jesti preprosto in zdravo kmečko hrano. Kot je dodala Katarina, so se v družini vedno ukvarjali le s kmetijstvom.

Danes kmetijstvo pri njih ni več osnovna dejavnost, saj so otroci in vnuki zaposleni. Kljub temu pa tudi ona in njena sestra Marija pravita, da je bilo nekoč najlepše prav ob večjih kmečkih opravilih, takrat so se najbolj zabavali. Teh dogodkov se spomnijo, ko se ob večjem družinskem slavju zbere vse sorodstvo. Nazadnje so se zbrali pred tedni, ko sta Katarina in Matija praznovala zlato poroko.

C. K.

Na izlet z javnim prevozom in kolesom

Fotografija arhiv DOPPS

V prostorih Krajinskega parka Goričko je bila pred dnevi predstavljena brošura z naslovom Izleti z javnimi prevoznimi sredstvi in kolesom, ki ga je izdala mladinska sekcija Društva za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije (DOPPS). Gre za zanimivo knjižico, s katero mladi izdajatelji širijo poznavanje in ozaveščenost o območjih ohranjene narave v Sloveniji ter prebivalce slovenskih krajev spodbujajo k uporabi javnih prevoznih sredstev in koles. V knjižici je predstavljenih 20 naravoslovnih izletov, na katere se lahko podamo z javnimi prevoznimi sredstvi, v nadaljevanju pa s kolesom raziskujemo območje. Dodani so nasveti, v katerih mesecih izbrati in kako priti do želenega naravnega območja, ter opisi o rastlinstvu in živalstvu na določenih območjih. V njej je med drugim tudi predstavljeno Hodoško jezero, ki je osrednji habitat vidre na Goričkem. Brošuro je mogoče dobiti brezplačno na sedežu DOPPS-a in v prostorih Krajinskega parka Goričko. C. K.

Na platna pričarali življenje ob reki Muri

Fotografija Jože Žerdin

Na Hotizi je potekala pred dnevi pod pokroviteljstvom Krajevne skupnosti Hotiza ter Kulturnega društva in Turističnega društva Hotiza mednarodna likovna kolonija. Slikarji iz likovnega društva Mavrica in Mozaik iz Murske Sobote ter gostje, slikarji iz sosednjega Medžimurja iz Občine Sveti Martin na Muri, so na prostoru Nogača ob potoku Jedro ob izletniški kmetiji pri Mlinu ter pri novem hotiškem brodu ustvarjali najrazličnejša slikarska dela iz življenja ob reki Muri. Njihovi motivi so med drugim zajemali hotiško pokrajino, tamkajšnjo župnijsko cerkev sv. Petra in Pavla, hotiški brod, mlin na Muri, mrtvi rokav reke Mure, hotiško jezero, Halasov križ ter druge kulturne in naravne zanimivosti, ki so stoletja povezane z reko Muro in bližnjimi kraji na obeh straneh meje. Na koloniji je nastalo več najrazličnejših slikarskih del, ki si jih bo mogoče ogledati v času letošnjih ribiških dni na Hotizi, ki bodo prav ta konec tedna. J. Ž.

Udarno prostovoljstvo namesto morja

Investicijo bodo prepolovili

V teh prijetnih poletnih dneh se marsikdo predaja brezskrbnim počitnicam nekje na morju, ob potepanju po gorah ali na kakšnem tretjem mestu. Na Spodnjem Kamenščaku pa so se prav sedaj odločili, da svojemu gasilskemu domu, ki velja za velik ponos kraja in krajanov, z udarniškim prostovoljnim delom dajo novo preobleko. Tako se ob teh poletnih koncih tedna že od četrte pa vse do 12. ure pod budnim očesom fasaderja in pleskarja Draga Ficka ml. pripravljajo stene za namestitev fasadnih materialov. Prostovoljcem so priskočili na pomoč tudi lokalni sponzorji, tako da imajo jedače in pijače ob izvajanju svojega humanega dela za širšo družbeno korist več kot dovolj. Po besedah predsednika domačega Prostovoljnega gasilskega društva Janka Magdiča bi stala celotna investicija krepko čez pet tisoč evrov, s prostovoljnim delom pa jo bodo močno prepolovili. Tudi podjetje Weber je ob tem pokazalo razumevanje za gasilsko dejavnost in prostovoljcem podarilo prepotrebnih 1500 kilogramov fasadnega lepila. Kdo torej pravi, da je najbolj koristna stvar v poletni vročini poležavanje v senci?

T. K.

Cankovski oratorij

Fotografija arhiv Župnije Cankova

Te dni, tokrat že osmo leto, na Cankovi poteka oratorij z naslovom »Pazi, čas!« in se nanaša na zgodbo, ki govori o plemeniti deklici Momo in njenih prijateljih. Letos se je zbralo skoraj šestdeset otrok, ki prihajajo večinoma iz domače in sosednjih župnij. Za njih skrbi dvajset animatorjev, ki so prej pripravili vse potrebno, da oratorij poteka, tako kot mora. Kot pravijo animatorji, oratorij za en teden udeležencem postane šola, dvorišče, dom in župnija. Šola, ker mlade nauči marsikaj za življenje; dvorišče, ker se tukaj srečujejo v veselju in razigranosti; dom, ker sprejeme vsakega; župnija, ker uvaja v življenje vere. Tako kot vedno so tudi letos pripravili zanimive in inovativne delavnice, med drugimi: likovno, športno, kuharsko, igralsko, novinarsko ipd. C. K.

Prostovoljno gasilsko društvo Veržej proslavilo 130-letnico

Gasilci nekoč za slovenski jezik

Ob jubileju v uporabo predali novo gasilsko vozilo

Praznovanje se je začelo s slavnostno sejo, na kateri so se spomnili prvih zametkov ustanovitve društva na Murskem polju v Prlekiji. Podelili so tudi društvena priznanja najzaslužnejšim članom. Na seji je sodeloval tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije Anton Koren, ki je gasilcem spregovoril o pomenu gasilstva danes.

Osrednja slovesnost je potekala ob zavodu Marianum v Veržeju. Kot gostje so se praznovanja udeležili gasilci iz pobratenih gasilskih društev Vodice pri Ljubljani, Erlangen iz Nemčije in Klenovnik iz Hrvaške. Zbrane je v imenu Gasilskega društva Veržej pozdravil predsednik Mihael Kolbl, ki je naštel pomembne mejnike razvoja gasilstva v zadnjih 130 letih na Murskem polju v Prlekiji. V Veržeju je bila pred ustanovitvijo društva t. i. »požarna bramba«. Leta 1880 pa so se tedanji veljaki Veržeja odločili, da ustanovijo gasilsko društvo. Dvanajst let pozneje, leta 1892, so na svojem občnem zboru izvolili slovensko vodstvo in za poveljevanje uvedli slovenski jezik ter se na neki način že takrat uprli tedanjemu vse večjemu nemškemu vplivu. V poznih 80. letih prejšnjega stoletja je društvo zgradilo prizidek h gasilskemu domu, s katerim so pridobili novo stopnišče in sanitarije v zgornjem in spodnjem delu doma. Po osamosvojitvi je prišlo do denacionalizacije, pri čemer se je tudi gasilski dom znašel na ozemlju, ki bi se moral vrniti prvotnim lastnikom, in sicer salezijancem, vendar so našli skupni jezik. Zadnja večja naložba pa je bila nakup nove gasilske avtocisterne za 145 tisoč evrov, ki je bila ob tej priložnosti predana v uporabo. Novo vozilo je namenjeno za požarno varnost ter zaščito in reševanje za celotno območje Občine Veržej.

Jože Žerdin

Fotografija Jože Žerdin

Slavnostni sprevod gasilcev po veržejskih ulicah

Ljubljanski dijaki na ogledu zeliščnega vrta v Okoslavcih

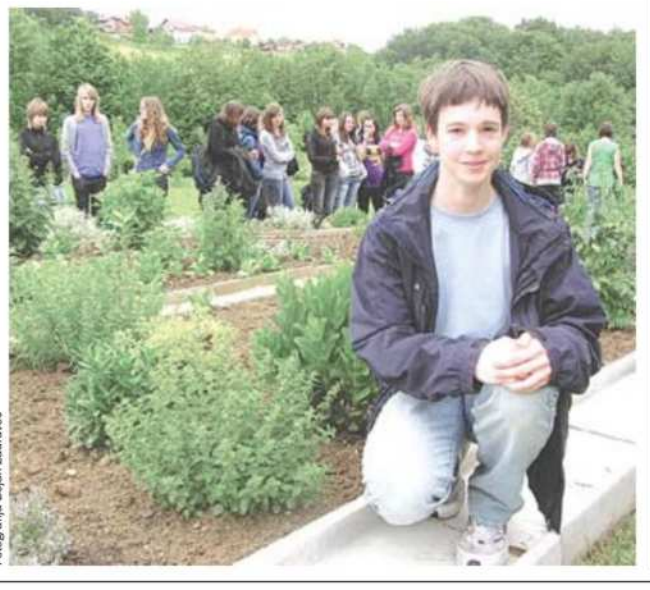
Mlad farmacevt predstavil svoj zeliščni vrt

Šestnajstletni Aljoša Klemenič iz Okoslavec obiskuje prvi letnik Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo. Njegovo zanimanje za rastline sega že v otroštvo, ko je bil star štiri leta. Razno cvetje, liste, stebla in korenine posuši za čaj, iz zelenih delov pa pripravlja tinkture in sirupe. Za pripravo domačih zdravil jemlje znanje iz priročnikov, s spleta ali pri poznavalcih rastlin. Z zbranim denarjem iz žepnine si je že v osnovni šoli kupoval literaturo o botaniki in zdravilnih rastlinah. Danes sodeluje s številnimi ljubitelji zdravilnih zelišč iz Slovenije in tujine, s starši pa se pogosto odpravi na oglede vrtov in lekarn z zelišči.

S svojim delom in znanjem o zdravilnih rastlinah je vzbudil pozornost profesorjev na šoli za farmacijo, saj je po njihovem mnenju edini dijak, ki ima doma zasajen zeliščni vrt in rastline uporablja v zdravilne namene. Po mnenju Aljoševe nadomestne razredničarke prof. Alenke Gorjan, ki poučuje biologijo, anatomijo in fiziologijo, je njegovo znanje o botaniki nadpovprečno: »Zelo redko se zgodi, da se dijaki izven šole lotijo takšnega dela in jim je urejanje vrta prostočasna dejavnost. Svoje znanje bo lahko porabil v višjih letnikih pri strokovnih predmetih.«

Tokrat so dijaki Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo prišli k Aljoši domov na ogled zeliščnega vrta, on pa jim je opisal svoje delo in recepture za zdravilne pripravke. Obisk Prlekije in Slovenskih goric so združili s kopanjem v Banovcih in ogledom Babičevega mlina. Vse dijake in profesorje pa so navdušile predvsem dobrote iz kuhinje Aljoševe babice Justine.

Bojan Zadravec

Fotografija Bojan Zadravec

Aljoša na svojem zeliščnem vrtu

Rogašovski otroci na gasilskem taboru

Popularizacija gasilstva med najmlajšimi

V Bodislavcih že več kot štirideset let prostor za mladinske gasilske tabore

Fotografija arhiv GZ Rogašovci

Prikaz gašenja z gasilsko avtocisterno je mlade zelo zabaval.

Pred dnevi se je končal četrti tabor mladih gasilcev Gasilske zveze Občine Rogašovci, ki je potekal v Bodislavcih pri Mali Nedelji. Kot pravijo organizatorji, je namen tabora spodbujati gasilstvo že med mlado populacijo, saj pri tej dejavnosti že zdavnaj ne gre več zgolj za gašenje požarov, ampak tudi za pomoč ljudem nasploh in prispevek k družbenemu življenju nekega kraja. In kot ugotavljajo, je vse več mladih gasilcev tudi v njihovi občini, saj ima večina krajev že podmladke. Tabora se je udeležilo skoraj šestdeset otrok iz rogašovske občine in dvanajst mentorjev. Na taborjenju so izvajali razne delavnice in igre, kot so: igre brez meja, gasilski kviz, razne gasilske vaje za pionirje in mladince ipd. Ob večerih so pripravili tudi kresovanja in zabavo ob ognju. Otrokom v veselje so obiskali tudi bioterme pri Mali Nedelji. Na taboru so predstavili tudi gasilsko avtocisterno gasilcev od Sv. Jurija v Prekmurju, ki je osrednje občinsko vozilo. Zadnji dan tabora pa so jih obiskali še policisti iz PU Ljutomer, ki so jim predstavili delo policistov in opremo.

Prostor v Bodislavcih se je po mnenju organizatorjev pokazal kot odličen za tabore in podobne mladinske aktivnosti, saj gre za miren kraj, ki ponuja veliko možnosti za športne in druge aktivnosti. Tako že skoraj štirideset let na tem mestu potekajo podobni tabori različnih gasilskih zvez iz celotne Slovenije.

C. K.

zgodilo se je

Beltinci

V beltinski župniji so pripravili za mlade počitniške aktivnosti na temo Od včeraj za vütro. Aktivnosti je obiskovalo 155 otrok, nad njimi pa je bdelo 30 animatorjev, pri čemer je vse aktivnosti vodila Tadeja Zver ob pomoči kaplana Marjana Pučka. Animatorji so za počitniške aktivnosti napisali zgodovino 250 let stare Župnije Beltinci, pri čemer so dele zgodbe vsak dan predstavili mladim z igro, pesmimi in delavnicami. Ob vsem tem so med počitniškimi aktivnostmi spoznali delo in življenje grofov, ki so poskrbeli s svojimi spodbudami za ustanovitev beltinske župnije. Vse počitniške aktivnosti so potekale na dvorišču župnijskega doma. J. Ž.

Petanjci

Na Petanjcih so se na tretjih občinsko-vaških igrah pomerile ekipe iz vasi Občine Tišina. Dvanajst ekip je tekmovalo v štirih igrah. Vsaka izmed ekip, ki je predstavljala posamezno vas občine, je sestavljala kmečki voz, prenašala gume in pokazala, kako spretna je pri molži. Najprijetnejša za udeležence iger pa je bila igra prenos vode s samokolnico, saj je julijsko sonce neusmiljeno pripekalo. Prvo mesto je tretjič zapored zasedla ekipa iz Sodišinec. Naslednje leto se snidejo na Krajni, ki je bila letos drugouvrščena. L. L.

Tešanovci

Člani PGD Tešanovci so minulo soboto razvili že tretji društveni prapor.

Fotografija Dani Mauko

Prvi prapor je davnega leta 1936 gasilcem daroval prekmurski industrialec Josip Benko, rojen v Tešanovcih. V pozdravnem govoru je predsednik PGD Tešanovci Geza Grabar dejal, da so tešanovski gasilci v 114 letih delovanja sodelovali pri gašenju več kot 85 požarov v domači vasi ter 89 požarov v bližnji okolici in so šele leta 1983 dobili prvo gasilsko vozilo. Do praznovanja 110-letnice društva so člani predvsem ob pomoči Občine Moravske Toplice posodabljali vaško-gasilski dom, leta 2008 na Zgornjem Brniku kupili rabljeno kombinirano avtocisterno in preteklo leto zamenjali dvoje dvižnih garažnih vrat, letos pa obnovili kritino prizidka, asfaltirali plato pred garažama in uredili okolico. D. M.

Radovci

Na letošnjem nočnem gasilskem tekmovanju, ki ga je organiziralo PGD Radovci na tamkajšnjem športnem igrišču, se je zbralo petnajst moških gasilskih tekmovalnih ekip in dve ženski. Med člani so zmagali PGD Sela iz okolice Ptuja, med članicami pa PGD Sv. Jurij iz Občine Rogašovci. C. K.

OZARA SLOVENIJA
NACIONALNO ZDRUŽENJE ZA KAKOVOST ŽIVLJENJA
OZARA SLOVENIJA, PISARNA ZA INFORMIRANJE IN SVETOVANJE, MIKLOŠIČEV TRG 3, 9240 LJUTOMER

Kontaktna številka 070 550 665

Ponujamo pomoč in podporo osebam s težavami v duševnem zdravju, ljudem v duševni stiski in njihovim svojcem.

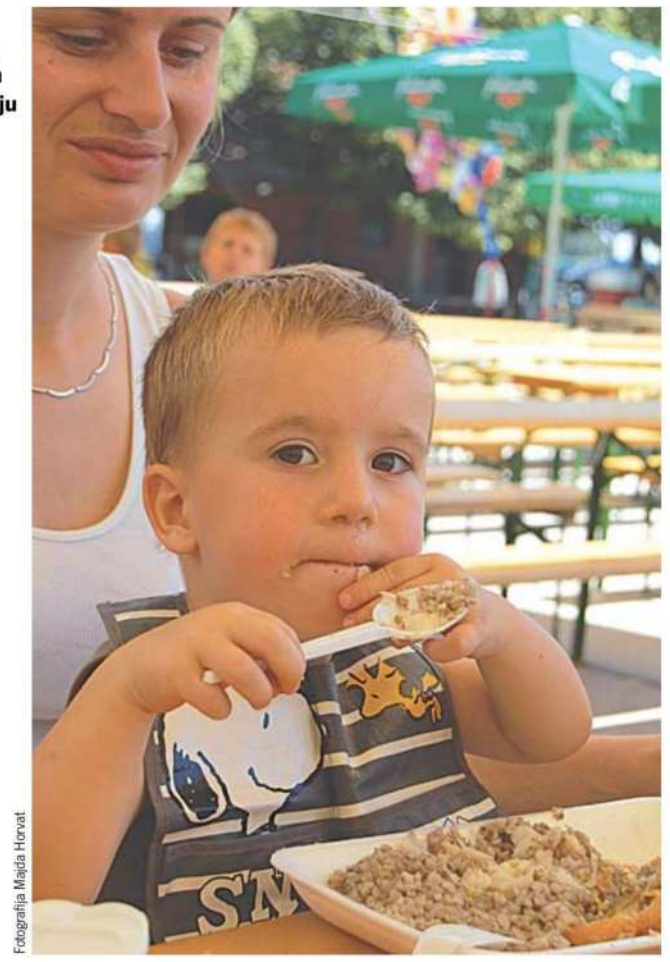
Nismo muha enodnevnica

Nismo muha enodnevnica. To, na kar pridelovalci pšenice že vsa leta opozarjajo in kar povzroča največ hude krvi, se je ponovilo tudi letos. Žetev se je začela, še vedno pa ne vedo, koliko bodo dobili za letošnjo pšenico. Še v torek opoldne, ko smo končevali redakcijo, smo zaman spraševali po ceni, saj pridelovalci in mlinske organizacije, še niso našli skupnega jezika. Zaščitna cena 3 tisoč dinarjev, ki jo je določil Zvezni izvršni svet, še zdaleč ni sprejemljiva, tržna cena pa naj bi se oblikovala odvisno od razmer na tržišču. Iz Vojvodine in Slavonije ter iz drugih delov države, kjer se je žetev že preselila v drugo polovico, prihajajo različne vesti o ceni letošnjega pridelka, giblje pa se od 3.800 do 4.600 dinarjev za kilogram. **Vestnik, 13. julija 1989**

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Boki o novi maši v Murski Soboti: »Super Nova maša, čestitke g. Goranu Merica, glasba super (čestitke ansamblu Horizont).«

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Fotografija Majda Horvat

Mali Jan je v najboljši družbi, ko je v prijetnem maminem naročju in pred polnim krožnikom slastne ajdove kaše.

Kdo tu ni Arabec?

Fotografija Tomo Kőleš

Še zadnje dejanje pred zaključkom šolanja na Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Radencih - podelitev maturitetnih spričeval. Poleg dijakov in odraslih udeležencev so na zaključno slovesnost povabili tudi starše dijakov. Uradnemu delu je sledilo druženje na terasi dijaškega doma. To pa je bila tudi lepa priložnost za obujanje najlepših in najzanimivejših trenutkov v času šolanja.

Fotografija M. Š.

Fotografija Ludvik Kovač

Nismo sicer slišali, kaj je direktorica Pomurskih mlekarn Bernardka Hlebič želela dopovedati kmetijskemu ministru Dejanu Židanu, gotovo pa je beseda tekla tudi o delitvi pogače med pridelovalci, predelovalci in trgovci. Bo zbral minister dovolj poguma, da bo ugriznil v to kislo jabolko?

Da se v teh vročih dneh najbolj prileže kozarec hladne pijače v senci, vedo tudi tešanovski gasilci. Več fotografij na Pomurje.si.

Fotografija N. N.

Lepa obleka naredi zaposlene v prodajnem salonu podjetja Arcont IP v Murski Soboti, dodan suknjič pa direktorja družbe Borisa Soviča.

Fotografija Majda Horvat

Svetovno prvenstvo v nogometu 2010

Z GMT-jem se zmaguje

GMT

Mi smo Murski val, za nas je zakon Aral.
Vsi uporabljamo Castrol, na tekmah vedno damo gol.
Nogomet nas navdušuje, z GMT-jem se zmaguje.

IT'S MORE THAN JUST OIL.
IT'S LIQUID ENGINEERING.
Castrol
OFFICIAL FIFA WORLD CUP™ SPONSOR

SOUTH AFRICA 2010
FIFA WORLD CUP

Končni nagrajenec športne stave na Murskem valu je Vito Horvat iz Stare ulice 4 v Murski Soboti.
Prejel bo nagrado podjetja GMT in Castrola.

Pokrovitelja spremljanja svetovnega prvenstva v nogometu na Murskem valu in v Vestniku sta bila GMT in Castrol.

© 2005 FIFA TM

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 17

Napadi na policiste so očitno postali modna muha

Kamni v glavo, ključ v mednožje

V zadnjih dveh mesecih se je v Pomurju pripetilo več napadov na može v modrem, pri katerih napadalci ne izbirajo sredstev, kako ubežati policijskim postopkom in kazni

Policisti v pokrajini ob reki Muri so se pred osmimi dnevi znova srečali s kršiteljem, ki je želel z njimi fizično obračunati. Nekdo v Dolgovaških Goricah je namreč kalil javni red in mir, zato sta policista, ki sta šla posredovat, zanj odredila pridržanje. Med postopkom pa je s tal pobral kamen in z njim udaril enega policista v glavo, zatem pa kamen vrgel proti drugemu policistu in ga zadel v nogo. Policista sta storilca, ki je njihov stari znanec, obvladala in odpeljala na policijsko postajo. Utrpela sta poškodbe v obliki udarnin, odrgnin in prask. Kot pravi Drago Ribaš, direktor Policijske uprave v Murski Soboti, so letos »obravnavali 12 primerov, ko je šlo za napad na uradno osebo oziroma preprečitev uradnega dejanja uradni osebi. V prvem lanskem polletju pa je bilo obravnavanih 11 zadev.« V zadnjih petih letih se je zgodilo enainsedemdeset napadov na policiste – v povprečju torej 14 na leto. Najbolj mirno leto za policiste, če karikiramo, je bilo leto 2006, ko so jih napadli devetkrat, lani je bilo napadov 17. »V letošnjem letu smo obravnavali tudi dve grožnji policistom, ki sta majhne stopnje ogroženosti. Če se policist srečuje z grožnjami, ravna policija skladno z določbami Pravilnika o varovanju ogroženih delavcev policije,« je še dejal Ribaš.

Fotografija Nataša Juhnov

V zadnjih petih letih se je v Pomurju zgodilo enainsedemdeset napadov na policiste.

Napadi na policiste so torej očitno postali modna muha. Tukaj so podrobnosti zadnjih treh napadov. V prvi polovici maja so policisti na Hotizi traktoristu naložili alkotest, vendar je ta odpeljal in pri tem poškodoval policijski avtomobil. Policisti so mu sledili, ob tem pa jim je objestnež grozil in med drugim policijski avto, ki je nasedel na njivi, s traktorjem potiskal pred seboj. Prvega junija pa je v Dolini pri Lendavi lendavska policijska patrulja vzela pod drobnogled avtomobilista. Ko so policisti šoferju zaradi odklona preizkusa alkoholiziranosti prepovedali nadaljnjo vožnjo in odredili pridržanje, je sopotnik izstopil in pričel groziti. Ko ga je policist opozoril, naj se umiri, je s pestjo skočil proti njemu. Policist se je ubranil. Policist na motorju pa je prvega julija med kontrolo prometa ustavil voznika kolesa s pomožnim motorjem. Ko je test pokazal prisotnost alkohola, se mopedist ni strinjal in je pobegnil na njivo. Policist je stekel za njim, ga dohitel, nato se je moški obrnil k njemu, ga napadel in mu raztrgal uniformo, za nameček mu je še grozil. Vročekrvneža je policist hitro obvladal. Proti vsem bodo ali so že napisane kazenske ovadbe. Iz letošnje statistike sledi, da je bilo šest napadov na policiste med delom pri nalogah iz javnega redu in miru, pet med nadzorom cestnega prometa, en napad pa se je pripetil med obravnavo kaznivega dejanja, ko se je kriminalista decembra lotil osumljen preprodajalec mehkih drog.

Hladne januarske noči leta 1996 pa se je v Črenšovcih zgodil eden najhujših napadov na policiste ne le v Pomurju, ampak tudi v Sloveniji. Policista J. B. in D. A. z lendavske postaje opravljata nočno delo s službenim civilnim avtomobilom. Ustavita se v diskoteki Forum v Odrancih. Ura je štiri zjutraj. Disko je prazen, zadnjo pijačo pije tudi A. M. s kolegoma D. V. in M. M. Trojica ne popiva kar tako. Ker sta jih policista že večkrat obravnavala, so skovali načrt za maščevanje. Napasti so ju želeli že v disku, vendar jim gostje to preprečijo. Ko se policista z avtom odpeljeta, jima začne trojica slediti. Z avtom napadejo policijsko vozilo. Sledi filmsko potiskanje s ceste in zaletavanje v avtomobil. Policista zapeljeta na parkirišče črenšovske gostilne Horvat. J. B. izstopi: izzivalci, oboroženi s kovinski orodjem, ga že čakajo. A. M. mu v glavo vrže ključ za odvijanje avtomobilskih koles. Policist pade in začne krvaveti. Drugi policist pokliče pomoč in izstopi iz avta, da bi pomagal kolegu. Namero mu prepreči D. V., ki mu v mednožje zaluča kovinsko orodje. A. M. nato s tal pobere ključ in se približa policistoma za dokončni obračun. Policista v obrambi izstrelita pet strelov. A. M. en naboj oplazi po trebuhu, napadalci se poženejo v beg. Krvav J. B. steče za dvema. Dobrih petdeset metrov od avta ga s hrbtne strani dohiti A. M. Spotakne ga in še enkrat udari po glavi. Takrat se vrneta druga dva napadalca: začne se brcanje nezavestnega policistovega telesa. Policijske patrulje D. V. in M. M. kmalu primejo, A. M. izsledijo naslednji dan. Policist J. B. je utrpel posebno težke telesne poškodbe – glavo je imel dobesedno razbito.

Andrej Bedek

Država je mačeha

»Država ves čas kaže mačehovski odnos do zaposlenih v policiji. To se kaže z neustrezno zaščitno opremo in zastarelimi neprimernimi uniformami, pomanjkanjem opreme, težkimi delovnimi razmerami in premajhnim vrednotenjem poklica policista,« je jasen Andrej Kocbek, predsednik Območnega policijskega sindikata Murska Sobota. Dodal je, da ni zadostna niti pravna zaščita zaposlenih in da ni urejeno ustrezno zavarovanje v postopkih. Tudi po besedah Danijela Novaka, regionalnega predstavnika Sindikata policistov Slovenije, zaposleni v Policiji »ne moremo biti zadovoljni z našim pravnim položajem z vidika zagotavljanja naše zaščite pri opravljanju nalog, socialnim, zdravstvenim in materialnim položajem, pogoji dela in vrednotenjem našega dela.«

Celo z bombami nad policiste

Že omenjeni A. M. je 13. oktobra 1997 vrgel ročno bombo pred vhod policijske postaje v Ljutomeru. Eksplozija je povzročila materialno škodo na vozilih in stavbi, ogroženi so bili policisti, ki so bili takrat v službi. Motiv je bil enak kot pri napadu in pretepu v Črenšovcih – maščevanje. Sedmega novembra 2000 sta Prlekijo nenadoma stresli dve eksploziji. Malce po drugi uri zjutraj je nekdo ob poslopje ljutomerske policijske postaje odvrgel dve vojaški ročni bombi. Skoraj istočasno je druga eksplozija odjeknila v kilometer oddaljenem Cvenu. Nekdo je še z ročnim protitankovskim raketometom sprožil strel proti hiši takratnega prvega ljutomerskega policista. Zadnja dogodka sta sicer povezana z razvpitim primerom Makoter.

okc poroča

Dva padla zaradi heroina

Tukajšnji kriminalisti so na radgonskem koncu prijeli tujko, staro 29 let, doma iz okolice Ljutomera, ki se je z doslej policiji neznanim dobaviteljem dogovorila za nakup 25 gramov heroina, ki ji ga je pustil na vnaprej dogovorjenem kraju. Osumljena bi lahko iz zasežene droge naredila najmanj 250 odmerkov tako imenovanih šutov za nadaljnjo prodajo, ki se prodajajo po 20 evrov, trenutna cena grama heroina pa je okrog 70 evrov. Policijski preiskovalci so vzeli pod drobnogled še 37-letnika, pri katerem so našli deset gramov heroina. Pridanič je bil potem prijet še dvakrat, ko je narkomanom prodajal zavojčke s heroinom. Oba bosta ovadena.

Žanjejo tudi policisti

Po policijskih podatkih se v Pomurju nadaljuje trend pridobivanja prepovedanih drog. Konoplja se prideluje tako v prirejenih prostorih za gojenje konoplje pod umetno svetlobo kakor tudi izven prostorov, še posebej na njivah, posajenih s koruzo. Kriminalisti in policisti imajo zato polne roke dela. V zadnjih dneh so namreč zasegli 416 sadik in tri kilograme konoplje. Cena za kilogram navedene droge se trenutno giblje

Fotografija PU MS

med 3000 in 4000 evri. Šest tisoč evrov pa je vreden kilogram konoplje – skunk –, pridelan pod umetno svetlobo. V času obiranja konoplje med koruznimi polji, ko je ponudba največja, pa je cena za kilogram dva tisoč petsto evrov. Preprodajalce, ki so jih ujeli v zadnjih akcijah, bodo ovadili.

Ognjeni zublji uničili garažo

V ponedeljek nekaj po štirinajsti uri je izbruhnil požar v priročni gara-

Fotografija Andrej Bedek

ži pri hiši avtoprevoznika Emila Šavla iz Košarovec na Goričkem. Kljub ukrepanju domačih gasilcev, ki so jim pomagali kolegi iz Križevec, Moščanec in Sebeborec, je poslopje popolnoma uničeno. V požaru so zgoreli okrog trideset kubičnih metrov drv, starejše terensko vozilo, dva motorja, traktor ter nekaj drugih delovnih strojev in orodja. Ognjeni zublji stanovanjske hiše niso oplazili. Policisti, ki ocenjujejo, da je za okoli 30 tisoč evrov škode, so do sklepa redakcije še ugotavljali, zakaj je »zapel« rdeči petelin.

Odgovornost za neslaven propad podjetja Koncept Optimum

Septembra o porabi denarne pomoči

Po besedah obtoženih menedžerjev podjetja sta za stečaj kriva stavka in medijski linč

Sedmega septembra se bo nadaljevalo sojenje Miranu Druscovichu in Igorju Lebarju, menedžerjema tekstilnega podjetja Koncept Optimum iz Lendave, ki je po dobrem letu obratovanja 2005. neslavno propadlo. Sojenje se je začelo pred šestnajstimi meseci. Sodni senat, ki mu predseduje sodnik Branko Palatin, bo zaslišal novega finančnega strokovnjaka, ki je pod drobnogled vzel primer neslavnega propada lendavskega oblačilnega podjetja. Mnenje izvedenca Vita Györeka je po besedah sodnika pomanjkljivo: »Izvedenec je upošteval le odhodke z računa podjetja, ne pa tudi prihodkov. Sodišče mora ugotoviti, kakšno je bilo dejansko stanje na računu.« Palatin je zato tudi odločil, da se pregleda promet na vseh odprtih računih propadlega podjetja. Sicer je Györek ugotovil, da sta menedžerja nenamensko porabila prav tolikšen znesek, kot jima v obtožnici očita tožilec Drago Farič, ki je Druscovichu in Lebarju pripisal zlorabo položaja in preslepitev pri najemanju posojila ali ugodnosti, ker naj bi najmanj 237.000 evrov od 542.000 evrov denarne pomoči zavoda za zaposlovanje porabila za odplačevanje računov in posojila, ne pa za plače delavcem, kot bi morala po sklenjenih pogodbah z zavodom.

Fotografija Nataša Juhnov

Miran Druscovich in Igor Lebar, menedžerja tekstilnega podjetja Koncept Optimum iz Lendave, ki je po dobrem letu obratovanja neslavno propadlo, se branita, da sta za propad podjetja kriva predvsem stavka in medijski linč.

Obtoženca se branita, da je podjetje propadlo zaradi stavke in medijskega linča. »Z Lebarjem sva se bojevala do konca, da ne bi bilo stečaja. Če bi hotela, bi si recimo 60-krat po šest tisoč evrov nakazala na različne račune in preprosto izginila,« je primorski podjetnik Druscovich, ki je leta 2004 prišel v Lendavo in z družabnikom Lebarjem ustanovil tekstilno podjetje, zavrnil očitke, da si je z državnim denarjem napolnil žepe. Sicer sta zaposlila okoli 200 šivilj: že čez leto pa se je podjetje znašlo v stečaju, šivilje pa na cesti.

Andrej Bedek

Sodelovanje med izobraževalnimi zavodi in gospodarstvom je izjemno pomembno

Turistični mentorji

Tudi v Pomurju se pet turističnih delavcev v različnih podjetjih in organizacijah usposablja za mentorje za izvajanje študijskih praks

Projekt *Usposabljanje mentorjev oziroma kandidatov za mentorje za izvajanje študijskih praks* delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada, letos marca pa ga je za primorsko univerzo začela izvajati Fakulteta za turistične študije Turistica. Projekt je ciljno naravnan in z jasno vizijo: sodelovati z roko v roki s turističnim gospodarstvom.

Gre za nacionalni projekt z mednarodno predavateljsko udeležbo in je namenjen zaposlenim v turističnih podjetjih, v lokalnih in nacionalnih turističnih institucijah, lokalnih in regionalnih turističnih organizacijah pa tudi v drugih organizacijah, ki so posredno ali neposredno povezane s turizmom. Delavci v turističnem gospodarstvu bodo tako pridobili ustrezna znanja, s katerim bodo lahko zaposleni v turističnem gospodarstvu učinkoviteje usposabljali kadre. Številne raziskave namreč kažejo, da so najpomembnejši kritični dejavnik uspešnosti v organizaciji prav zaposleni. Študijska praksa je sestavni del študijskega programa, zato imajo organizacije priložnost na študijskih praksah študente spoznati in v njih prepoznati potencialne sodelavce. Za to nalogo pa morajo biti mentorji ustrezno usposobljeni. Mentorji tako odigrajo pomembno vlogo pri uvajanju v delovno okolje in v delovni proces po eni strani, po drugi strani pa so tisti, ki oblikujejo reference o študentu in vplivajo na njegovo potencialno zaposlitev in nadaljnjo kariero.

Z omenjenim projektom UP Turistice bodo ustrezno usposobili mentorje za izvajanje študijskih praks v turističnem okolju. Poleg tega bodo zaposleni v turističnem gospodarstvu pridobili nova aktualna znanja iz vsebin globalnih turističnih mrež, socialnih mrež, razvoja človeških potencialov, organizacijske kulture in vodenja, medgeneracijskih razlik, družbene odgovornosti, ekonomike, vplivov finančne krize ... V predavateljskem timu poleg domačih strokovnjakov sodelujejo tudi priznani predavatelji iz Avstrije, Italije in Hrvaške. Udeleženci projekta med trajanjem projekta vodijo vsaj enega študenta Turistice na študijski praksi v lastnem delovnem okolju, kritično analizirajo študije primerov iz posameznih tematskih vsebin, povezujejo različna študijska področja v celostno obravnavo turizma ter prepoznavajo različne deležnike in njihove vloge v poslovnem procesu. Poleg tega ocenjujejo vplive delovnega okolja na trajnostni razvoj in naravno okolje v odnosu do kulturne dediščine ipd.

Razveseljivo je, da jih je od skupno 21 udeležencev kar 20 odstotkov iz Pomurja.

Bernarda B. Peček

UP Turistica bo v okviru projekta vzpostavila spletno borzo študijske prakse za domače in mednarodno turistično okolje (turistične organizacije - študenti). Borza študijske prakse bo omogočala neposredno komuniciranje turističnega gospodarstva s študenti in tako študentom kot podjetjem omogočila neposredno povezovanje ter izmenjave ponudbe in povpraševanja.

Likovna kolonija Lindart v Lendavi

Co-operate četrtič

Devet umetnikov združuje zamisli

Med prijetno ohlajene stene lendavskega gradu so se že petnajstič zatekli umetniki z vsega sveta, četrtič ustvarjajo po konceptu »co-operate«, kjer z žrebom določijo pet ustvarjalskih parov. »Še vedno ne morem verjeti, da nekdo pride iz Tajske prvič v Evropo zaradi nas,« pravi akademska slikarka Katja Pal, ki kolonijo vodi skupaj s stanovskim kolegom Dubravkom Baumgartnerjem. Palova je zadovoljna, ker jim letos pomaga tudi ministrstvo za kulturo. Omenjeni Subhachog Jumsai Na Ayudhya, slikar iz Bangkoka, se je na staro celino prvič podal zaradi internetne strani, na kateri je našel podatke o koloniji, najbolj pa ga je presenetila urejenost Slovenije. Nasproti njega ustvarja Maria Dimanshtein iz ZDA, ki je sicer rojena v Latviji, sedaj pa že vrsto let ustvarja in živi v Chicagu. Tipične ulice slovenskih primorskih mest, kamor so se udeleženci kolonije odpravili na izlet dan poprej, so jo spomnile na rodno Rigo. »Moraš biti res vztrajen in tako lahko dobiš sponzorje kot tudi prostor za ustvarjanje,« odgovarja na vprašanje, ali je danes težko preživeti kot umetnik v ZDA. Meni, da je tam vseeno lažje kot v Evropi, saj je na razpolago veliko začasnih del, ki ti omogočajo preživljanje. Ker je sodelovanje tik pred zdajci odpovedala umetnica iz Bolgarije, je bila enemu udeležencu kolonije odvzeta možnost kolaboracije, in to je doletelo Poljakinjo Doroto Pietraszkiewicz iz Varšave, ki sicer živi in ustvarja v Lublinu. Zanimiv ustvarjalni par sta bila na prvi pogled tudi »otočana« Maurice Caplice iz Irske in Miriam Sturdee iz Anglije. Prvi je za kolonijo izvedel od prijateljice, ki je bila na Lindartu pred leti. Sam je že na podoben način sodeloval z drugim umetnikom pri kiparstvu, pri slikarstvu pa še ne. Maurice živi v Dublinu, ki je po njegovem mnenju »dober za umetnike«, vendar jih je danes po njegovem mnenju mogoče že nekoliko preveč. Njegova ustvarjalna partnerka na Lindartu Miriam živi v škotskem Edinburghu, prihaja pa iz angleškega mesta Rugby, kjer je, kot ponosno poudari, bil izumljen šport ragbi, ki ga sama sicer ne mara. Zanimivo je, da Miriam ni stopala po »tipični« poti umetnika, temveč je najprej končala študij psihologije, saj so ji starši odsvetovali študij slikarstva, ker da ni perspektiven, kasneje pa je ljubezen do slikanja vseeno prevladala in Miriam je stopila v slikarske vrste. Kakorkoli že, trenutno se preživlja z grafičnim oblikovanjem. »Sodelovanje v paru ni zmeraj lahko,« pravi v smehu, saj Maurice riše abstraktno, sama pa rada vidi obliko. Osnovna izobrazba ji pride tudi prav, saj pri ustvarjanju slik in risb črpa iz psiholoških teorij. Edina udeleženka kolonije, ki je Slovenijo že obiskala, je v Avstriji živeča Slovakinja Kristina Mesarošova. Ker je v paru z Egipčanom Waelom Darwishem, poudarja, da je sodelovanje zanimivo, ker gre za popolnoma drugačen pristop k umetnosti. »I love this place!« pa navdušeno pravi njen egiptovski partner, ki prihaja iz Kaira, vodi pa tudi galerijo v Dubaju. Wael zanika, da bi danes še obstajale kakšne stroge restrikcije glede umetnosti v islamskem svetu, ter pravi, da država zelo podpira umetnike pri njihovem delu. V drugi sobi med platni naletimo še na umetnika iz Argentine Juana Arato. »Dobil sem neki mail,« odgovori na vprašanje, kako je izvedel za kolonijo v Lendavi. Juan se je pred časom skupaj z ženo preselil iz Buenos Airesa v Berlin, kjer mu je zelo všeč, ker je poceni in je zelo pestra umetniška scena, ki je sicer podobna tudi v Argentini. »Ampak Buenos Aires je enostavno predaleč,« v smehu pravi Juan. Tudi on prihaja iz »drugih vod,« saj je študiral arhitekturo, delal vse možne stvari, med drugim pral avtomobile, na koncu pa sklenil, da želi živeti od umetnosti, kar ga je pripeljalo v Evropo. Zanimiva dela, ki nastajajo na lendavskem gradu, pa bodo vsem na ogled od 16. julija do 16. avgusta. Na dan otvoritve razstave pa bodo obiskovalci spet imeli možnost, da glasujejo za par, ki je po njihovem mnenju ustvaril najboljše izdelke, in dvema udeležencema kolonije tako omogočijo samostojno razstavo prihodnje leto.

Fotografija Timotej Milanov

Na lendavskem gradu je spet živahno.

Timotej Milanov

Festival ob Blatnem jezeru

Festival izpolnil pričakovanja ...

... letovišče razočaralo

Minuli konec tedna je v letoviškem mestu Zamardi ob Blatnem jezeru na Madžarskem potekal tradicionalni Balaton Sound Festival, na katerem so nastopili številni priznani glasbeniki in DJ-i, kot so Jamiroquai, 2Many DJ´s, Pink Martini, David Guetta, The Chemical Brothers, Tricky, Paul Van Dyk, Paul Oakenfold, Sven Väth, Pet Shop Boys, Sex Shop Boys itd.

Na festivalu si lahko privoščite tudi obrok tipične madžarske kuhinje.

Prizorišče se v dveh letih, odkar je Vestnikova ekipa nazadnje obiskala omenjeni festival, ni bistveno spremenilo, številni odri so postavljeni ob obali Blatnega jezera, kjer se lahko udeleženci festivala, ki so na prizorišču tudi taborili, prepuščajo vodnim užitkom med dnevom in tako »zbirajo energijo« za naslednjo festivalsko noč. Kljub zelo kakovostni in raznovrstni glasbeni ponudbi za vse okuse, pa se ni mogoče izogniti ugotovitvi, da je poudarek festivala predvsem na elektronski glasbi in zabavi, pa tudi cene pijač so bile marsikje naravnost oderuške. Mogoče tudi zaradi tega na prizorišču nismo naleteli na toliko Pomurcev kot pred dvema letoma. Ker je festival časovno sovpadal s svetovnim nogometnim prvenstvom, si je bilo tekme možno ogledati tudi na velikem platnu, kar je festival obogatilo še za nogometno razpoloženje, čeprav se je težko povsem posvetiti nogometu, če v ozadju »napada« glasna glasba vseh možnih žanrov. Kar zadeva kulinariko, so bile letos poleg klasičnih ponudb pic, hamburgerjev, girosa in druge hitre hrane, urejene tudi lične stojnice s pristno madžarsko kuhinjo. Če festivalu ni mogoče očitati nič drugega, pa nas je razočaralo to, da se v letovišču za festivalsko ograjo ni veliko spremenilo. Resda človek ob poležavanju na plaži in ponudbi prodajalcev, ki iz staromodnih vozičkov ponujajo koruzo in pecivo, lahko dobi neki nostalgičen občutek oz. se počuti kot v filmu Györgya Pálfija, a to ni dovolj za turistično ponudbo, na kakršno smo se že navadili. Recimo prava znanost je najti prho na plaži, o kakšnih ležalnikih ali pestri kulinarični ponudbi pa ni ne duha ne sluha. Dovozi do plaže so še marsikje makadamski, kar povzroča nadležno dviganje prahu zaradi avtomobilov. Na koncu lahko sklenemo, da si Balaton sound in Zamardi sicer zaslužita pozitivno oceno in priporočilo, a je videti, da spita na starih lovorikah, zaradi česar se bodo mednarodni obiskovalci začeli ozirati tudi po drugih festivalih v regiji.

Fotografiji Timotej Milanov

Madžarski »žurerji« so se ponovno izkazali kot izjemno prijateljsko razpoloženi, je pa bilo letos na prvi pogled opaziti manj gostov iz tujine. Več fotografij na Pomurje.si.

T. M.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 19

V Odrancih spet ajda zori in medi

Zgodba o ajdi s ščepcem nostalgije in merico domačnosti

Ajda in proso za drugo žetev – Od pamtiveka so v Odrancih morali preživeti na koščku zemlje

Morda ste že slišali tisto okroglo o Odrančanih, da ko so Američani prišli na Luno, so tam že našli enega, ki je prodajal ajdovo kašo. Duhovitost, ki bi se ji celo smejali, če ne bi bila verna slika prizora, kako so še nedavno živeli Odrančani. Bili so drzni, zato so prehiteli celo Američane, bili so podjetni, zato so prodajali ajdovo kašo, in bili so popotniki, zato so jih našli celo na Luni. Mnogo te prvinskosti in samoohranitve je v njih še danes, tisti najbolj gorečni bi celo rekli, da jim je to v krvi, njihova trdoživost pa se v Odrancih še danes pozna na vsakem koraku. Ko se ves svet prelamlja zaradi krize, so Odranci polni življenja. »Droubne decej« imajo toliko, da sta vrtec in šola že skoraj pretesna, ni je ulice, ki ne bi imela vsaj enega ali dva uspešna obrtnika. Imajo pa tudi zamisel, kaj bodo delali na jutrišnji dan. Morda jim za golo preživetje to ne bi bilo treba več početi, vendar je v njih nekaj, kar jih žene naprej, tako kot je nekoč najbolj znano prodajalko kaše iz Odranec, danes skoraj štiriinosemdesetletno Katarino Horvat, po domače Kovačkino Kato. Tako kot je sama nekoč na veliko prodajala kašo, tako jo želijo prodajati tudi jutri, vendar bolj po meri sodobnega človeka, s ščepcem nostalgije in okusno merico »ajdinske« zgodbe.

Kdaj se je ta začela, ne ve povedati nihče, župan občine Ivan Markoja pa ve, zakaj ravno v Odrancih. »Pa znate zakoj, zatou ka sta ajda in proso pomenila drugo žetev. Ljudje so na teh malih njivah posejali najprej pšenico, te pa še ajdo in proso. Samo ti dve rastlini rasteta kesno na jesen,« je pojasnil. Druga žetev je bila Odrančanom potrebna, ker je od pamtiveka dva tisoč ljudi živelo le na sedmih kvadratnih kilometrih, in zato ni bilo pedi zemlje, da je ne bi izkoristili. Vsaj ti, ki so ostali doma, tisti pa, ki se niso imeli s čim preživeti, so tako odšli v tujino, v Ameriko, Avstralijo, Kanado.

Ostati na domači zemlji je pomenilo, da si moral izkoristiti vse danosti, zato pa so tudi proseno in ajdovo kašo in druge pridelke prodajala daleč naokoli, kakor daleč jih je neslo kolo, od Grada na Goričkem do Čakovca in sosednjih mest na Madžarskem, pa še, kamor je peljala železnica, največkrat v Maribor in Ljubljano. »V mlinu in panonski hiši, ki ju zdaj urejamo, bo zbrana vsa zgodovina Odranec, tudi zgodovina kaše. To bo skoraj kot enciklopedija, pripravljamo pa tudi debelo kuharsko knjigo značilnih jedi,« je povedal prvi mož odranske občine, ki prvinskost kraja in

Ajda danes zori veliko prej kot nekoč in najbolj medi, kadar južni veter ne suši.

ljudi spretno vpleta v novo zgodbo za napredek kraja. Kaša tako ne bo le specialiteta na krožniku domačih gostincev, ampak srčika razvojnega projekta, ki jo bodo tudi na veliko propagirali in na veliko prodajali. Nasproti znamenite cerkve Svete trojice, ki ustavi marsikaterega popotnika, bodo uredili parkirišče, tudi za avtobuse in avtodome, in svojevrstno tržnico, na kateri bodo ponujali ajdovo kašo, zabeljeno z okusno »domačo zgodbo«. Takšno, kot jo pomnijo in pripovedujejo korenine.

Rozalija Vegič, po domače Stričekova Roza, se spominja, da so že drugi dan po žetvi pšenice na njivo sejali ajdo ali proso, in to tako, da so pšenične snope, zložene v križe, s strnišča preložili na tisti del njive, ki so ga že posejali. Ajdo so želi pozno jeseni in jo zlagali v »rastave« tako, da so snope zložili z zrnjem proti soncu, vrh pa povezali s slamo, da ajdina ne bi »ščrčala«. Ajda ni zorela hkrati, ampak vrhnji del prej kot spodnji, zato so jo v jesenskem soncu in megli pustili dozorevali še v snopih. Z vozovi, prekritimi s ponjavami, so jo zvozili domov in zmlatili s cepci, saj so »mašini« prišli kasneje, zrnje pa nato kuhali v velikih kotlih. »Kühali smo jo tak dugo, ka je na špici malo poučila pa se je bejlo pokazalo,« je pripovedovala Roza. Kuhano ajdo so stresli v košare iz šibja in odcejeno na prst na debelo nasuli na podstrešje, kjer se je med mešanjem posušila. Sušila se je tri ali štiri dni, odvisno od vremena in vetra. Zato so nekoč hiše tudi imele na svislih reže, da je bil prepih, če pa to ni zadostovalo, so na strehi, kakor se spominja Roza, privzdignili »črejpe«. Posušeno ajdino so v mlinu »opali«, »lujske« in slamo pa porabili za kravjo krmo. Ajdova slama je bila dobra tudi za parjenje lesenih sodov, v katere se je naselila plesen, saj je odvzela slab »düj«. »Vsakša iža je mejla ajdino. Tak smo prišli do pejnez. Pravili smo šuma, ka pa si več doubo, pa je bil dobiček,« je nekdanji poslovni besednjak obudila sedeminsedemdesetletna Roza.

Pri vsaki hiši so sejali od pol »plüga« do »plüg« prosa in ajde, toliko, kot so je lahko posušili, potem pa s kašo v vrečah in s kolesom šli na pot. »Musajn, ka smo kaj zaslužili,« pravi oseminsedemdesetletni Vinko Marič. Ajdova kaša je bila vedno dražja od prosene, najbolje pa je šla v promet v času kolin za kašnate krvavice. Spominja se, da so že nekdaj pri Martinu na Muri šli čez, potem pa v Čakovec ali Štrigovo. Če kupcev ni bilo dovolj, pa so kašo prodajali od hiše do hiše, kjer pa denarja niso imeli, so kašo zamenjali tudi za vino ali orehe. »Orehe smo spucali, pa drujgi den z njimi na cug pa v Ljubljano,« se spominja Vinko. Prodajali so jih takratnemu Mercatorju, v Ljubljano pa so vozili tudi žganje, moko, meso, slanino in vse, kar se je dalo prodati. »S pajdašon sva v Ormožu šla doj s cuga, po bregaj spoküjpila žganico pa nazaj na cug pa za Ljubljano,« pripoveduje. Z eno prodajno akcijo je Vinko zaslužil toliko, da si je kupil par čevljev ali »robačo«, za katero pa je moral iti na Gorenjsko.

V Čakovcu na sejmu je bilo vedno od dvajset do trideset Odrančanov, ki so prodajali kašo, prva miza pa je vedno bila rezervirana za Katarino Horvat, po domače Kovačkino Kato. »Ze vsin san kšeftala,« je začela pripovedovati, največ pa je pretrpela prav s kašo. Vsak teden je skuhala po meter (sto kilogramov) kaše, ki jo je nosila sušit tudi v sosednje vasi, samo da je bilo več za prodajo. Hodila je po vseh sejmih, vsako sredo pa jo je čakala miza v Čakovcu. Tako kot mnogi drugi se je tudi sama z vlakom podajala do Ormoža, kar pa je bilo za vse zelo tvegano početje. Zaradi »kšeftanja« jih je lovila policija in tistemu, ki so ga ujeli, so pobrali vse, kar je imel. Zato so se s kolesom in vrečami skrivali v koruzi, in ko je vlak ustavil na postaji, so »friško« stekli v vagone.

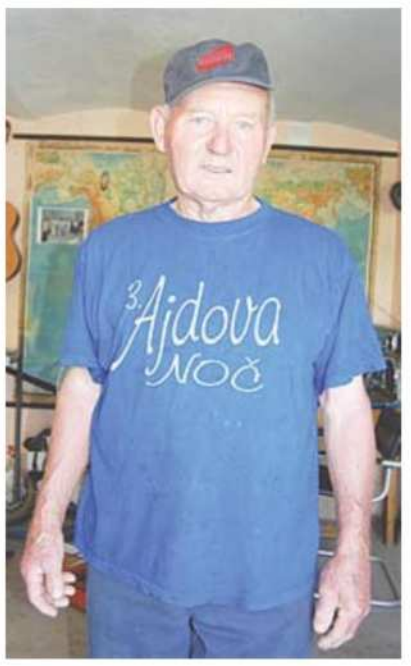
Katarina je s kašo in vsem, kar je prodajala, dobro zaslužila, tako dobro, da je imela celo prihranke in na dražbah s svojim denarjem kupovala zemljo. »Tou so vam tak že povedali, ka san sigdar prva vse odala, pa tudi tou, ka san včasih malo šviglala,« se spominja Katarina. Kaša ni bila vedno dovolj suha, zato jo je časih potresla s suhim zrnjem, zraven pa odlično ponujala. Vedno se je tudi rada smejala in se pogovarjala z ljudmi, zato pa je tudi bila uspešna prodajalka in zelo priljubljena med ljudmi. Če je ni bilo v Čakovec, so takoj spraševali po Katalejni ali Katici, kakor so jo pač kdaj klicali. Katarina se je tako kot njene sestre »kšefta« naučila pri očetu, ki je v Avstrijo hodil po »cukrlin« in na Madžarsko po tobak, posla pa se je oprijela že kot deklica, ko je obiskovala meščansko šolo v Lendavi. Na Madžarsko je nosila prodajat vse, kar se je takrat prodajalo. Pri svojem poslu nikoli ni doživela kaj slabega, zato je »kšeftala«, dokler se je dalo. Dalo pa se je dotlej, dokler niso začeli na veliko odpirati trgovin, ki danes ponujajo vse, tudi ajdovo kašo.

Zgodba preteklosti pa se je vendarle ohranila do današnjih dni pri Kavaševih ob glavni cesti, kjer še danes lahko kupite domačo ajdovo in proseno kašo. Proso imajo posejano na štirinajstih in ajdo na petih hektarjih, ki pa ju več ne sejejo na strnišče, ampak sta zaradi subvencionirane kmetijske pridelave del kolobarja. »Letos ajda zelo lepo kaže,« pravi gospodar Jožef, ki je ponosno pokazal stari mlin, ki je star toliko kot sam. Čeprav nosi letnico izdelave 1948, še vedno dobro dela.

Majda Horvat

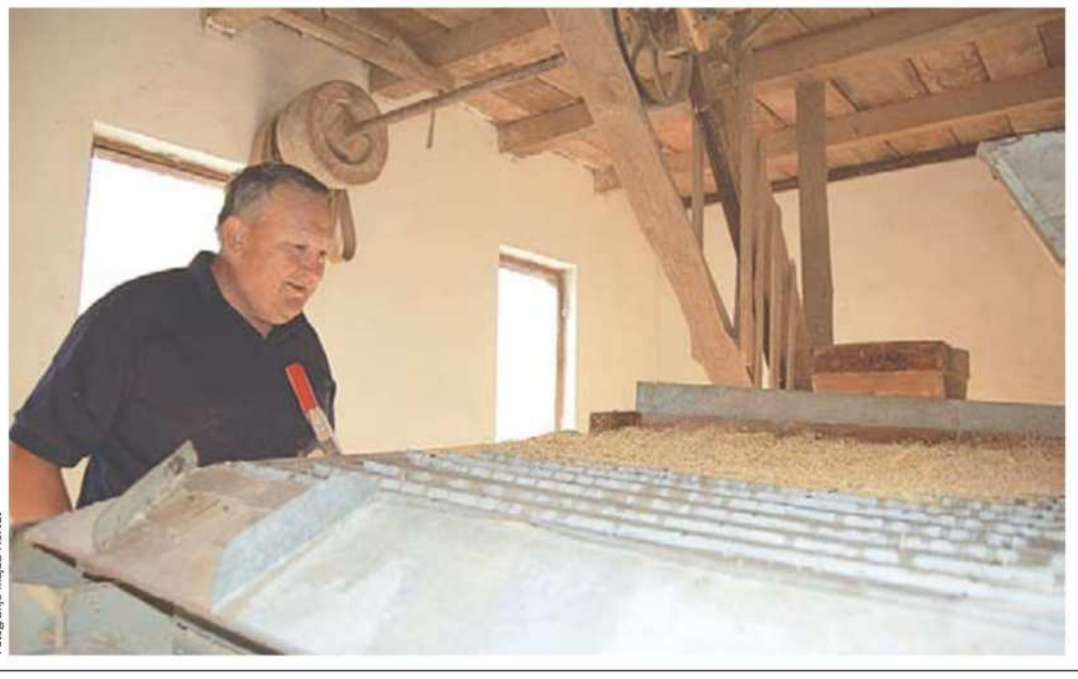
Katarina Horvat je bila daleč naokoli znana kot najboljša prodajalka kaše. Še danes je prepričana, da zato, ker se je vedno rada smejala in se pogovarjala z ljudmi.

Vinko je vsako leto na prireditvi Ajdova noč med tremi sodniki, ki presodijo, kateremu koscu ajde kosa najbolj reže.

Roza se spominja, da so zaslužek od prodaje imenovali »šuma«, kar je ostalo čistega, pa so imenovali dobiček.

Fotografije Majda Horvat

Pri Kavaševih v Odrancih še danes dobite doma pridelano ajdovo in proseno kašo.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 20

Z gumpiči se učimo tujih jezikov

Sodnik

Sodnik je ves čas na igrišču ali ob igrišču, nadzoruje potek igre in spremlja, da igra poteka po pravilih. Če ugotovi nepravilnosti, lahko igralca ali tekmovalca izloči iz igre, odvzame točko, odloči, čigava je žoga, in podobno. Pri svojem delu, običajno pri igrah z žogo, uporabljajo piščalke, v žepih pa ima rumeni ali rdeči karton. Sodnik lahko s sojenjem odloči o zmagovalcu. Glede na to, da sodniki ne morejo vsega videti, jim marsikaj uide, zato je skrajni čas, da bi jim pomagal računalnik. Potem bi bilo tudi vzklikov, kot je »Fuj sudija!«, manj. Poleg športnih terenov imamo sodnike tudi na sodiščih, kjer odločajo, na čigavi strani je pravica. Gumpiči pravijo, da se s sodniki ne gre šaliti, še posebno, ko v roko vzamejo piščalko.

Angleški jezik:
referee (referi)
Nemški jezik:
Der Schiedsrichter (der šidsrihter)
Madžarski jezik:
biró játékvezető (biro jatekvezetö)
Španski jezik:
árbitro (arbitro)
Italijanski jezik:
l`arbitro (larbitro)
Francoski jezik:
l`arbitre (l`arbitr)
Esperanto: jugisto (judžisto)

Prevode besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze Murska Sobota, za esperanto skrbi Jovan Mirkovič, gumpiče pa ilustrira mag. Marjan Vaupotič. Izgovorjavi lahko prisluhnete na Murskem valu v oddaji Mali radio, ki je na sporedu vsak četrtek od 18. do 19. ure.

Glasni starši

Naši starši bolj norijo,
kot čarovnice kričijo.
Mi otroci razgrajači
smo kot kakšni postopači.

Mi smo takšni razgrajači,
vsi kričijo zdaj na nas.
Saj mi nismo postopači,
jezna je že cela vas.

Mamica bo ponorela,
saj ne bo prav nič vesela.
Očka vpil bo na ves glas,
kot če bil bi kontrabas.

Zdaj pa sem prav res zaspan,
pripravljat se grem na nov dan,
Čez noč ne bom nagajal nič,
zjutraj bom spet priden fantič.

Žana Hoheger, Iva Ivanič, Nuša Krel, Laura Buzeti, OŠ Bakovci

Kdaj sem srečen?

Ko so vsi na kupu in so vsi prijazni do mene, sem srečen. Najbolj sem vesel, ko me poslušajo in me tolažijo, ko sem žalosten.

Najbolj me razume Sara. Imam to srečo, da sem najmlajši v skupini, pa še zadnji sem prišel. To lahko večkrat izkoristim. Najbolj sem srečen zvečer, ko sem v svoji postelji in lahko v miru razmišljam o svoji družini ter imam mir pred drugimi otroki. Lepo mi je tudi takrat, ko je vsa skupina zbrana pred televizijskim sprejemnikom, saj me to spominja na dom in toplo dnevno sobo.

Dario Toplak, 10 let, Vzgojni dom Veržej

Koktajl zgodbe (2)

Rozamunda in povodni mož

Povodni mož se je odpravil na ples. Tam je zagledal Rozamundo, ki je bila prelepa. Ko jo je tako skrivaj opazoval, mu je za hrbet prišel Apel, ga udaril po rami in rekel: »Lepa je ta mladenka. Želiš, da ti jo naslikam?« Ves vesel se je Povodni mož takoj strinjal. Čez čas je prišel Galjot, vzel sliko in zbežal na galejo. Povodni mož se je zagnal za njim in ga tudi ujel. Ko je Rozamunda vse to videla, se je zaljubila v Povodnega moža. Tudi Apelu je bila všeč, zato je postal ljubosumen. Ko pa se je na plesu pojavila Urška, Apelu ni bilo lepše ženske od nje. Povabil jo je na ples in vsi so plesali dolgo v noč. Vsi, razen Galjota.

Ines Leiner, 8. a,
Dopisni krožek DOŠ I Lendava

Oratorij v Markovcih na Goričkem

Druženje poganja svet

Primož Zrim, 14 let, Neradnovci: »Mislim, da je letos še bolje, kot je bilo prvič. Lani pa nisem bil, ker sem bil na morju. Zjutraj molimo, poslušamo zgodbe, potem pa se družimo in si pripovedujemo tudi šale. Mnogi se poznamo že od prej, spoznal pa sem tudi nove prijatelje. Druženje z vrstniki in zabava sta res najboljše. Sicer pa imamo pri nas srečo, da smo mladi lahko na igrišču, da lahko vsak dan igramo nogomet in se tu družimo.

Deja Časar, 11 let, Mačkovci: Na oratoriju sem prvič. Lepo je, da se družimo z vrstniki, in dobila sem veliko novih prijateljev. Imamo tudi zanimive dejavnosti in delavnice, kjer delam izdelke. Prišla sem na počitnice k sestrični in skupaj hodiva na oratorij. Doma je dolgčas, včasih se kopam ali sem pri računalniku. Spoznala sem, da se premalo družimo z vrstniki. Najbolj mi bodo ostali v spominu izdelki in mentorji.

Fotografiji A. Nana Rituper Rodež

Prispevke in mnenja o vsebinah pošiljajte po elektronski pošti: nana.rr@vestnik.si, ali po pošti: Vestnik, za Barve otroštva, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Tekmovanje za zlato kuhalnico

Fotografija Robert Lang

Šolsko leto je resda za nama, vendar nama bo za vedno ostal v spominu dogodek, kako smo se Jasmina Ritonja, Mateja Žnidarič in Maja Trbuc odpravile v Maribor, na Srednjo gostinsko šolo, novim kuharskim znanjem naproti. Na tekmovanje sva se pripravljali že dalj časa, mentorici Suzana Vaupotič in Doroteja Smej pa sta nam bili pri tem v veliko pomoč. Naša naloga je bila, pripraviti dve jedi: ajdove krape in domačo kmečko krompirjevo juho. Za ajdove krape smo si same izmislile omako iz gorgonzole in čemaža.

Ker smo bile na vrsti komaj v drugi skupini, smo se najprej odpravile na sprehod skozi park in si ogledale akvarij. Potem smo malicale in končno je napočil težko pričakovan trenutek. Najprej smo predstavile zloženko, ki nam jo je sestavila učiteljica, in potem smo se odpravile v kuhinjo. Na začetku smo imele nekaj težav, saj so nas razvrstili na napačno delovno mesto v kuhinji. Skupaj smo težave uspešno rešili.

Na koncu smo prejele zlato priznanje in se uvrstile na državno tekmovanje v Kranjsko Goro, ki bo oktobra naslednje šolsko leto. Upamo, da se bomo tudi tam uvrstile na čim višje mesto, zdaj pa nas čakajo dolge počitnice.

Mateja Žnidarič in Jasmina Ritonja,
OŠ Mala Nedelja

Eko športni tabor Mura 2010

Izkušnje in znanja, pridobljeni v počitnicah

Malo kolesarjenja, plavanja, jahanja, rolanja, kajakaštva, risanja, in to v družbi vrstnikov, je tisto najboljše, kar se ti lahko zgodi med počitnicami. Vse to in še veliko več je bilo združeno na Eko športnem taboru Mura 2010, ki je že tradicionalno potekal na Osnovni šoli Prežihovega Voranca Bistrica v sodelovanju z Regionalnim centrom ZOTK. Ob številnih športnih aktivnostih je bila rdeča nit tabora spoznavanje živalstva in rastlinstva ob reki Muri. Tabor sta vodila Petra Ritonja in Alojz Krevh, ki menita, da je taka oblika dela z mladimi odlično nadstandardno usposabljanje in izobraževanje. Udeleženci tabora, ki so na šoli tudi prespali, so si pridobili izkušnje in koristna znanja, ki jih najbolj zanimajo in ki jim bodo kasneje še kako prišla prav. Kako privlačen je tabor, pa govori tudi število, saj se ga je udeležilo kar 42 otrok, nekaj pa so jih morali celo zavrniti.

Ob tabornem ognju so »pajali krüj«.

Iz dnevnikov:

Tamara Hertl: »Po večerji smo se razdelili v dve skupini. Ena je šla k računalnikom naredit izpiske, druga pa je počivala. Potem smo zakurili taborni ogenj. Bilo je zelo zabavno. Po tabornem ognju smo se umili in se odpravili spat.«

Doroteja Lebar: »Z Otoka ljubezni smo se z brodom odpeljali na drugo stran. Tam nas je pričakala prav velika džungla. Hodili smo med koprivami, velikanskimi drevesi, preko mostov, se plazili pod drevesi in se jezili nad komarji.«

Hana Hozjan: »Jahanje, ustvarjalne in naravoslovne delavnice in na koncu še vožnja s kajaki. Kdo ne bi užival? Bilo je lepo, zelo lepo.«

Klara Zver: »Zelo smo uživali – plavali, se vozili po toboganu, se sončili ... Po štiriurnem uživanju v vodi smo se odpravili 'domov'. Po večerji pa smo pospravili svoje stvari, saj smo že v petek odšli domov.«

A. N. R. R.

Fotografiji Petra Ritonja

Spoznavali so tudi živalstvo in rastlinstvo ob reki Muri.

Prostovoljka na SP

Afrika, dežela prijaznih ljudi

Tina Turkl

Zastor nad svetovnim prvenstvom v nogometu v Južni Afriki je padel in moram reči, da je zadnji mesec minil zelo, zelo hitro. Spominjam se še, kako smo bili vsi nestrpni in navdušeni nad otvoritveno slovesnostjo in prvo tekmo svetovnega prvenstva, zdaj pa je naenkrat tekmovanja konec. Neverjetno. Je pač tako, da lepe in zanimive stvari hitro minejo. Tudi dnevi pred finalom so potekali zelo hitro. Veliko dela ni bilo, je bilo pa zato ob finalu bolj napeto. Vsi navijači in gledalci so namreč hoteli priti čim bliže pokalu in igralcem. Zaradi pokala je bila varnost zelo povečana, še posebej okrog podija. Da je svetovno prvenstvo v nogometu res največji športni dogodek na svetu, potrjuje tudi dejstvo, da si ga je ogledalo veliko znanih in manj znanih ljudi. Na tribunah smo tako lahko opazili znanega teniškega igralca Rafaela Nadala in španskega košarkarja Paua Gasola.

Eden izmed trenutkov, ki si ga bom najbolj zapomnila, je trenutek, ko je napovedovalec na stadionu naznanil, da si bo finale v živo ogledal tudi nekdanji predsednik Nelson Mandela. To je bilo zadnje, kar smo pričakovali, in za trenutek je ves stadion onemel. Ljudje okrog mene niso mogli verjeti, da je Mandela oziroma Madiba, kot ga tukaj kličejo, dejansko na stadionu. Zaradi tragedije v družini se Mandela namreč ni udeležil otvoritvene slovesnosti in tekme.

Čeprav je Sepp Blatter to svetovno prvenstvo označil za najboljše doslej, jaz in tudi drugi prostovoljci ne menimo tako. Južna Afrika je svetovnemu prvenstvu dala svoj pečat, to prvenstvo je bilo drugačno kot druga, že in predvsem zaradi drugačne kulture in načina življenja, kot smo ga vajeni v Evropi in ZDA. Mislim, da sedaj ves svet pozna vuvuzele. Vendar pa so organizatorji imeli tudi ogromno težav, predvsem s prevozom, saj javnega prevoza v Afriki tako rekoč ni. Mislim, da je bila to dobra izkušnja za Afriko in tudi za preostali svet. Afričani so dobili izkušnje z organizacijo prvenstva na tako veliki ravni, drugi pa smo spoznali drugačen način razmišljanja in življenja. Ljudje so me velikokrat vprašali, kaj mi je bolj všeč, Slovenija ali Južna Afrika. Odgovora na to ni, saj sta državi zelo različni in vsaka ima svoje dobre ter svoje slabe strani. Jaz si bom Južno Afriko zapomnila predvsem po neverjetno prijaznih ljudeh. Ob obisku Soweta je do nas prišla starejša gospa in nas objela. Na ta način je izrazila svoje zadovoljstvo in zadovoljstvo drugih Južnoafričanov, da smo prišli v njeno državo. Kako bo čez štiri leta v Braziliji, pa bo pokazal čas. Brazilci so prepričani, da bo še boljše, večje in lepše.

SP v nogometu 2010

Brez obrambe ni uspeha

Boris Štivan

Španija je v finalu zasluženo z boljšo igro premagala Nizozemce. Španci so odlično odprli tekmo, z napadalno naravnano igro so si v začetku priigrali dve, tri zrele priložnosti za zadetek. Taktična postavitev Nizozemske pa je bila bolj obrambna. Z zelo zaprto postavitvijo in na trenutke pregrobo igro jim je uspelo nogometaše Španije umiriti in vsiliti umirjen ritem igre. Z igro na preskok pa so celo na trenutke ogrožali vrata Špancev. Zaradi pregrobe in defenzivno naravnane igre Nizozemske igra za gledalce ni bila všečna. Iz taktičnega vidika pa se je videlo, da so se Nizozemci odločili, da v pripravi španskega napada odigrajo zelo ostro, tudi pregrobo, in s tem preprečijo organizacijo španskih napadov. S pomočjo sodnika, ki zelo brutalnih prekrškov ni kaznoval z rdečim kartonom in tako nogometašev Španije ni zaščitil, jim je to tudi uspevalo. Posledica je bila, da so Španci postajali nervozni in so tako v zadnji vrsti storili dve veliki napaki, ko so Nizozemci imeli priložnost, da celo povedejo. Španci se lahko zahvalijo le odličnemu vratarju, ki je s svojo obrambo preprečil zadetek. V podaljških so Nizozemci zaradi pregrobe igre pričakovano ostali z igralcem manj. Španci so to izkoristili in pred koncem podaljškov zadeli za naslov prvaka. Škoda le, da se Nizozemci niso odločili za bolj odprto in napadalno igro, ker imajo igralce za to, gledalci pa bi ob taki igri dosti bolj uživali. Španija je na koncu zasluženo osvojila naslov, saj je na turnirju stopnjevala formo.

Na prvenstvu so bile uspešnejše ekipe, ki so v fazi branjenja igrale odlično. Videlo se je, da so rezultatsko uspešnejše ekipe izredno hitro po napadu oziroma izgubljeni žogi prehajale v fazo obrambe, kjer so v izredno kratkem času na svoji polovici postavile obrambni zid. To se je lepo videlo, ko so se igralci sredine igrišča takoj vračali na svojo polovico in s tem tvorili prvi obrambni zid. Ponovno se je tudi potrdilo pravilo, da ekipe, ki nimajo prave kemije, ne morejo doseči dobrega rezultata. Primera sta Francija in Anglija, ki sta zaradi slabe kemije v ekipi dosegli temu primeren rezultat, čeprav sta to reprezentanci, pri katerih štejejo samo prva mesta. Ena boljših ekip na turnirju je bila Nemčija, ki je pokazala tri izjemne predstave. Lahko ugotovimo, da so Nemci zelo dobro igrali, ko so prvi dosegli zadetek in so zaradi svoje discipline v igri čakali na napake nasprotnikov. Naredili pa so izjemno taktično napako v polfinalu, ko so po prekinitvi igre in izvajanju kota Špancev v kazenskem prostoru pokrili prostor, igralci Španije pa so bili nepokriti. Pokazalo se je, da je ob takšnih priložnostih najboljša kombinirana različica pokrivanja – pokrivanje prostora in nasprotnika. Tudi Urugvaj je bila svetla točka prvenstva. Pri njih se je videlo, da so imeli pravo kemijo v ekipi, selektor pa je to fantastično izkoristil in taktično postavil njihovega najboljšega igralca – Forlana, ki je klasični napadalec, nekoliko zadaj. Tako je Forlan razigraval svoje soigralce, obenem pa je bil še zelo nevaren za nasprotna vrata. Zelo dobra taktična poteza urugvajskega selektorja. Določene taktične stvari so bile podrejene tudi novi žogi. Na svetovnem prvenstvu je bilo namreč izjemno dosti udarcev na gol iz daljave, tudi večje. Vratarji so imeli probleme zaradi hitre žoge, bilo pa je tudi nekaj nerodnih posredovanj vratarjev, ki so predvsem posledica značilnosti nove žoge. Prvenstvo so zaznamovale tudi velike napake sodnikov, ki jih ni bilo malo, nekatere pa so celo vplivale na končni rezultat tekem.

V kampu Milanove šole nogometa

Napadalec Aljaž Casar veliko obeta

Pri NK Maribor pod budnim očesom Saše Gajserja

Čeprav bo Aljaž Casar iz Bakovec septembra star šele deset let, se z nogometom resno ukvarja že pet let. Potem ko je vrsto let treniral pri ND Mura 05, kjer mu je bil, kar je posebno zanimivo, prvi trener oče, ki je nekoč igral v dresu Mure, je od lanskega avgusta vključen v mariborsko šolo nogometa. V minuli sezoni je dal za mlado ekipo iz Maribora celo 60 zadetkov, v povprečju 5 zadetkov na tekmo. Ima pač srečo, da mu je bil prvi trener Marinko Šarkezi, ki ga je v bistvu zvabil v NK Maribor. Izkazal se je tudi kot najboljši strelec na turnirju v Celju, kjer je dal na eni tekmi kar 6 zadetkov. Zdaj ga je kot trener prevzel nekdanji reprezentant Sašo Gajser.

Jeseni bo Aljaž Casar začel obiskovati 5. razred OŠ Bakovci. Učenje mu zaenkrat ne predstavlja kakih posebnih težav. Starši ga morajo štirikrat tedensko voziti na treninge v Maribor, povrh pa

Aljaž Casar in trener Pierino Prati

še ob nedeljah na tekme. Ta vožnja jih seveda precej stane, toda če je otrok nadarjen in discipliniran, se kaj kmalu pozabi tudi to. Še sreča, da so sponzorji s svojim finančnim vložkom vsaj nekoliko razbremenili proračun staršev, ki so jim zelo hvaležni.

Kot posebna nagrada za uspešno sezono pa je bila, da ga je NK Maribor poslal za en teden v kamp Milana iz Italije, ki je potekal v Medulinu in se ga je udeležilo okrog 60 mladih nogometašev z vsega sveta. Med drugim so prišli iz ZDA, Avstralije, Norveške in Rusije. Razdeljeni so bili v skupine od 7 do 15 let starosti. »Bilo je nadvse zanimivo, saj sem spoznal mnogo mladih iz drugih držav. Tako sem navezal stike s prijatelji iz Slovenije in od drugod, treniral pa sem pri Pierinu Pratiju iz Italije. Imeli smo kar precej treningov in spoznavali nove stvari, povezane z nogometno igro. V prostem času smo se lahko tudi kopali. Vrnil sem se z zares lepimi spomini.« Čeprav jim v Milanovem kampu niso posebej povedali, kdo zadovoljuje njihove kriterije, tehnično znanje in kakovost, je bilo razbrati, da ima Aljaž Casar velike možnosti za nadaljnje napredovanje.

In kdaj začnete s treningi za novo sezono?

»To bo avgusta, česar se že veselim. Najprej bomo imeli večdnevne priprave na Pohorju.«

Za koga navijaš?

»Za Barcelono in slovensko reprezentanco.«

Kakšni pa so tvoji načrti na nogometnem področju?

»Hočem postati slovenski reprezentant!«

Milan Jerše

teden v številkah

Odbojka

Na svetovnem prvenstvu srednjih šol v mestu Baotou na Kitajskem so dijakinje Gimnazije M. Sobota med 22 ekipami zasedle 18. mesto. V predtekmovanju so premagale Čile z 2 : 1 in Dansko z 2 : 0 in s tremi porazi zasedle 5. mesto v skupini. V nadaljevanju prvenstva so Sobočanke premagale Ciper (3 : 0) in izgubile s Švico (1 : 3). Naslov svetovnih prvakinj so osvojile Nemke pred Kitajkami. (T. G.)

Turnir na Vaneči – mešane trojke (15 ekip): 1. Podivjani (A. Praprotnik, D. Lopert, G. Flisar), 2. Šok soba (A. Kerec, T. Bürgermaister, M. Kadiš), 3. M-Power (T. Šterman, T. Seliškar, N. Fekonja); ženske dvojice (6 ekip): 1. Perle (Mateja Kadiš, Iva Škraban), 2. Prekštajerski (Ana Praprotnik, Tea Topolovec), 3. Pejsečneve (Janja Donša, Petra Franko).

Turnir v Turnišču: 1. Pipi in Melkijad, 2. Bumefekt, 3. Nasprotna ekipa. (M. J.)

Biljard

7. pomurski turnir, Kegl City Planet M. Sobota: 1. Daniel Tinev, 2. Tadej Tinev, 3. Miha Rihtaršič, 4. Sašo Barbir (vsi M. Sobota), 5. Evgen Šimonka (Lendava). Naslednji turnir bo 28. avgusta. (M. J.)

Golf

Po 4. krogih pomurske lige vodijo Majstori (Vanja in Ernest Bransberger, David Ošlaj, Dušan Kovač); posamezno: 1. Vanja Bransberger, 112 točk. Na družinski tekmi sta v bruto točkah zmagala Leonida in Aljaž Puklavec pred Vanjo Bransberger in Tilnom Gombocem. Neto točke: 1. Anna Pastuszko - Silvo Puklavec; najdaljši udarec: Tomaž Rifelj (270 m). (T. G.)

Atletika

Mednarodni mladinski četveroboj Hrvaške, Češke, Slovenije in Madžarske, Veszprem: 1. štafeta Slovenije (Anja Benko), 2. Anja Benko na 400 m in Aleš Zver na 800 m, 4. Tomaž Rozmarič (vsi AK Panvita). (T. G.)

Hitrostno rolanje

Mednarodno tekmovanje, Tatabanya: 4. Tadeja Donko (discipline: 10 km, izločanje in 5 km), ŠD Dokonca Lendava. (F. B.)

Ulična košarka

Turnir v Turnišču: 1. Veseli oblački, 2. Lend I, 3. Geza pub; metanje trojk: 1. Tomaž Novak. (M. J.)

Nogomet na vodi

Turnir v Turnišču: 1. Bar-Aka, 2. NK Čokolada, 3. ASDM. (M. J.)

Kolesarstvo

DP v cestni vožnji, Goriška brda – master B: 3. Igor Kopše, 8. Gregor Slekovec (oba ŠD Turbo MS); amaterji B: 1. Primož Obal (KK Tropovci), 4. Matej Fujs (ŠD Turbo MS), 5. Jernej Petovar, 7. Renato Ivančič (oba KK Tropovci); master A: 2. Dušan Fister, 5. Jan Poredoš (oba KK Tropovci), 6. Primož Kaučič, 7. Sandi Ocepek; master E: 5. Zoran Antolin (vsi ŠD Turbo MS).

DP v spustu z gorskimi kolesi, Maribor – masters: 2. Dušan Lepoša (KK Tropovci). (M. J.)

Treking

5. krog slovenske lige, pustolovsko doživljajske oblike pohodništva, 40 km proge na Rogli: 2. Eva Rojko od Negove, članica Tekaškega foruma. Med 95 udeleženkami je Rojkova s 150 točkami v skupnem seštevku na 29. mestu. (T. G.)

Šah

Kvalifikacije za DP članov in članic, Otočec (50 šahistov): 1. Igor Jelen (LJ), 7, 5. Denis Gjuran, 6,5, 8. Matej Titan, 6, 11. Jernej Buzeti, 5,5, 32. Nino Cmor (vsi Radenska Pomgrad), 4,5. Na DP so se uvrstili prvi štirje. (M. J.)

Mesečni turnir ŠD Lendava (8 igralcev): Jože Gaber, 5,5, Jože Vučko, 5, Jože Vuk in Stanko Gerič, po 4. (F. B.)

Motokros

4. dirka za slovenski pokal, Lember – razred open R2: 8. Denis Zelko (15 točk), 15. Dejan Kovačič, 16. Ciril Geder (vsi AMD Radenci), oba po 13 točk. (T. G.)

Konjeništvo

11. letošnji tekmovalni dan kasačev, hipodrom Kamnica, 4. tek za mediteranski pokal – 1. Arisa, 2. Lady Luna, skupno: 1. Arisa, 2. Lady Luna (oba KK Ljutomer); dirka za 3- do 4-letne kasače: 1. Dares (Primož Kristl), 2. Rosabela (Mirko Šonaja) in Menelik (Andrej Antolin), 3. Diablo MS (David Antolin, vsi KK Ljutomer). (M. J.)

46. mednarodna kasaška prireditev Badenska milja v Avstriji – finale: 3. Lester (Jože Sagaj), 1:14,7, 9. Inter (Dušan Zorko, oba KK Ljutomer), 1:16,3. (N. Š.)

Tenis

Mednarodni turnir, Telfs v Avstriji – četrtfinale: Tomislav Ternar (Branik MB) – Andrey Kumantsov 3 : 6, 2 : 6. Ternar je prišel do novih točk za svetovno jakostno lestvico, ker je premagal kar dva teniška igralca.

Mednarodni turnir do 12 let, Otočec, 1. kolo: Iva Gabor (TŠ Jakopina) – Tjaša Rant (Idrija) 6 : 1, 6 : 0, 2. kolo: Iva Gabor – Nela Sunjić (Hrvaška) 2 : 6, 3 : 6. (T. G.)

Svetovne igre zdravnikov, Poreč: 1. Ludvik Kiraly (Lendava) v dvojicah; 3. Ludvik Kiraly posamezno. (F. B.)

Hokej na travi

Prijateljska tekma reprezentanc U-16, Predanovci: Slovenija – Italija 1 : 2. Častni zadetek za Slovenijo je dosegel Anže Fujs. (T. G.)

Športni ribolov

5. (zadnji) krog državne lige za paraplegike, Pragersko: 1. paraplegiki Prekmurja in Prlekije (Slavko Dunaj, Silvo Križanič, Franc Borovnjak); posamezno: 1. Rudi Cestnik (Celje), 2. Silvo Križanič, 3. Slavko Dunaj. (T. G.)

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 22

Mednarodna in pomurska liga veteranov

Fotografija Nataša Juhnov

Ob odprtju obnovljenega igrišča in klubskih prostorov (nove slačilnice s prhami, prostori za vadbo in tekmovanje) je Športno-rekreacijsko društvo Gornji Slaveči pripravilo super pokal mednarodne in pomurske lige veteranov. V polfinalu sta se pomerila Čarda Matjanci – ŠD Grad (3 : 1) in Slovenska ves – ŠRD Gornji Slaveči (3 : 1). V tekmi za tretje mesto je ŠRD Gornji Slaveči s 4 : 2 premagalo ŠD Grad, v finalu pa je Čarda Martjanci z 2 : 0 ugnala prvaka mednarodne veteranska lige Slovensko ves. Vmes je bila še prijateljska tekma med članskima ekipama ŠD Grad Dengrad in ŠRD Gornji Slaveči, ko so z 2 : 0 zmagali gostje. Posnetek je s tekme med Čardo in Gradom (z žogo Feri Cifer). M. J.

Mali nogomet

Vaneča boljša od Puževec

Memorial Robija Kerčmarja v Šalamencih

N 1. memorialu Robija Kerčmarja v Šalamencih je med 13 ekipami zmagala Vaneča, ki je v finalu po 9-metrovkah s 3 : 2 premagala Puževce. Tekma za 3. mesto: Pečarovci – Butik Leon Markišavci 3 : 0.

Turnir MŠD Labod Podgradje: 1. Dream team Križevci pri Ljutomeru, 2. MŠD Labod, 3. Fantastik trije Ljutomer; najboljši strelec: Mitja Cimerman.

T. G., M. J.

Konec sezone za izvrstno tekačico

»Končala sem sezono«

Poškodba ji je prekrižala načrte za sezono 2010

Sonja Roman, bronasta z lanskega atletskega dvoranskega evropskega prvenstva v Torinu, je sporočila, da je zaradi zdravstvenih težav predčasno končala letošnjo sezono.

»Po tehtnem premisleku in pogovoru s trenerjem ter predstavniki Atletske zveze Slovenije smo se odločili, da končam to poletno sezono,« je zapisala Romanova. »Po zimski poškodbi sem sicer lepo napredovala in bila optimistična pred sezono na prostem, vendar se mi je potem po tekmi v Južni Koreji, 20. maja, vnelo desno narastišče bicepsa na kosti,« je pojasnila 31-letna Romanova, profesorica nemščine in madžarščine. »Še vedno ne morem trenirati tako, kot bi želela, ne zmorem posebnih treningov za hitrost oziroma ne morem trenirati pod polno obremenitvijo. To pomeni, da se, tudi če bi bila popolnoma zdrava oziroma če me jutri čudežno ne bi nič bolelo, ne bi mogla dobro pripraviti za nastop na evropskem prvenstvu v Barceloni. Poleg tega sem bila psihično popolnoma na dnu. Glede na to, kako sem pripravljena, bi na 1500 m lahko tekla le okoli 4:15, s čimer pa nimam tam kaj iskati. Prišla sem do spoznanja, da v tem trenutku potrebujem počitek, da opravim terapijo do konca brez motenj oziroma prekinjanja treningov. Zdaj nekaj časa ne bom počela nič, potem pa se bom začela pripravljati na naslednjo sezono. V takšnem stanju, v kakršnem sem, res ne bi imelo nobenega smisla, da potujem v Barcelono,« je z olajšanjem govorila Sonja. Verjamemo, da se bo Sonja Roman vrnila še boljša, kot je bila.

Milan Jerše

8. mladinsko državno prvenstvo v pikadu

Mertuk v finalu ugnal Vütka

Ekipni zmagi Top Gunu in Friend's teamu Sv. Jurij

V soboto je potekalo v Pikado klubu Grantaša na Grlavi 8. mladinsko državno prvenstvo v ekipni in posamični konkurenci. Med 21 ekipami so pri mladincih do 21 let pričakovano slavili dečki iz Friend's teama Sv. Jurij, drugi je bil PK Kobra Pišece, tretji pa PK Zeleni gaj Ptuj. Na četrto mesto se je uvrstil Top Gun Grlava, na šesto pa DC Alcapone Krog. Pri fantih do 18 let je državni naslov pripadel domači ekipi Top Gun. Za njo sta se uvrstila Pinoochio Ivanjkovci in Kobra Pišece. Peti je bil Friend's team Sv. Jurij.

V posamični konkurenci (do 21 let) je prijetno presenetil domačin Leon Mertuk, ki je v finalu premagal prvega favorita Sašo Vutka (Friend's team Sv. Jurij), tretji pa je bil Tomaž Pavec (Pinoochio Ivanjkovci). Pri mladincih do 18 let je slavil Timi Vočanec (Pinoochio Ivanjkovci) pred Tadejem Antoničem (Top Gun) in Ninom Županičem (Pinoochio Ivanjkovci). Matej Taljan (Top Gun) je pristal na petem mestu. Še enkrat se je pokazalo, da se obrestuje delo z mladimi igralci in da tiste ekipe, ki veliko delajo z mladimi, dosegajo tudi najboljše rezultate s članskimi ekipami. Uspehi ne pridejo brez načrtnega dela in spodbujanja mladih. Po uspehih naše reprezentance na EP, kjer so osvojili naslov evropskega podprvaka, prihajajo mladi in nadarjeni igralci pikada, ki bodo čez nekaj let trkali na vrata reprezentance in uspešno nadaljevali uspehe sedanje odlične generacije.

Milan Jerše

Začetek evropskega hokejskega prvenstva mladih do 16 let

Prva zmaga Sloveniji

Pred slovesno otvoritvijo Italija ugnala Azerbajdžan

Zveza za hokej na travi Slovenije in Športni klub Triglav Predanovci sta pripravila slovesno otvoritev evropskega prvenstva reprezentanc do 16 let za dečke skupine Tropy B, ki bo do 17. julija v Športnem centru Predanovci. To je hkrati tudi zgodovinski dogodek za hokej na travi v Sloveniji, saj je to prvi uradni nastop slovenske reprezentance U-16 na evropskih prvenstvih in obenem prvo tovrstno prvenstvo za mlajše selekcije, organizirano v Sloveniji. Še pred uradno otvoritvijo je Italija z 1 : 0 premagala Azerbajdžan. Številni gledalci pa so s posebno pozornostjo spremljali prvo tekmo slovenske reprezentance, ki so jo sestavljali mladi iz Predanovec, Lipovec in Moravskih Toplic. Ti so po boljši igri s 4 : 1 (3 : 1) ugnali grške vrstnike. Za našo reprezentanco je dva zadetka dosegel Matic Panič, po enega pa Anže Fujs in Nino Marton. Trener slovenske reprezentance Vitomir Fujs je bil vesel uspešnega začetka. »Zadeli smo že v tretji minuti, potem pa smo rezultat držali v svojih rokah in ga v prvem polčasu povišali na 3 : 1. Tega smo še nadgradili v začetku drugega polčasa in tako tekmo uspešno vodili do zadnje minute. To nam daje upanje za naprej, zato bomo v vsako tekmo vstopali maksimalno.« Cilj naše reprezentance je uvrstitev med prve tri.

Milan Jerše

Fotografija Jure Zaunéker

Z uvodne tekme Slovencev (zeleni dresi)

Državno prvenstvo v streljanju

Dvojna krona Robiju Markoji

Dvakrat ugnal največjega tekmeca Rajmonda Debevca

Robi Markoja na prvi strelski liniji

Fotografija Milan Jerše

Da je reprezentant Robi Markoja (SD Štefana Kovača Turnišče), član zlate ekipe z lanskega evropskega prvenstva v Osijeku, v zares odlični formi, je potrdil tudi na državnem prvenstvu v strelstvu, ki je potekalo v soboto in nedeljo v Ljubljani. Najprej je na 20. DP z MK-puško člani 60 leže ugnal vso konkurenco s 595 krogi, kar je spodbuden rezultat. Drugi je bil njegov reprezentančni kolega Rajmond Debevec (SD Olimpija), tretji pa Andraž Dovc (SD Tabor Ježica), oba po 594 krogov. Tudi v trojnem položaju z MK-puško 3 krat 40 je Markoja zmagal. S 1168 krogi je za krog premagal Željka Moičeviča (SD Grosuplje) in za dva kroga Rajmonda Debevca (SD Olimpija).

Ti rezultati Robija Markoje vsekakor vlivajo precej optimizma pred 50. svetovnim prvenstvom za vse strelske discipline, ki bo od 29. julija do 11. avgusta v Münchnu. Tam bo nastopil Markoja kar v šestih disciplinah, in sicer enkrat z zračno puško, dvakrat z malokalibrsko puško in trikrat s puško velikega kalibra. Večino preostalih treningov bo z zračno puško opravil na domačem strelišču v Turnišču, z malokalibrsko puško pa v Čakovcu, kjer so obnovili strelišče in tako naredili enkraten strelski objekt z 20 elektronskimi tarčami za zračno in 16 elektronskimi tarčami za malokalibrsko puško.

Milan Jerše

Namizni tenis

Šest Pomurcev na EP v Turčiji

Konec tedna začetek evropskega mladinskega in kadetskega prvenstva

V Istanbulu v Turčiji bo od 16. do 25. julija 53. evropsko mladinsko in kadetsko prvenstvo. Od osmih igralcev, ki bodo branili barve slovenske reprezentance, je kar šest Pomurcev. Mladinska reprezentanca je v celoti pomurska, ker bodo zanjo igrali Jan Žibrat, Tomaž Pelcar, Gorazd Horvat in Ervin Železen. Za kadetsko reprezentanco igrata Patrik Sukič in Mario Kolbl, poleg njiju pa še Ludvik Peršolja (Vrtojba) in Tilen Novak (NM), vodi pa jo trener Pucončanov Mirko Unger ml.

Mladinska reprezentanca bo igrala v drugi diviziji, in sicer v skupini s Škotsko, Črno goro in San Marinom. Osvojitev prvega mesta ne bi smel biti problem. Najpomembnejša pa bo kvalifikacijska tekma za prvo divizijo, med 16 najboljših ekip Evrope. To bi bil izreden uspeh. Vsekakor pa želijo izboljšati lansko 21. mesto. Kadeti so se na lanskem prvenstvu uvrstili v prvo divizijo in igrajo v skupini s Švedsko, Nemčijo in Hrvaško. Cilj je, da se obdržijo v prvi diviziji.

V posamični konkurenci se veliko pričakuje od Žibrata, ki se je po odličnih igrah na svetovnem članskem prvenstvu v Moskvi uvrstil na izredno četrto mesto evropske mladinske jakostne lestvice, kar je najvišja uvrstitev kakšnega slovenskega igralca na evropskih jakostnih lestvicah v samostojni Sloveniji. Medaljo pa pričakuje tudi v dvojicah skupaj z drugim igralcem evropske jakostne lestvice, Nemcem Franzisko.

Mirko Unger

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 23

Pogovor s trenerjem NK Nafta Damirjem Robom

»Veselim se tega sodelovanja«

Nihče drug ne čuti pritiska v nogometu močneje kot oseba, ki je odgovorna za pripravljenost igralcev, oseba, ki določa njihov položaj in izbira taktiko – To je trener prve postave

Eden izmed njih je 43-letni Damir Rob, ki je v nogometu praktično vse življenje. Že v rosnih letih se je navdušil zanj, zaradi poškodbe pa je moral v zgodnjih 30. letih prenehati igralsko kariero. Tudi kasneje je ostal zvest nogometu. Posvetil se je delu z mladimi selekcijami v NK Nafta, nekaj časa je vodil tudi slovensko kadetsko reprezentanco, na vročo klop lendavskega prvoligaša pa je tokrat sedel že tretjič.

Trener Nafte Damir Rob

Fotografija Jure Zauneker

Gospod Rob, znova ste prevzeli nogometaše lendavske Nafte, ki so minulo sezono v 1. SNL zasedli šesto mesto. Kakšen izziv je to za vas?

»Trenerski posel je pač takšen poklic in jaz ga tako sprejemam, predsednik me je poklical, vzel sem si nekaj časa za premislek, ampak če imaš rad nogomet, odločitev nikoli ni težka. Menim, da bo sezona najtežja doslej. Veselim se ponovnega sodelovanja in želim, da bi nam uspelo.«

Kako ste zadovoljni s pripravljalnimi tekmami za novo sezono?

»Pripravljalne tekme so eno, prvenstvene tekme pa povsem nekaj drugega. Sem trener, ki želi imeti na pripravah težke tekme, ker samo tekme z močnimi tekmeci ti pokažejo realno stanje ekipe. Sedaj še posebej, ko je ekipa popolnoma nova. V teh tekmah ni primaren rezultat, ampak daje trenerju vpogled v vsakega posameznega igralca. Mi smo na teh tekmah iztržili polovičen uspeh.«

Kaj je novega v igralskem kadru?

»Novega je veliko. Ko 14 igralcev zapusti ekipo, lahko govorimo o popolni obnovi ekipe. Vodstvo kluba je določilo smernice, ki se kažejo v bistvenem zmanjšanju proračuna, zmanjšanju igralskega kadra, pomladitvi ekipe in igralcih iz naše regije. Tisti, ki so v nogometu, vedo, kaj to pomeni. V to smo vsi odgovorni v klubi usmerili vse svoje moči. Drugo so igralci, ki so pripravljeni igrati v novih spremenjenih razmerah. Ekipa je v povprečju v primerjavi z lansko za okrog 2 leti mlajša, 30-odstotno je zmanjšan igralski kader, 60 odstotkov kadra, ki trenutno šteje 21 igralcev, pa je iz pomurskega bazena (13 igralcev).«

Kako se počutite na klopi, ko opazujete svoje varovance na igrišču?

»Na klopi se počutim odlično, sem človek, ki potrebuje malo adrenalina, na klopi pa ga je kar nekaj.«

Kateri so vaši največji dosežki v dosedanji trenerski karieri?

»O sebi nerad govorim, o tem naj govorijo drugi, vesel pa sem, da sem bil dvakrat, ko sem vodil Nafto, z ekipo jeseni na 3. mestu, kot selektor U-17 se pa rad spominjam druge zmage Slovenije nad Anglijo z rezultatom 3 : 1 in 2. kvalifikacij za EP U-17 v Belfastu.«

V preteklosti ste se uspešno ukvarjali tudi z mlajšimi selekcijami, kakšno je vaše mnenje o njih?

»Kot trener sem najbolj ponosen na otroke, ki sem jih treniral v mlajših kategorijah in jim pomagal, da si nekateri uresničijo svoje sanje. Menim, da je najlažje delati s člani, najlepše pa z otroki. Kot selektor sem se še bolj navdušil, ko imaš pred sabo 20 mladih ljudi, ki imajo veliko željo po uspehu in napredovanju. To je na klubskem nivoju težko doživeti. Prav zaradi tega se ne bojim za naš nogomet. Da se pa tu še veliko izboljšati.«

Vaši napotki mladim igralcem, kaj bi jim svetovali?

»Zaželel bi jim, da jih trenirajo najboljši trenerji. In še to: talent brez dela ni nič. Svetoval bi jim še, da prosijo svoje najbližje, da pustijo trenerjem, da nemoteno opravljajo svoje delo.«

Imate najvišji evropski naziv med pomurskimi nogometnimi trenerji – trener Evropske nogometne zveze PRO. Zagovarjali ste diplomsko nalogo na temo modela igre Barcelone in Manchestra Uniteda. Koliko boste te teoretične izkušnje lahko prenesli v tukajšnje okolje?

»Vesel sem, da sem med redkimi trenerji v Sloveniji diplomiral kot UEFA PRO-trener. S tem pa ne mislim, da sem kaj boljši oz. slabši trener, ampak to štejem kot podlago za nadaljnje delo. Tema moje diplomske naloge nikakor ni po naključju, saj gre za dva velikana, posebej pa me navdušuje Barcelona oz. njena vizija. Pred časom sem na nekem predavanju trenerja iz Barcelone spoznal, da sem imel tudi sam v malem kraju podobno vizijo. Seveda gre za enormne razlike, vendar majhnost nikakor ni ovira za uspeh, o čemer sem se že prepričal, na tej poti potrebuješ le več časa.«

Ali nam lahko opišete svoje delo oziroma vse, kar delate z igralci in kako jih motivirate?

»Trenersko delo je zelo kompleksna zadeva in vsak trener ima svoj način dela. Upoštevam vsakega, delam pa po svoje. Svojo pozitivno energijo poskušam prenesti na igralce. Rad imam karakterne igralce, ki vedo, kaj hočejo, in si želijo napredovati. Ne maram pa nedelavnih igralcev brez cilja, ki menijo, da se nogomet igra zaradi njih.«

Zagovornik kakšne taktike ste?

»Sem zagovornik napadalne in hitre igre, kombinatorike od noge do noge, vendar je to v idealnih razmerah, za kar potrebuješ kakovost in večletno sistematično načrtno delo.«

Kakšne metode uporabljate pri svojem delu?

»Kot sem že povedal, je zadeva kompleksna. Najkrajše rečeno: z igro do igre. V vsakem delu, pa tako tudi v nogometu moraš imeti vizijo in vedeti, kaj hočeš. Nogomet je igra, tako tudi koncipiram svoje treninge. Moram priznati, da nekoč tudi sam nisem tako razmišljal, vendar sem se prepričal, da je to pravilna pot. Dosti pa trenerju pove tudi veselje igralcev na treningih. Nogomet gre z velikimi koraki naprej in se je treba temu ustrezno odzvati. Učenje je najboljša pot.«

Ali pri svojem delu prilagajate sistem igre igralcem in ali prilagajate igralce svojemu sistemu igre?

»Vsekakor zagovarjam, da je sistem igre treba prilagoditi igralcem. Lahko imaš idejo, če pa nimaš igralca za to, je vse zastonj. Da bi igral sistem svojih želja na najvišji ravni, moraš imeti denar, tega pa kronično primanjkuje oz. ga ni dovolj. Sem pa srečen, da sem kot trener U-14 in U-16 pri Nafti že igral sanjski sistem, ker sem svoje igralce že od malih nog vzgajal in uril v tem duhu. V tistem obdobju sem užival, ker sem svoje zamisli lahko uresničil v dejanje s pomočjo igralcev, in to s trdim delom.«

Koliko časa porabite za pripravo na trening?

»Imam svoj način priprave, z njim sem se ukvarjal nekaj let, tako da sedaj ne porabim veliko časa za pripravo na trening.«

Kako se pripravljate na tekme?

»Vsakega nasprotnika si najmanj enkrat pred tekmo ogledam, temu primerna je tudi priprava. Na koncu pa si kot trener odvisen od igre svojega moštva. Pred tekmo pa imam svoj ritual.«

Kateri sistem igre se vam zdi najboljši?

»Recepta zaenkrat niso našli. Najboljši sistem je tisti, ki zmaguje. Sama postavitev igralcev je eno, ko pa se začne tekma, vsak sistem pade v vodo, ker so igralci tisti, ki ga kreirajo in nadgrajujejo.«

Povejte mi vaše trenerske želje v jesenskem delu prvenstva v 1. SNL in kakšna je vizija NK Nafta?

»Usmeritev vodstva se mi zdi pravilna. Sam sem od začetka trenerske kariere vedno zagovarjal in delal v skladu s to vizijo. Potrebna bo strpnost vseh. Moja največja želja kot trenerja je, da bo vsak igralec Nafte po odigrani tekmi lahko pogledal gledalcem v oči na tribuno, kar bo pomenilo, da je dal svoj maksimum ne glede na to, kakšen bo rezultat. Želim si tudi čim manj poškodovanih igralcev, kar bo tudi pomembno glede na manj kadra.«

Kakšni so cilji kluba v novi sezoni? Ali lahko Nafta poseže še višje kot minulo sezono, ko je bila šesta?

»O ciljih kluba naj povedo odgovorni v klubu. Moj cilj je glede na vsa dogajanja, da Nafta še naprej nastopa v 1. SNL.«

Milan Jerše

Nogomet

Priprave mladih reprezentantk v Planici

Usoden poraz zdravniške ekipe na SP

Od 10. do 16. julija potekajo v Planici priprave slovenske ženske nogometne reprezentance do 17 let, ki jo čakajo izzivi na mednarodnem prizorišču (kvalifikacije). Med 22 izbrankami so tudi tri igralke Pomurja Beltinci: Anja Prša, Manja Rogan in Damjana Antolin.

Prijateljske tekme – Koprivnica: Slaven Belupo – Nafta 4 : 1 (P. Gerenčer), Filovci: CM Celje – Kecskemet 1 : 2 (Pantelič; Tököly, Toso), reprezentanca MNZ M. Sobota – Serdica 5 : 2 (Krpič 2, Frčko, Bokan, Kuzmič; Horvat, Marič), Grad – Mura 05 2 : 1 (Bernjak, Kreft; Lotrič). 9. krog 1. ženske islandske lige: Porka – Afturelding 4 : 0 (Mateja Zver). Porka je druga.

V tretji tekmi SP zdravniških ekip v Poreču so soboški zdravniki utrpeli prvi in usoden poraz proti ekipi Per Amici Napoli (0 : 4). V predtekmovanju so premagali Agadir Marok s 4 : 3 (Car in Drvarič po 2) in Zaragozo s 3 : 0 (Car 2, Drvarič). Soboška ekipa je bila s 6 točkami za en zadetek prekratka, da bi se borila v finalni skupini. V tolažilni skupini so premagali tri nasprotnike in zasedli 9. mesto, njihov igralec Car pa je bil z 9 zadetki najboljši strelec SP.

F. B., F. H. M., T. G.

Nogomet

Tretjeligaši za najvišjo lovoriko

Žrebanje tekmovalnih parov 3. SNL vzhod

Vodstvo tekmovanja 3. SNL vzhod je opravilo v prostorih MNZ Ptuj žrebanje tekmovalnih parov za prvenstveno sezono 2010/2011. Izžrebane so bile naslednje startne številke: 1. Kovinar Štore, 2. Aha Emmi Bistrica, 3. Tehnostroj Veržej, 4. Simer šampion, 5. Koroška Dravograd, 6. MU Šentjur, 7. Grad, 8. Zreče, 9 Malečnik, 10. Čarda, 11. Stojnci, 12. Paloma, 13. Odranci, 14. Tromejnik G-Kalamar. Tako se bodo v 1. krogu, ki se začne 21. avgusta ob 17.30, pomerili: Tehnostroj Veržej – Paloma, Grad – Zreče, Kovinar Štore – Tromejnik G-Kalamar, Aha Emmi Bistrica – Odranci, Koroška Dravograd – Čarda, Simer šampion – Stojnci in MU Šentjur – Malečnik. Že v 2. krogu bo pomurski derbi Odranci – Tehnostroj Veržej. Jesenski del tekmovanja se bo končal s 13. krogom 13. novembra.

M. J.

Nogomet

Nafta ugnala Ferencvaros

Madžarsko moštvo se je prvič predstavilo v Športnem parku Lendava

Ferencvaros iz Budimpešte je večkratni prvak svoje države z bogato tradicijo in udeleženec raznih evropskih tekmovanj. Prav tako je nastopil v ligi prvakov. Lani je Ferencvaros iz Budimpešte, najpopularnejši madžarski klub, slavil 110. obletnico ustanovitve. Nogometnim navdušencem v Lendavi se je zares obetal izjemen športni dogodek, ki ga ni kazalo zamuditi.

Kljub vročini je okrog 800 gledalcev spremljalo dokaj zanimivo srečanje. Gostje iz Madžarske so doživeli hladno prho že v 3. minuti, ko je hitri Vinko pobegnil obrambi gostov in z močnim nizkim udarcem ugnal vratarja Mestra. V 13. minuti so zagrozili madžarski nogometaši. Bela je od daleč sprožil močan strel in vratar Murko je žogo s težavo izbil v kot. Minuto kasneje je Vassiljev iz prostega strela z roba kazenskega prostora skušal izid povišati, vendar je žoga poletela tik mimo desne vratnice. V nadaljevanju je igra večinoma potekala med obema kazenskima prostoroma, brez pravih priložnosti na obeh straneh. Velja omeniti 88. minuto, ko je Čeh iz kota z desne strani zadel vratnico.

Nafta je v prvem polčasu nastopila v naslednji postavi: Murko, Matjašec, Filipovič, Caban, Balažic, Lesjak, Čeh (kapetan), Buzeti, Vassiljev, Dvorančič in Vinko. V nadaljevanju so dobili priložnost še Vaš, Madžar Balasko, Poljak Pavlovski, Raduha, Vöröš in povratnik Benko. Postava Ferencvarosa: Mester, Tutorić, Kulcsar, Junior, Rodenbrüchner, Bela, Jozsi, Andrezinho, Stanić, Pisanjuk, Abdi.

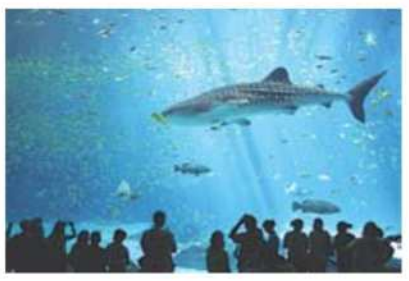
Feri Horvat M.

Fotografija Jure Zauneker

»Naftaši« zasenčili Ferencvaros (v zelenih dresih).

Podvodni svet

Obisk akvarija je vedno svojevrstno doživetje tako za otroke kot tudi za odrasle. Čeprav se Jadransko morje po slikovitosti morskega dna ne more kosati s koralnimi grebeni tropskih morij in pisanimi ribami, ki tam prebivajo, pa naše morje skriva celo vrsto zanimivih, pa tudi edinstvenih živalskih in rastlinskih vrst. Akvarij pa ni izjemen samo po svoji lokaciji, temveč tudi po zanimivem konceptu predstavitve živali in rastlin, ki prebivajo v Jadranskem morju. Poleg tega, da je obisk akvarija prilagojen tudi najmlajšim, ki lahko interaktivno spoznavajo zakonitosti morja, si z nekaj sreče lahko izberete tudi vodnika. Otroci se bodo tako lahko dotaknili hrapave kože malega morskega psa, pestovali bodo želve in primerjali težo rib po velikosti. Ogledali si boste lahko tudi morske konjičke, ki bi jih sicer tudi ob potopu v morske globine videli le redko.

Medonosna čebela

S prostim očesom je medonosna čebela videti, kot bi bila oblečena v rumeno progasto pižamo in opremljena z navijaškim pompomom. Ampak če jo pogledamo skozi mikroskop s 550-kratno povečavo, je čebelje krilo videti še bolj nenavadno – kot osamljen in pogozden otok. Čebele so vse prej kot samotarji. Roj, ki mrgoli po satovju iz voska in medu, je videti popolnoma kaotično, a ponuja vse lastnosti civilizacije. Čebele delavke spreminjajo nektar v med s hitrim premikanjem dveh parov kril, včasih tudi do 230-krat v sekundi – z ihto, ki se sliši kot brenčanje.

Medijski otroci

Si predstavljate, kako bi živeli naši otroci, če ne bi bilo vseh naprednih igračk in sodobnih medijev? Današnji otroci živijo v svetu, ki je bogato multimedijski. Obkroženi so z mediji različnih zvrsti in tipov, ki nanje vplivajo malo ali pa veliko, pozitivno ali negativno.

Upravljanje vseh treh daljincev, ki se gnetejo na mizici v naši dnevni sobi, je na primer mačji kašelj za majhnega genija. Z neverjetno lahkoto je naštudiral daljinec kabelske televizije in si danes sam priskrbi risanke na otroških kanalih. Sicer, na zadovoljstvo očeta, skoraj nikoli ne gleda televizije, kar pa zaradi tone igrač, ki se valjajo po njegovi sobi, niti ni čudno. Vseeno pa včasih spravi v zadrego babico, ko pritisne ravno prave številke z izbiro kanala z najbolj odraslim programom.

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Tremor ali tresavica

Tokrat bom začel z anekdoto, ki sem jo slišal pred mnogimi leti

Sorodnik je gradil hišo in je potreboval mizarja. Pomislil je na sovaščana, sicer izurjenega v svojem poslu, a z majhno hibo. Rad je namreč (pre)globoko pogledal v kozarec. Ker je delo potekalo na višini, mu zjutraj, da siromaka ne bi imel na vesti, ni ponudil alkoholne pijače. Kot se je izkazalo pozneje – »usodna« napaka. Mizar namreč zaradi tresenja rok ves dopoldan ni uspel opraviti načrtovanega. Lastnik novogradnje je nad mizarjem obupal, saj je sprevidel, da iz te moke ne bo kruha. Pred odhodom sta si privoščila kozarček, nakar je presenečeno opazil, da se mojstru roke več ne tresejo. Na svojo žalost je sprevidel, da je bila za neopravljeno delo kriva njegova pretirana previdnost. Konec anekdote je pozitiven, vsaj kar se opravljenega dela tiče. Ker se mojstru roke niso več tresle, je delo do večera končal. Sorodnik je le pazil, da mu je redno stregel z alkoholno pijačo v odmerku, ki ni pretirano ogrozil njegovih koordinacijskih sposobnosti.

Tremor ali tresavica je bolezensko tresenje, zlasti pri boleznih živčevja. Gre za hitro, ritmično tresenje mišic, udov in drugih delov telesa. Tresenje je predvsem opazno na določenih delih telesa: rokah, glavi, ustnicah in jeziku ter celo obrveh. Do majhne stopnje se tremor pojavlja pri sleherniku, a lahko postane izrazit ob občutku strahu, nemira ali izčrpanosti. Tresenje lahko povzroči določeno stanje, recimo padec krvnega sladkorja ali določene bolezni (hipertiroidizem, parkinsonova bolezen). Pri slednji je tremor ritmičen, počasen, navadno na rokah, pa tudi na nogah, glavi in čeljusti, ki pri hotenih gibih preneha, ojači pa se ob stresu. Včasih gre za stanje (esencialni tremor), ki ga ne moremo povezati z drugim obolenjem. Zanj je značilno drobno tresenje, ki se lahko pojavlja familiarno in se lahko okrepi pri gibih. Poznan je tudi izraz senilni tremor, ko gre za tresenje prstov rok in/ali brade v starosti. Podobno kot v anekdoti opisan primer odtegnitve alkohola lahko tresavico povzroči odtegnitev katerega izmed zdravil, recimo zdravila za pomirjanje oziroma uspavanje benzodiazepinskega tipa. Še več je takih zdravil, ki tresavico povzročijo, recimo nekatera zdravila za astmatike, zdravila za hitrejše praznjenje zgornjih prebavil, zdravila za zdravljenje srčnih aritmij, zdravila za zdravljenje motenj razpoloženja (depresij, psihoz), zdravila zoper oslabelo srce idr.

Tremor, predvsem esencialnega tipa, lahko zdravimo z zdravili, čeprav v osnovi nobeno izmed uporabljenih zdravil ni prvenstveno registrirano za ta namen. A v praksi se je izkazalo, da različna zdravila bolj ali manj uspešno blažijo težave, povezane s tresavico. Med taka zdravila spadajo nekatera zdravila za zdravljenje bolezni srca in povišanega krvnega tlaka, t. i. beta blokatorji (propranolol), zdravila za zdravljenje epileptičnih napadov, pomirjevala benzodiazepinskega tipa in nekatera zdravila za zdravljenje depresivnih stanj (mirtazepin). Tremor poskušajo včasih odpraviti ali vsaj omiliti z nekaterimi kirurškimi posegi ter injiciranjem botulin toksina.

Čeravno tremor ne predstavlja življenje ogrožajočega stanja, lahko pomembno vpliva na kakovost življenja in predvsem omeji sociološke stike. Neredko prizadeti trpi v samoti in poskuša težave reševati z alkoholom.

Možnosti samozdravljenja v primeru tremorja praktično ni, zato lekarniški farmacevti takim bolnikom svetujemo obisk zdravnika. Sami lahko preverimo, ali morebiten vzrok ni v zdravilih, in ponudimo določene nasvete, ki bodo težave ublažili. Tako odsvetujemo živila, ki vsebujejo veliko kofeina (kava, pravi čaj, kokakola) ali zdravila (tudi namenjena samozdravljenju), ki pospešijo srčno frekvenco in tremor. Tresenje rok zmanjšate, če držite komolce ob telesu, polivanju pa se izognete z uporabo posebnih kozarcev (nedrseče dno), s pitjem iz kozarca, ki ga ne napolnimo v celoti, in z uporabo slamice.

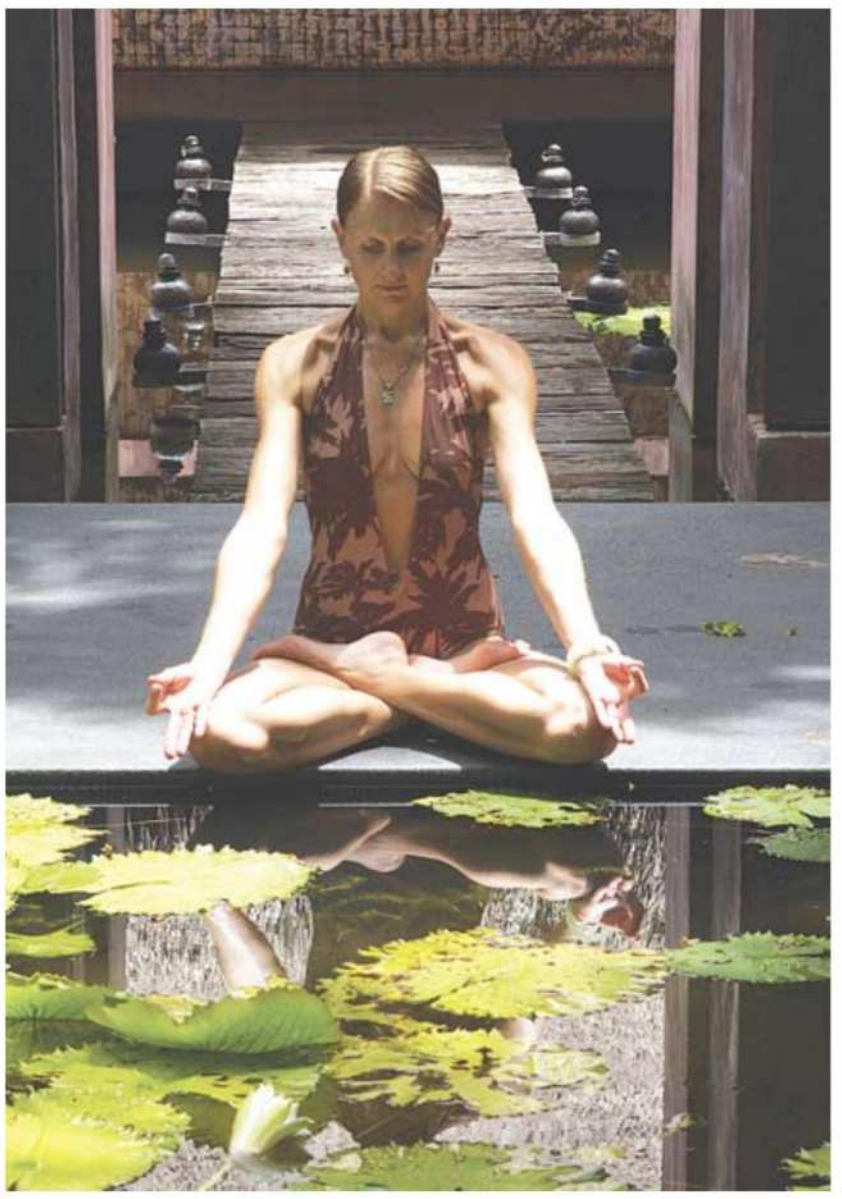
Bojan Madjar, mag. farm.

POMURSKE LEKARNE

Oh, ta pozabljivost

Možgani in miselne vaje

Tudi zbranost vpliva na spomin

Ne veste več, kam ste odložili očala? Se ne morete spomniti imena novega sodelavca? Tovrstna pozabljivost kaže na to, kako zelo smo zaposleni. Ko nismo dovolj zbrani, naš spomin ne deluje dobro, zato imamo pozneje težave, saj se podatka, ki smo ga slišali, ne spomnimo.

Harry Lorayne, avtor knjige Brezčasni spomin; majhne skrivnosti za ohranjanje mladostnih možganov trdi, da je treba poskrbeti tudi za možgane. Seveda si lahko vse zapisujete, uredite v sezname in vnašate opomnike v mobilni telefon ali v dlančnik, toda ko teh pripomočkov nimate pri roki ali pa si želite okrepiti spomin, preizkusite vaje, ki jih priporočajo strokovnjaki.

Ko vas komu predstavijo, prisluhnite njegovemu imenu. Da si ga boste lažja zapomnili, ga v mislih črkujte. Težje priimke skušajte razstaviti tako, da dobijo pomen. Lahko si ustvarite sliko imena ali spominske besedne zveze. Na primer, če vam predstavijo Franca Hribernika, si ga predstavljajte, kako zmagoslavno stoji na vrhu hriba. Navadite se, da ključe, očala, mobilnik in druge reči, ki jih pogosto uporabljate (ali založite), vsakokrat odložite na isto mesto (košarico). Da bi si zapomnili govor, zdravico ali snov za izpit, preberite svoje zapiske, nato pa jih vtipkajte v računalnik. Potem jih še enkrat naglas preberite in posnemite na predvajalnik; posnetek poslušajte čim pogosteje. Ko si skušate zapomniti govor, ugasnite televizor in izključite računalnik. Tako si boste podatke lažje zapomnili. Ko delate zapiske, naslove in začetne vrstice, jih poudarite z barvnim pisalom.

Kako s hrano poleti?

Mislite, da je največja nevarnost, ki vam grozi poleti, možnost sončnih opeklin? No, potem vas bo najbrž naslednje presenetilo: v Sloveniji je po podatkih Inštituta za varovanje zdravja RS letno prijavljenih od 14 do 42 izbruhov bolezni, povezanih s hrano. Strokovnjaki pravijo, da se večina okužb s hrano zgodi med junijem in avgustom. To pa zato, ker bakterije, ki prizadenejo želodec, v toplem vremenu naravnost cvetijo (zlasti na temperaturah nad 32 stopinj Celzija). Kako se lahko zaščitite?

Če omaki, v kateri marinirate meso, dodate kis ali limonin sok, bo vaš obrok varnejši. Vendar marinirajte pravilno: v hladilniku, ne na pultu. Poleg tega perutnine ne smete marinirati dlje kot dva dni. Govedino, svinjino in jagnjetino pa lahko pustite v marinadi do pet dni.

Narezana solata bo bolj verjetno povzročila prebavne motnje kakor celotna glava solate. Razlog: že narezani kosi so dovzetnejši za bakterije. Zato liste temeljito sperite s hladno vodo in jih osušite, nato pa še popivnajte s čisto krpo ali papirnato brisačo.

Očala za nespretne

Menjate očala najpogosteje zato, ker se vam polomi okvir? Pri naslednjem nakupu povprašajte pri optiku za takšne okvirje, ki so upogljivi. Da, prav ste slišali. Izdelani so iz plastike (tisti, ki so modernejšega videza) ali pa iz posebne zlitine na osnovi titana (elegantnejši videz, zelo tanki okvirji). Gibljivemu okvirju pa bodo prilagodili tudi stekelca, ki vsekakor ne bodo steklena.

Zlata vreden česen

Ameriški mediji so objavili nenavadno novico o tem, da na zahodnih trgih cene iz Kitajske uvoženega česna naglo rastejo. V zadnjih mesecih so zrasle kar za 130 odstotkov. Kljub temu pa ljubitelji to zdravo, a vsej prej kot nosu prijazno zelenjavo še naprej kupujejo.

Kalcij ključ do dolgega življenja?

Kdo bi si mislil, da je vrelec mladosti – mleko? Toda prav to kažejo nove študije, ki so jih opravili na Inštitutu Karolinska v Stockholmu. Raziskovalci so celo desetletje spremljali več kot 23.000 moških srednjih in starejših let ter ugotovili, da je bilo pri tistih, ki so uživali veliko kalcija (okoli 2000 mg na dan), za 25 odstotkov manj možnosti, da bodo v času raziskave umrli, kakor pri tistih, ki so s hrano in pijačo dobili le malo tega minerala. Zato vsem odraslim svetujejo, naj na dan zaužijejo 2000 miligramov kalcija – če je le mogoče s hrano, saj prehranski dodatki učinkujejo nekoliko drugače. In to sploh ni težko. Če ob obedu pijete mleko, boste z dvodecilitrskim kozarcem zaužili 300 miligramov kalcija. Če vaše telo ne prenese laktoze, pijte jogurt ali jejte sir, ki ju boste lažje prebavili. Poskusite pa lahko tudi s kuhano špinačo, stroki soje, kuhanim brokolijem ali mandlji.

Naj bo vroče ali ne

Čas za sok

Sok je čudovito preprosta stvar, zato ni čudno, da nam prija prav v vsakem letnem času

Sveže pripravljen sok je zdrav. Vemo tudi, da je kozarec čistega sadnega soka boljši od različic z dodanim sladkorjem. A tudi pri pitju soka moramo biti previdni, čeprav ga svežega stiskamo sami. Ali lahko spijemo toliko soka, kolikor nam prija? Strokovnjaki odgovarjajo nikalno. Navadite se na to, da boste za žejo pili predvsem vodo, redno pa uživali sadje. Sok pijte občasno kot zdravo poslastico. Pri pijačah pogosto pozabimo na njihovo kalorično vrednost in jih ne smemo dojemati kot hrano. Verjetno nikoli ne bi pojedli treh pomaranč zaporedoma, brez pomisleka pa spijete kozarec sveže stisnjenega soka. Ali drugače povedano – če je sok pripravljen iz dveh obrokov sadja, ste z enim kozarcem spili vso dnevno priporočeno količino sadja.

Lahko sok pijemo vsak dan? Sadje je dober vir vitaminov in s pitjem soka zlahka zaužijete priporočena dva obroka sadja na dan. Kateri sok je najbolje piti vsak dan? Spijte majhen kozarec zelenjavnega soka ali si pripravite sok iz mešanice zelenjave z dodatkom sadja. Odlična mešanica je sok iz korenja, jabolka in ingverja, pripravljen iz samo enega jabolka. Korenje ima sicer sladek okus, a manj kalorij, vsebuje pa približno pol manj ogljikovih hidratov od sadja. Tudi zelena je nadvse okusen nizkokalorični dodatek k sadju v soku.

Je sok zdrav za otroke? Otroci lahko zaradi nalivanja s sokom dobijo drisko, zato naj za žejo pijejo le vodo. Če jim vsak dan ponudite sok, jim s tem privzgojite sladkosnednost, ki jih bo spremljala vse življenje. Sok naj bo zdrav posladek le občasno; enkrat na teden. Seveda pa je bolj zdravo, ko jim namesto kokte ali čokolade ponudite kozarček svežega soka. Navadite jih, da bodo uživali sadje, namesto da ga spijejo v tekoči obliki.

Kako pa je s sadnimi nadomestki? Vsekakor niso škodljivi, vendar je zelo malo proizvajalcev, ki imajo trdne dokaze, da njihovi izdelki koristijo zdravju. Če želite zaužiti več antioksidantov, zmeljite ali pojejte sadje in zelenjavo z lupino vred. Tako lahko pojeste kivi z lupino vred, le temeljito ga je treba umiti. Potrudite se, da boste jedli čim bolj raznovrstno sadje.

Na prvi pogled je priprava sokov doma enostavna, saj jo lahko vsakdo takoj obvlada. Ne pozabite, da je treba sadje in zelenjavo vselej umiti, saj so lahko bakterije tudi na površini ekoloških pridelkov. Pri pripravi soka uporabite tudi stebla in liste zelenjave. Ti namreč vsebujejo veliko vitaminov in mineralov (toda zavrzite listje korenja, ki lahko povzroči ledvične kamne). Sokove popijte v eni uri po tem, ko ste jih pripravili, saj sicer oksidirajo in dobijo kiselkast okus. Ko morate sok pripraviti vnaprej, ga pokrijte s tesno prilegajočim se pokrovom in shranite v hladilniku. Ali pa ga zamrznite v količinah, primernih za vsakdanje pitje, in ga popijte takoj, ko se odtaja.

Milan Jerše

besede mode

Ozke srajce

Oznako »slim fit« v angleškem jeziku lahko najdemo na mnogih etiketah ozkih oblačil, predvsem pri srajcah in moških oblekah. Gre za ožji kroj oz. ožjo konstrukcijo in oznaka nam samo pomaga, da med množico oblačil najdemo želeno že na začetku. Če se moda v ženskih oblačilih poigrava z različnimi sezonskimi tematikami in navdihi iz prejšnjega stoletja, potem je moška moda prej bližje oblikovalski izčiščenosti in usmerjenosti v lepo, a funkcionalno. Ozka srajca ni ena sama, več jih je in niso nobena modna muha.

Bela srajca

Oblačila zelo hitro delujejo zelo formalno v beli, črni, temno sivi ali modri barvi. Vendarle pa ni vseeno, kakšna je oblika oblačil. Če želimo telo poudariti, nam ožji kroji znajo pomagati. Celoten videz je odvisen od mnogih elementov, vendar je osnova v poznavanju svojega telesa in tistega oblačila, ki mu najbolj pristaja. Tudi bela formalna srajca nosi močno sporočilo, zato je vsaka drugačnost še kako opazna. Že majhna gumbnica v drugačni barvi lahko privlači oko z velike oddaljenosti, da o različnih vbodih, ki spominjajo na ročno izdelavo, ne govorimo. Vsaka dodana vrednost je na beli srajci veliko bolj oz. prej opazna kot na kateri koli drugi. Moški se zavedajo, da dobra konstrukcija srajce nima zamenjave; ko enkrat najdejo svojo, ostanejo zvesti blagovni znamki še dolgo potem. Preveliko srajc je še vedno širokih, ker se v njih pod pretvezo lahko skrije mnogo več moških, a tisti, ki ugotovijo, kakšnega pomena je prava oblika srajce, takih »pižamastih« srajc nikoli ne bodo več oblekli.

Tipi ozkih srajc

Dolce in Gabbana sta že nekaj sezon zvesta več tipom ozkih srajc. S poimenovanjem posameznih tipov srajc z imeni Luxus, Martini in Gold sta pokazala na pomembnost posameznih priložnosti, kjer se z ozko silhueto moško telo najbolje pokaže. Dodala sta jim ozke kravate, kar naredi popoln videz. Namesto kravate so se letos pojavile srajce, ki imajo po sredini zapenjanja vstavek v temni barvi in na tak način zavajajo oko. V tem primeru je znanje vezanja kravat popolnoma odveč. Duhovite rešitve ponavadi trajajo nekaj časa in zlata klasika se vrne v novem modnem duhu dokaj hitro.

Poletni izbor v peščeni, pink in svetlo modri barvi

Morda bi lahko dodali še barvo mentola, ki se v poletnih mesecih zelo lepo poda poletni barvi kože. Vse naštete barve imajo v srajčnih materialih popolnoma drugačen videz. Videz vsakega materiala določa priložnost. Rahle bombažne zmečkanke lahko delujejo popolnoma sproščeno, tkane v atlasu pa popolnoma poslovno.

Dolgi rokavi tudi poleti

Ozke srajce najdemo tudi s kratkimi rokavi, a poslovni svet niti v največji vročini ne zagovarja najbolje izbora s kratkimi rokavi. Vse več srajc ima zato dolge rokave, v notranjosti pa majhen pasek, ki je v pomoč, da zavihan rokav ostane lep in pripet na mestu. Iznašli so celo nov patent, ki je kot manšetni gumb in hkrati pokrivalo navadnega gumba; tistega, ki drži majhen pasek nekje v sredini rokava.

Ozka srajca podpira vsak detajl; vsak zakaj ima zato.

Tatjana Kalamar Morales

z našega štedilnika

Goveji karpačo z bučnimi semeni

500 g pljučne pečenke v kosu, listi zelene solate

Za omako: 6 žlic bučnega olja, 50 g bučnih semen, žlica jabolčnega kisa, sok pol limone, pol žličke gorčice, sol, sveže mleti poper

Meso zavijemo v prozorno folijo in položimo v zamrzovalnik (to lahko storimo že prejšnji dan), da ga lahko tanko narežemo. Solato očistimo, operemo in dobro osušimo. V posodo damo sesekljana bučna semena, bučno olje, jabolčni kis, limonin sok, gorčico, sol in sveže mleti poper. Iz pripravljenih sestavin zamešamo omako.

Zamrznjeni goveji file odvijemo iz folije in s salamoreznico narežemo zelo tanke rezine. Narezane rezine polagamo na solatne liste, ki smo jih pripravili na krožnikih. Pokapljamo s pripravljeno omako, okrasimo z rdečo redkvico, ki jo narežemo na tanke lističe, in takoj hladno ponudimo.

Hladna paradižnikova juha z lososovimi žličniki

8 mehkih svežih paradižnikov, 2 žlici oljčnega olja, 2,5 dl goveje juhe, pol stroka česna, žlička sladkorja, žlica balzamičnega kisa, žlička drobno narezanih listov bazilike, sol, sveže mleti poper

Za lososove žličnike: 100 g prekajenega fileja lososa, 1 mlada čebula, sok polovice limone, sol, sveže mleti poper, listi kopra za okras

Paradižnik operemo in narežemo na drobne kocke, nekaj kock prihranimo za jušni vložek. Česen drobno nasekljamo. Paradižnik na oljčnem olju prepražimo, zalijemo z govejo juho, začinimo s česnom, balzamičnim kisom, sladkorjem, solimo, popramo, nato pa počasi kuhamo približno 20 minut.

Med kuhanjem juhe pripravimo lososove žličnike. Mlado čebulo zelo drobno narežemo. Fileje lososa skrbno očistimo, odstranimo drobne kosti in fileje drobno sesekljamo. Sesekljano lososovo meso damo v skledo, dodamo mlado čebulo, limonin sok, sol, poper, dobro premešamo in postavimo na hladno. V paradižnikovo juho stresemo narezane lističe bazilike, po potrebi še zalijemo z vodo ali juho, prevremo, nato juho precedimo in postavimo v posodo z ledeno mrzlo vodo ter jo večkrat premešamo, da se dobro ohladi.

Iz lososove mase s pomočjo žlice oblikujemo žličnike. Hladno paradižnikovo juho nalijemo v ohlajene krožnike ali skodelice, v juho damo kockice paradižnika in lososove žličnike. Juho okrasimo z vejicami kopra in nekaj kapljicami kisle smetane ter hladno ponudimo.

Piščančji ražnjiči s sadjem

500 g piščančjega fileja brez kože, 2 jabolki, 2 banani, sok pol limone, sol, poper, olje za pečenje

Piščančje meso splahnemo s hladno vodo in narežemo na srednje velike kocke. Banano olupimo, narežemo na primerne kose in pokapljamo z limoninim sokom. Jabolki operemo in prav tako narežemo na primerno kose kot meso in banano. Kose mesa, banane in jabolka nataknemo na lesene palčke, solimo, popramo in jih z vseh strani premažemo z oljem. Pripravljene ražnjiče naložimo na vroč žar in jih z vseh strani lepo zapečemo.

Za prilogo pripravimo zelenjavo z žara in omako iz svežega sira.

Zelenjava z žara

1 jajčevec, 4 mlade čebule, 1 rdeča, rumena in zelena paprika, 5 krompirjev, 4 glavice mladega česna, 4 paradižniki, sol, poper, rožmarin

Marinada za zelenjavo: 2 dl oljčnega olja, 2 lovorjeva lista, nekaj vejic rožmarina in timijana, 5 strokov česna

Rožmarin, timijan in lovorjev list operemo ter grobo narežemo. Vse sestavine za marinado dobro premešamo ter dodamo olupljene in razpolovljene česnove stroke.

Jajčevec operemo in narežemo na rezine. Čebulo očistimo in odrežemo zelenje. Paprike razrežemo na četrtine in odstranimo semenje, paradižnike pa prerežemo na polovice. Mlad krompir dobro operemo in narežemo na tanke kolobarje. Vso pripravljeno zelenjavo damo za dve uri v marinado.

Kose marinirane zelenjave zložimo na vroč žar in z obeh strani lepo zapečemo. Pečeno zelenjavo naložimo na tople krožnike, solimo, popramo in okrasimo z vejicami rožmarina.

Omaka iz svežega sira

100 g puste skute, 2 žlici kisle smetane, 1 srednje velika kumarica, 2 paradižnika, sok pol limone, sol, sveže mleti poper, drobnjak, 1 žlica drobno narezanih zelišč

Skuto zmešamo s kislo smetano, solimo, popramo, dodamo limonin sok in vse skupaj zmešamo v gladko maso. Drobnjak operemo in narežemo na tanke kolobarje. Paradižnik in kumarice operemo, narežemo na drobne kocke in skupaj z narezanimi zelišči primešamo v skutno maso. Vse sestavine dobro premešamo. Omako ponudimo k pečenim ražnjičem in zelenjavi.

Marelične tortice

500 g zamrznjenega kvašenega listnatega testa, 6 marelic, 2 žlici marelične marmelade, jajce za premaz

Pečico segrejemo na 180 °C. Marelice operemo in jim odstranimo koščice. Testo razvaljamo na tri milimetre debelo. S primernim modelčkom izrežemo 24 okroglih rezin. Polovico rezin premažemo z marelično marmelado. Iz preostalih 12 rezin pa z manjšim modelčkom izrežemo obročke. Zložimo jih na rezine, premazane z marmelado. Na sredino vsake tortice položimo polovico marelice. Robove tortic premažemo s stepenim jajcem, zložimo na pekač in pečemo v pečici približno 15 minut. Ponudimo tople.

Janez Gjergjek, Radenci

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 26

turistične prireditve

Hotiza – V četrtek, 15. julija, ob 18.30 se bo z otvoritvijo razstave slik mednarodne likovne kolonije Življenje ob reki Muri začela tridnevna prireditev Hotiški ribiški dnevi. Po otvoritvi bo kulturni program, potem pa zabava s skupino Blue planet. V petek ob 19. uri bo srečanje hotiških zdomcev, zvečer bo zabava z ansamblom Avantura in pevko Karmen, potem pa bo pela Tanja Žagar. Vse tri dni prireditve bodo po 12. uri na voljo ribe na hotiški način.

Radenci – V četrtek, 15. julija, se bo začela v Zdravilišču Radenci Poletna mala šola astronomije, ki bo trajala do nedelje, 18. julija. Namenjena je otrokom, starejšim od 12 let, vključuje pa strokovna predavanja o astronomiji, izlet na Goričko, opazovanje zvezd s teleskopom in drugo.

Moravske Toplice – V okviru tradicionalnega Poletja v Moravskih Toplicah bo vsak četrtek, petek in soboto v juliju in avgustu od 18. ure dalje pri Termah 3000 Poletno turistično senje. Ob ponudbi izdelkov pomurskih rokodelskih in drugih domačih obrti bo vsak četrtek ob 20. uri na terasi hotela Ajda Etno večer. Tokrat bosta nastopili cimbalist Miha Denša in ansambel Zadnji moment. Vsako soboto ob 20. uri pa bo v športnem parku Term 3000 otroška animacija, tokrat z lutkovno predstavo Zajček išče mamico.

Gornja Radgona – V petek, 16. julija, ob 8. uri bo na ploščadi pred Ljudsko univerzo Kmečka tržnica.

Orehovci – V soboto, 17. julija, ob 10. uri bo v gasilskem domu Kolesarski tabor.

Hotiza – V soboto, 17. julija, bo tretji dan prireditve Hotiški ribiški dnevi. Začelo se bo s popoldansko zabavo z ansamblom Prekmurskih 6. Sledilo bo srečanje društev ljubiteljev starih koles iz Beltinec in Velike Polane, nato pa predstavitev veteranske gasilske skupine PGD Hotiza. Zvečer bo zabava s skupino Navihanke, program pa bo popestril slovenski igralec in komik Matjaž Javšnik.

Ljutomer – V soboto, 17. julija, od 8. do 12. ure bo na Glavnem trgu Turistična tržnica, ki jo organizira LTO Prlekija Ljutomer. Med ponudbo bodo tudi izdelki ljudske obrti in domače dobrote.

Spodnja Ščavnica – V nedeljo, 18. julija, ob 10. uri bo v vaškem domu osemindvajseti Dan žetve.

Lendava – V nedeljo, 18. julija, ob 9. uri bo začetek sedmega Panonskega maratona treh dežel, ki ga organizira Kolesarski klub Lendava, kolesarji pa se bodo lahko zapeljali skozi tri države: Madžarsko, Hrvaško in Slovenijo. Ob deseti uri se bo začel veliki maraton na 112 kilometrov, ob 9.30 srednji maraton na petdeset kilometrov, ob 9.20 Montain bike xc in ob 9.30 mali maraton na 15 kilometrov. Mali maraton je turistično vodena tura za otroke in starše. Ob kolesarjenju bodo pripravili še kulturni in zabavni program.

Moravske Toplice – Pomurska turistična zveza je odprla v Kranjčevi ul. 12 (pri hotelih Term 3000) Pomurski turistično-informacijski center, v katerem ponujajo turistični servis turistom in drugim obiskovalcem naše pokrajine. Odprt je vse dni v tednu od 9. do 18. ure.

pomurje.SI
BOLJŠA STRAN SPLETA

Osmi mednarodni spust murskih ladij

Na valovih 250 udeležencev

Zaščita reke Mure in rokavov v luči gradnje hidroelektrarn

V soboto zjutraj so se zbrali v Cmureku v Avstriji udeleženci dvodnevnega osmega Mednarodnega spusta murskih ladij Mura 2010, ki ga je organizirala Zveza ekoloških gibanj Slovenije. Po kulturnem programu in pozdravih udeležencev iz Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije, se je začel spust po reki.

Okrog dvesto petdeset udeležencev je imelo prvi postanek v Bad Radkersburgu in Gornji Radgoni, nato na Petanjcih, Ižakovcih, Melincih in Gibini. Prvi dan spusta so prenočili na Hrvaškem pri Sv. Martinu na Muri. V Melincih so ob postanku pripravili javno tribuno z naslovom Zaščita reke Mure in rokavov v luči gradnje hidroelektrarn na Muri. Udeleženci so si bili enotni pri nasprotovanju gradnji hidroelektrarn, vidik podjetja, ki načrtuje gradnjo, pa je predstavil predstavnik Dravskih elektrarn.

V nedeljo zjutraj so vožnjo po Muri nadaljevali in so se najprej ustavili v Murskem Središču, nato v Podturnu, ob 16. uri je bilo srečanje udeležencev spusta na tromeji, konec spusta pa je bil zvečer v Domašincu. Na okrog sto trideset kilometrov dolgi trasi so se udeleženci zapeljali v okrog petdesetih lesenih ladjah in gumijastih čolnih. Ob postankih na poti so povsod pripravili krajši kulturni program. Ob spustu so evidentirali tudi divja odlagališča odpadkov, ki onesnažujejo reko.

Predsednik Zveze ekoloških gibanj Slovenije Karel Lipič je povedal, da je namen spusta zbliževanje med sosednjimi narodi, ki živijo ob reki Muri, pa tudi oživljanje starih običajev, med katerimi je izdelava lesenih čolnov, s kakršnimi so pluli nekoč in tudi še danes po Muri. Pomembno pri tem pa je tudi spodbujanje zavedanja o ekologiji in druženja v naravi. Letos je bil dan poseben poudarek, enako kot v prejšnjih letih, še nasprotovanju načrtovani gradnji hidroelektrarn na Muri.

Organizatorji so v pripravo spusta vključili tudi občine in kraje, ki ležijo ob reki, ter društva in organizacije, da so ob postankih pripravili sprejem za udeležence, pogostitev in kulturni program.

Jože Gabor

Fotografija Jože Gabor

Udeleženci so bili iz Hrvaške, Avstrije, Madžarske in Slovenije.

Osemnajsti ciglarski dnevi v Melincih

Ciglarji izdelovali opeko na star način

Opeko nekoč izdelovali po Prekmurju, pa tudi v Prlekiji in Medžimurju

Ob reki Muri v Melincih se je v soboto popoldne začela osemnajsta dvodnevna prireditev Ciglarski dnevi. S to prireditvijo, ki jo vsako leto organizira Turistično društvo Brod Melinci, se spomnijo časov, ko so bili v Melincih daleč naokrog znani po izdelovanju opeke. V soboto so po kulturnem programu prikazali, kako so nekoč izdelovali opeko in nekdanja kmečka opravila, oba dneva prireditve pa je bila na ogled tudi razstava starega kmečkega orodja. V nedeljo dopoldne je bila maša za pokojne in žive *ciglarje*, po njej pa prikaz kulinarike izdelovalcev opeke z zabavo. Ves čas prireditve so lahko obiskovalci poskusili ribe na melinški način, bograč in kmečke pogače, na ognju pa so tudi *pajali* kruh in ga ponujali obiskovalcem. Ob obiskovalcih iz Prekmurja in drugod so gostili tudi udeležence mednarodnega spusta murskih ladij.

Predsednik Turističnega društva Brod Melinci Janez Koštric je povedal, da se vključi vsako leto v pripravo in organizacijo prireditve vsa vas. V prikazu izdelave opeke je sodeloval melinški *ciglar*, ki je izdeloval opeko na stari način pred desetletji, Franc Dugar, pri tem pa so mu pomagali tudi mlajši. S to obrtjo se je nekoč ukvarjalo veliko krajanov, za katere je ob kmetovanju to bil pomemben vir zaslužka, znani pa so bili tudi po kakovosti opek, za kar je potrebno veliko izkušenj: »Zemljo za izdelavo opeke so nekoč nakopali že prejšnjo jesen, da se je čez zimo pripravila in primerno premrznila. Spomladi so začeli izdelavo, tako da so opeko junija že naredili, čez poletje pa se je dva meseca sušila. Morala je biti dovolj suha, drugače se je slabo žgala. Potem so jo zložili v peč in jo žgali tri do štiri dni, odvisno od tega, kako suha je bila.«

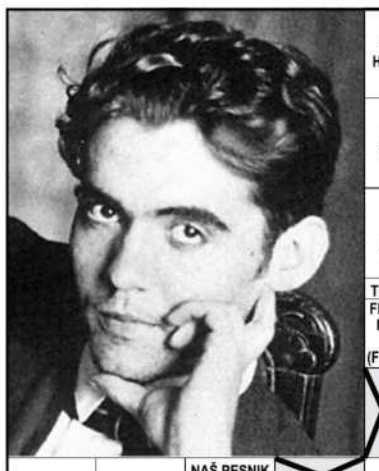
Opeko so izdelovali nekje do konca šestdesetih let, potem pa ob industrializaciji niso bili več konkurenčni strojem. Na Ciglarskih dnevih so prikazali le izdelavo opek, žganje pa bodo prikazali na folklornem festivalu v Beltincih. V društvu so zbrali precej starih predmetov, ki so jih nekoč uporabljali, in precej podatkov, načrtujejo pa tudi izdajo knjige o melinških izdelovalcih opeke.

J. G.

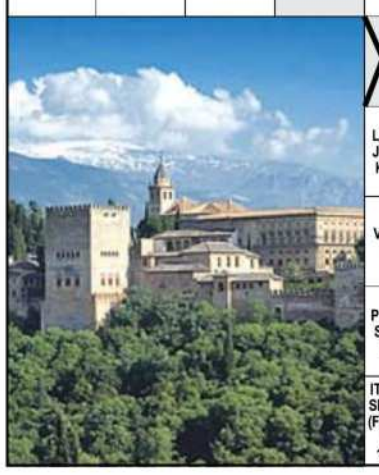
Fotografija Jože Gabor

Opeko je na prireditvi izdeloval Franc Dugar, ki je eden od še treh živečih melinških ciglarjev.

ŠTEFAN HAJDINJAK	SVETLOBNI POJAV MED NEVIHTO	OMARA S PREDALI	SLADKA ŽGANA PIJAČA	RUMENO RJAVA BARVA	NAHAJALIŠČE ŠOTE	NUŠA TOME	NAŠ PISATELJ (ANTON)	AMERIŠKA OBVEŠČEVALNA SLUŽBA	PODOBA GOLEGA TELESA
FRAZA, PUHLICA									
LIK S TREMI OGLIŠČI									
TEN. LOPAR / FR. MARŠAL IZ 1. SVET. VOJNE (FERDINAND)						KAMNIT POMOL / KOSITER			
								PESNIK MERMOLJA	POTOČNA ŽIVAL
VESTNIK	FRANCOSKA IGRALKA (CATHERINE)	NAŠ PESNIK (MANKO) / ITALIJANSKI NOGOMETAŠ (ANDREA)		MLAJŠI JELEN ALI SRNJAK / GLINENA PIŠČAL					
GRAFIK IN SLIKAR (LOJZE)			GORSKA CVETLICA, PLANIKA / PLESALKA DUNCAN						
VELIKONOČNO JAJCE				GR. BOG. ZMAGE / ANGLEŠKI REŽISER (DAVID)		VREDNOSTNI PAPIR			
LEVI PRITOK REKE ISERE V FRANCIJI			MAROGA						
AMERIŠKA IGRALKA MACGRAW			PREDSEDNIK PLANINCEV (FRANCI) / GIBANJE PO ZRAKU						
AVSTRALSKI MEDVEDEK VREČAR				DRAGO IBLER / DEL STOPALA					
VESTNIK	POSTAVA	ANGLEŠKI GLASBENIK (JOHN) / VOJAŠKA ZVEZA							
REKLAMNO SPOROČILO NA TV			RIŽEVO ŽGANJE / NAJBOLJŠI ČRNI PREMOG			GRŠKA ČRKA	PIVSKI VZKLIK	GRŠKI OTOK V EGEJSKEM MORJU	OZEK KOS BLAGA
HIMALAJSKA KOZA			TROPSKA PAPIGA / STARA ENOTA ZA DELO		ELEKTRIN BRAT / OŽINA NA MALAKI				
NAGLAS				VELIK ČRN PTIČ / SLADEK JUŽNI SADEŽ					
ZAČETEK DIRKE			LADJAR ONASSIS / NAJVIŠJI VRH V PIRENEJIH			POŽELENJE / OČE NA KOROŠKEM			
							ANDREJ KAROLI / HRVAŠKI SKLADATELJ (KRSTO)		
LITERARNA JUNAKINJA KARENINA				DEL MOLEKULE / ŽENSKI GLAS					FRIDOLIN
VREDNOST BLAGA					RIMSKI JAVNI NADZORNIK / RIMSKA DVOJKA				
PREBIVALCI SOSEDNJE DRŽAVE									
ITALIJANSKI SKLADATELJ (FRANCESCO PAOLO, 1846-1916)						MONGOLSKI VLADAR			

Nagrade za izžrebane reševalce

1. nagrada: knjiga Lahko jem, mag. Branislava Belović
2.–8. nagrada: majica

Pravilno rešitev - označena polja - napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do **petka, 23. julija 2010.**

Rešitev:

Ime in priimek, naslov:

Rešitve iz 26. številke Vestnika: GENERAL MAISTER, IRENA BRUNEC, TEBI

1. nagrada – kuharska knjiga: Vesna Podgorelec, Hlaponci 4, 2256 Juršinci. **2.–8. nagrada – majica:** Jože Rigler, Podgrad 3, 9250 Gornja Radgona; Jožek Cipot, Žepovci 119, 9253 Apače; Danilo Makovec, Soboška ulica 19, Bakovci, 9000 M. Sobota; Lucija Mauko, Panonska cesta 3, 9252 Radenci; Slavko Čeh, Trnje 79, 9232 Črenšovci; Janez Varga, Ulica arhitekta Novaka 19, 9000 Murska Sobota, in Ludvik Županec, Globoka 43 a, 9240 Ljutomer

Izžrebanci boste prejeli nagrade po pošti.

sudoku

Vsaka vodoravna vrstica, vsak stolpec in vsak kvadrant 3 x 3 mora vsebovati številke od 1 do 9.

						9	8	
			3		7			
3	2	1						
1			6		5			
8	4	5						
					1		7	4
	9	8						
4				8		1		2
			5	2		6		

zvezde napovedujejo

OVEN

ONA: Čim prej naredite konec tej smešni zvezi, saj vam to ne bo prineslo nič drugega kot le razočaranje. Le kdaj se boste končno začeli zavedati, da je čas denar? In nikar se ne pritožujte, saj ste krivi predvsem sami.

ON: Sodelavci vas bodo dobesedno zasuli z delom, vi pa boste v tem uživali kot že dolgo ne. Pazite, da vam zato ne bo zmanjkalo energije za romantično zvezo z znanko, ki ste jo nedavno spoznali.

BIK

ONA: Naravnost blesteli boste na intelektualnem področju, kar bo imelo prijetne posledice tudi na drugih področjih, predvsem kar zadeva nasprotni spol. V središču pozornosti se boste počutili več kot odlično.

ON: Čeprav se vam zdijo vaše težave nerešljive, nikar ne obupajte. Dobili boste pameten nasvet in z malce truda tudi uspeh ne bo izostal! Trenutno neuspešno obdobje je le kratek predah do novih uspehov.

DVOJČKA

ONA: Zaradi samoljubja ste pri osebi, ki vas ima rada, povzročili veliko gorja pa tudi krivic, zato se ji še dolgo ne boste mogli odkupiti. Poskusite z manjšim darilom in tako vsaj omilite škodo, ki ste jo napravili.

ON: Podali se boste v precej tvegane poslovne vode, vendar vam bo nekdo pri tem obilno pomagal, predvsem s svojimi zvezami in poznanstvi. Na uspeh bo treba sicer še malo počakati, vendar bo zanesljivo prišel.

RAK

ONA: Ozrite se okoli sebe in kaj hitro boste opazili nasmeh neznanca, ki bo obljubljal še kaj več kot le prijateljstvo. Obeta se vam zelo prijetno doživetje v dvoje, ki se ga boste še dolgo spominjali.

ON: Napetost v vas bo povsem popustila, saj se boste končno uspeli prepričati, da ni več nobene ovire med vami in vašo partnerko, ki se je zadnje čase obnašala nadvse skrivnostno. Sedaj bo ta skrivnost končno prišla na dan.

LEV

ONA: Čeprav je bilo v začetku videti še tako brezupno, se bodo vendarle kaj kmalu pokazale nove alternative, ki vam bodo končno odprle pot do uspeha pri osebi, za katero si želite, da bi bila še nekoliko več kot samo prijatelj.

ON: V vaše življenje bo vstopila neznanka, ki bo spremenila vaš pogled na ljubezen. Spremembe bodo predvsem prijetne, zato se jih ne boste kaj prida otepali.

DEVICA

ONA: Ponovno si boste začeli prizadevati za naklonjenost prijatelja, ki ste ga pred kratkim po nepotrebnem prizadeli. Sprva vam bo sicer šla beseda malo težje z jezika, vendar ste lahko prepričani, da vam bo uspelo obnoviti nekdanje prijateljstvo.

ON: Viharna odločitev je lahko nevarna, vendar vas bo želja po avanturi uspela premamiti. Imeli se boste zelo lepo. Pazite, da ne boste pretiravali, saj se vam to lahko nekoč še maščuje.

TEHTNICA

ONA: Če boste poskušali na vsak način ugoditi prijateljičini želji, se bo vse skupaj končalo kar se da slabo. Vedno znova se spuščate v stvari, ki se vas sploh ne tičejo in kjer lahko ustvarite le še večjo zmedo, kot je že.

ON: Če se boste še dalje predajali ljubezni in avanturam, si lahko na nepričakovan način zagotovite prav prijetno življenje, polno sreče, ljubezni in blagostanja. Torej izpeljite zastavljeni cilj do konca, uspelo vam bo!

ŠKORPIJON

ONA: Dober glas seže v deveto vas. To se bo pokazalo tudi pri vas, saj vam bo dobra poslovna poteza odprla marsikatera vrata v prihodnost. Zagrabite priložnost, dokler je še tu, kajti kasneje bodo vsa prizadevanja popolnoma zaman.

ON: Zdelo se vam bo, da ste nekaj zamudili, v resnici pa prehitevate dogodke. Umirite se, poglejte okoli sebe in videli boste, da se vse razvija tako, kot ste si želeli. Ne pozabite, vse ob svojem času!

STRELEC

ONA: Ker boste prehitro prišli, boste ugotovili stvari, ki jih že dolgo sumite, vendar niste imeli pravega dokaza za to. Ohranite trezno glavo in skušajte zadevo rešiti na miren način. Bolje tako, kot da za vedno izgubite partnerja!

ON: Sprejeli boste povabilo na prihajajočo zabavo, od katere si že nekaj časa precej obetate. Poskrbite, da bo tam tudi tista oseba, ki vam pomeni več, kot priznavate ljudem okoli sebe. Odkritost se vam bo splačala.

KOZOROG

ONA: Nekdo v vaši bližini bi vam prav rad pomagal, vi pa kot da ne vidite ponujene pomoči. Vse boste poskušali rešiti sami, kar vam bo sicer nekaj časa dobro uspevalo, vendar pazite, da vam ne bo na koncu zmanjkalo moči.

ON: Le tako naprej, pa boste kaj kmalu uspeli realizirati svoje sanje. Čaka vas nekdo, ki se ga že dalj časa izogibate, tokrat pa se vam to ne bo posrečilo. Povejte mu, kaj si mislite, pa vas bo pustil popolnoma na miru.

VODNAR

ONA: Bodite realni in si ne zidajte gradov v oblakih, saj se vam lahko vse skupaj kaj hitro poruši. Postavite si raje trdne temelje, za drugo pa je tako ali tako še čas. Vsekakor ste na dobri poti.

ON: Srčna izvoljenka vam bo pomagala pri reševanju kočljive zasebne zadeve, ki ji sami doslej niste bili povsem kos. Sprejmite ponujeno pomoč, ki vam bo v tem trenutku prišla še kako prav.

RIBI

ONA: Nostalgično razpoloženje vam bo priklicalo v spomin neko staro ljubezen, ki je še niste povsem preboleli. Iz trenutka v trenutek bo želja po vrnitvi večja, na koncu pa boste enostavno poklicali osebo, ki jo tako pogrešate.

ON: Slovenski pregovor pravi, da stara ljubezen nikoli ne zarjavi. To se bo pokazalo tudi v vašem primeru, vendar pazite, da za avanturo ne izve vaša partnerka, drugače boste imeli velike težave.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 28

Prispevki za nakup magnetne resonance

Sodelavci Metalmonta, d. o. o., namesto cvetja za pokojno mamo Antona Camplina – 100; družina Gal s Hodoša, prispevek za magnetno resonanco – 20; ob smrti Sidonije Sluga iz Murske Sobote so darovali: družina Jožeta Žekša iz Murske Sobote – 20, Mateja in Zvonko z družinama – 20, sin Štefan z družino – 20, Bojan Sluga z družino – 20, Koloman Bagar iz Otovec – 20, hčerka Marjeta z družino – 20 in hčerka Olga z družino – 20; družina Kučan iz Moravskih Toplic namesto cvetja za pok. Angelo Kuzmič iz Kroga – 25; družina Obal-Štefanec iz Murske Sobote namesto cvetja za pokojno mamo dr. Ingrid Sukič Heleno Perušek – 40; vodstvo Bolnišnice Murska Sobota, prispevek za magnetno resonanco – 350; Helpy, d. o. o., Ljubljana, donacija za magnetno resonanco – 100; Mizarstvo FM, d. o. o., Lipovci, donacija za magnetno resonanco – 100; Nela Maučec z družino iz Beltinec namesto cvetja za pok. Edija Bakana iz Maribora – 20; družina Jožeta Horvata iz Murske Sobote namesto cvetja za pok. Gezo Kranjca – 100; Tratnjek, d. o. o., Murska Sobota, donacija za magnetno resonanco – 100; Ecotip, d. o. o., Slovenske Konjice, donacija za magnetno resonanco – 100; Selekt Pro, d. o. o., Slovenj Gradec, donacija za magnetno resonanco – 100.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 01100-6030278282 s pripisom »za nakup magnetne resonance«.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

Dva z odliko na avstrijski gimnaziji

Fotografija: N. B.

Na avstrijski gimnaziji Borg v avstrijski Radgoni sta z odliko maturirala tudi dva dijaka iz Slovenije Katja Senekovič in Andreas Adanič. Šolanje na tej gimnaziji je letos končalo tudi sedem slovenskih dijakov, sicer pa je ta gimnazija že štiri desetletja zanimiva tudi za mlade, ki živijo v bližini avstrijske meje ali želijo šolanje nadaljevati na kateri od avstrijskih univerz. Šolanje pa lahko nadaljujejo tudi na slovenskih ali katerih drugih univerzah. Vsako leto ta gimnazija sprejme do petnajst dijakov iz Slovenije, ki si lahko v času šolanja pridobijo avstrijske štipendije. Poleg poučevanja drugih jezikov, slovenskim dijakom omogočajo tudi učenje slovenskega jezika, ki ga poučuje mag. Norma Bale. Če dijakinje in dijaki pouk uspešno obiskujejo vsa štiri leta, lahko iz slovenskega jezika in književnosti opravijo tudi ustno in pisno maturo. A. N. R. R.

Šestdeseta obletnica mature dijakov ekonomske šole

Fotografija Franc Györfi

Dijaki Ekonomske srednje šole Murska Sobota, ki so maturo opravljali v šolskem letu 1949/50, so se zbrali ob šestdeseti obletnici mature v prostorih hotela Diana v Murski Soboti. Kot je povedal Franc Györfi, je na srečanje prišla večina še živečih, okrog osemnajst. Sicer pa se v ožjem krogu nekdanji sošolci srečajo vsako prvo soboto v juniju ob 11. uri pod kostanji pri hotelu Zvezda v Murski Soboti. J. G.

oglasi@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

živali

NESNICE v začetku nesnosti, rjave, sive, črne. Naročite: Nemčavci 528 11 90, Petanjci 546 15 05, Beznovci 549 10 25, Grad 553 11 48. m016111

MLADE NEMŠKE OVČARJE, čistokrvne, cepljene, ugodno prodam. Tel.: 031 595 527. m016763

NESNICE, rjave, grahaste, črne, stare 15 tednov, po 3,50 evra/kos, prodam. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. m016773

BERNSKE PLANŠARJE, brez rodovnika, stare 9 tednov, cepljene, prodam. Tel.: 051 350 129. m016775

BIKCE, simentalce in belgijske plave, 200 kg, za nadaljnjo rejo, prodam. Tel.: 041 685 244. m016776

posesti

DVOSOBNO STANOVANJE, opremljeno, v M. Soboti oddam v najem. Tel.: 070 898 451. m016792

kmetijska mehanizacija

KUPIMO TRAKTOR in drugo kmetijsko mehanizacijo. Plačajo in odpeljejo. Tel.: 031 416 412. m016780

KUPIM URSUS ali IMT. Tel.: 070 521 564. m016571

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE in obračalnik za seno prodam. Tel.: 031 597 356. m016749

TRAKTORSKI VILIČAR, višina dviga od 3 do 6 metrov, vinogradniško opremo, traktorski vršičkar, stiskalnico Vilmens Cnot, poliestrske sode, 3000 do 5000 l, prodajo. Tel.: 041 812 237. m016765

GRUBER, 1,60 m, 2,60 m, predsetvenik, 2,90 m, 3,30 m, rotacijsko brano, 2,5 m in 3 m, kombinirano rotacijsko brano s sejalnico, 2,5 in 3 m, trosilnik za umetno gnojilo Amazon, 600 l, stiskalnico za grozdje, od 650 do 2400 l, obračalne pluge, 3-brazdne, prodam. Tel.: 031 550 988. m016787

TRAKTOR IMT 560 prodam ali menjam za manjšega, krožne brane, 24 diskov, mulčar - kladivar, 190 širine, prodam. Tel.: 031 804 546. m016793

TRAČNI OBRAČALNIK IN OBIRALNIK KORUZE ter bočno koso kupijo. Tel.: 031 210 794. m016796

MOTOKULTIVATOR GORENJE s priključki, kosilnico BCS z žetveno napravo in obračalnikom, samonakladalko, nizko, kombinirano, hidravlični dvig, in več traktorjev, voznih in nevoznih, oldtaimerjev, prodajo. Možnost menjave. Tel.: 031 548 925. m016798

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, 19 m3, koso za motokultivator Gorenje Muta, prodam. Tel.: 041 596 745. m016800

razno

IZOLA – APARTMA za 2 do 6 oseb oddam. Tel.: 031 505 709. m016715

PRODAMO IN BREZPLAČNO DOSTAVIMO kamen, skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966. m016444

KUPIMO DRVA - bukev, gaber, akacija - 10 m3. Ponudbe po tel.: 041 775 668, po 20. uri. m016771

POHIŠTVO ZA SPALNICO in dnevno sobo, rabljeno, in predsobo, skoraj novo, ugodno prodam. Tel.: 051 303 569. m016790

delo

IŠČEMO KOMUNIKATIVNO, prijazno in energično osebo, ki bi opravljala delo telefonistke na svojem domu. Podjetje BKM Narava, d. o. o., tel.: 041 750 522. m016823

storitve

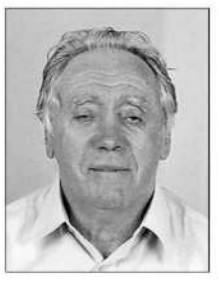
KREDITI DO 10 LET – NA PLAČO ALI POKOJNINO (tudi 09). Možnost kredita tudi za dohodke pod 562 evrov! Obremenitev tudi do 55 %! Odplačilo starih kreditov! Avtomobili P. R., Industrijska ul. 9, MB, 02 2283020, 031658679. m016801

POTREBUJETE DENAR, NISTE KREDITNO SPOSOBNI, IMATE PA VOZILO? Posredujemo vam rešitev. Plačilo na položnice, vozilo vam ostane! Avtomobili P. R., Industrijska ul. 9, MB, 02 2283020, 031658679. m016812

VZDRŽEVANJE OBJEKTOV IN OKOLICE, Marjan Benko, s. p., Gornji Slaveči 100, tel.: 031 800 838. m016799

čestitka

Dragi Tanji Sukič iskreno čestita ob 20. rojstnem dnevu in želi vse najboljše – babica. m016795

Rad si imel življenje,
rad si imel svoj dom,
življenje tvoje delovno je bilo,
a dobrote tvoje nepozabne so.

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustil
dragi mož, oče, tast, stari oče, brat in sorodnik

Koloman Štivan

iz Bodonec 17

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje in ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje, sveče in prispevke v dobrodelne namene.
Hvala tudi g. duhovniku Simonu Severju za pogrebni obred, pevcem žalostink in pogrebništvu Banfi.

Žalujoči njegovi najdražji

Bil si žarek, ki nas je grel,
ki je z nami in v nas žarel.
Čeprav ugasnil je žarek tvoj,
v naših srcih žariš ti
in žarek tvoj!

ZAHVALA

V 47. letu nas je za vedno zapustil
dragi mož, oče, sin, brat, zet in svak

Anton Kolmanič

iz Korovec

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem podjetja Izolaterm Skledar in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.
Hvala tudi sodelavcem Agromerkurja, Tadejevim sošolcem z razredničarko, g. župniku za pogrebni obred, govornikoma za besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

Žalujoči tvoji najdražji

Ati, zelo te pogrešava – Uroš in Tadej

ZAHVALA

Ne moremo dojeti, da nas je
po kratki in hudi bolezni v 51. letu
zapustil dragi mož, oče, dedek, brat,
sorodnik in prijatelj

Milan Vukovič

iz Lendavske ulice 51, Murska Sobota

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki nam v teh težkih trenutkih stojite ob strani, nam izrekate sožalje, darujete denarne prispevke, cvetje, sveče in ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej hvala družini Ficko, Milanovim sodelavcem Mesnega centra Murska Sobota in Skupine Panvita Gornja Radgona, Darinkinim bivšim sodelavcem, Blaževim sodelavcem, veteranom vojne za Slovenijo, župniku za pogrebni obred, pevcem iz Rakičana za odpete žalostinke, gospe Eriki Hertl za besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

Vsem skupaj še enkrat hvala.

Žalujoči vsi, ki smo te imeli radi

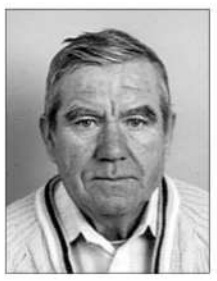
VRTINE ZA TOPLOTNE ČRPALKE NAMAKALNE IN PONIKOVALNE SISTEME
GEO-VRTINA d.o.o.
OBRTNA ULICA 40
MURSKA SOBOTA
VODNA DOVOLJENJA
MONITORING
041 741 809

CEROP
VARUJMO OKOLJE, SAJ SI GA IZPOSOJAMO OD GENERACIJ, KI PRIHAJAJO ZA NAMI!
www.cerop.si, info@cerop.si
Center za ravnanje z odpadki Puconci, Vaneča 81, 9201 Puconci

Izdelava in obnova nagrobnih spomenikov, tlaki, stopnice, okenske police in drugi izdelki iz granita in marmorja
Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 20 24, GSM: 031 876 949
KEB – kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p., Ribiška pot 1 a, 9231 Beltinci

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.
www.pomurje.si

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 29

Na svetu je mnogo poti,
a samo ena vodi tja, kjer si ti.
Po tej poti za teboj pridemo vsi.

V SPOMIN

14. julija je minilo leto žalosti od takrat, ko nas je zapustil naš dragi

Evgen Barber

iz Šulinec 8

Iskrena hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče spomina.

Vsi njegovi najdražji

Tam v daljavi, ne ve se, kam ptič leti,
tam v nižavi, ne ve se, kam se spusti na skrivaj;
tako v duši lepi trenutek zbeži
in ne vemo, kam, kje se zbudi še kedaj.
(Josip Murn Aleksandrov)

V SPOMIN

10. julija je minilo 20 let od takrat, ko nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedi

Jožef Faršang

iz Černelavec

Iskrena hvala vsem, ki ste ohranili spomin nanj.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

Ane Šemen

iz Gornje Bistrice 147 a

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ji v njenem življenju kakorkoli priskočili na pomoč in jo obiskovali. Iskrena hvala tudi vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče ter za maše in cerkev. Hvala gospodu Emberšiču za opravljen obred, pevcem, gospodu Branku Vučku in pogrebništvu Ferenčak.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat – hvala.

Žalujoči vsi njeni

Nešteto svečk je že zgorelo,
nešteto rožic ovenelo,
nešteto solz preteklo je ...
Življenje naše se je spremenilo,
a srca naša te ne bodo pozabila.

V SPOMIN

Te dni mineva deset žalostnih let od takrat, ko nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče in brat

Branko Laci

iz Kobilja 145

Hvala vsem, ki se ga še spomnite.

Njegovi najdražji

Spomini so kot iskre, ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš, vedno znova zažarijo.
(J. W. Goethe)

V SPOMIN

17. julija bo minilo leto žalosti, odkar smo ostali brez našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka

Franca Gregorja

iz Dokležovja

Nesrečni smo, ker smo te izgubili, a ponosni, da smo te imeli!

Tvoji najdražji

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o., Kopališka ul. 2
Murska Sobota

D. E. POGREBNIŠTVO
N. C. 521 37 00

POGREBNE STORITVE UREDITE VSE NA ENEM MESTU PO ZELO UGODNIH CENAH!

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA: GSM: 041 631 443

Prazen dom je in dvorišče, ker tebe ni,
le bolečina in delo tvojih pridnih rok nam ostajata.

ZAHVALA

V 63. letu nas je nenadoma zapustil dragi mož, atek, zet in brat

Franc Rakuša

iz Radoslavec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, darovali cvetje, sveče, svete maše, nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem, godbeniku, PGD Radoslavci, PGD Mala Nedelja, govornici in pogrebništvu Bratuša.

Žalujoči njegovi najdražji

ZAHVALA

V 88. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast in brat

Stojan Tomelj

iz Kamovec

Od njega smo se poslovili 5. 7. 2010 na pokopališču v Kamovcih.
Hvala vsem, ki ste ga spoštovali,
imeli radi in mu v življenju na kakršen koli način pomagali.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili k zadnjemu počitku, za vse darovano njemu v spomin, za besede tolažbe in izrečena sožalja ter za vso pomoč v težkih trenutkih.

Vsi njegovi

Kamovci, Gornja Radgona, Maribor, Odranci, Lendava, Vače

POGREBNE STORITVE, OPREMA, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČKIČ **BANFI** s. p., Veščica 17, 9000 M. Sobota

V TEŽKIH TRENUTKIH VAM SVETUJEMO IN POSKRBIMO ZA CELOTNO ORGANIZACIJO IN IZVEDBO POGREBA

Brezplačni prevozi do 40 km. Plačilo na več obrokov brez obresti.

24 UR NA DAN: 02 534 80 60; 041 681 515

Življenje je kot reka,
ki teče in odteka.
Spomini pa so tisti,
ki spremljajo človeka.

ZAHVALA

V 91. letu nas je za vedno zapustila draga mama, stara mama in tašča

Rozalija Bunderla

iz Kuzme 31

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali za svete maše, cvetje in sveče, prispevali za dobrodelne namene, nam pa izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo za vso nego in oskrbo osebju doma starejših v Kuzmi in osebju splošne bolnišnice v Murski Soboti.

Njeni najdražji

Čeprav ti želimo miren počitek,
so naša srca polna žalosti.

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustila draga sestra, mama, tašča, babica in prababica

Ida Benčec

roj. Kerčmar, s Hodoša 56 a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste njej in nam v vseh teh težkih letih stali ob strani in jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče in prispevali za dobrodelne namene.
Zahvaljujemo se duhovniku Viliju Kerčmarju, pevcem in osebnemu zdravniku Marijanu Kiršnerju ter pogrebništvu Banfi.

Žalujoči vsi, ki smo te imeli neskončno radi

Cvetličarstvo in pogrebništvo Marija Ferenčak, s. p., Trnje 58, 9232 Črenšovci

Telefon: (02) 570 15 60 ali 031 615 535, 031 653 699

- izdelava vencev in aranžmajev
- dostava zastonj
- pogrebne storitve in oprema
- urejanje zelenic in pokopališč
- prodaja vseh vrst rastlin in cvetja
- konkurenčne cene

Srce je dalo,
kar je imelo,
niti bilke zase
ni poželo.

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustila naša draga mama in babica

Šarika Ferencek

iz Sebeborec 104 a

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.
Hvala za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in prispevke v dobrodelne namene.
Hvala g. duhovniku Balažicu in gospe duhovnici, pevcem za odpete žalostinke, govornici Majdi za ganljive besede slovesa in pogrebništvu Banfi.
Hvala vsem, ki ste jo obiskovali, posebej velja zahvala patronažni sestri Valentini.

Žalujoči vsi tvoji najdražji

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 89. letu nas je za vedno zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

Marija Fekonja

roj. Nežič, iz Melinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.
Lepa hvala za izrečena sožalja, za darovano cvetje, sveče, za svete maše in druge namene.
Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi, g. Lebarju za besede slovesa in pogrebništvu Jurič.
Hvala osebni zdravnici Kuhar - Fujs in osebju pljučnega oddelka za večkratno zdravljenje.

Vsi njeni

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE

UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti

Vladimir Hozjan, s. p. Šulinci 87 a
Tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 2 b,
zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na računu pri Novi Ljubljanski banki: 02340-0019232476.

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 30

Jubilejna Vestnikova akcija

Prijavili so jih za Naj... domačijo 2010

Ob letošnji, 20. akciji Naj... domačija je na Vestnik prispelo 18 prijav, devet iz Prekmurja in devet iz Prlekije

Komisija je obiskovala vse prijavljene domačije nenapovedano ob četrtkih popoldan. Mogočne domačije – ponos našega podeželja – po predlogu bralcev Vestnika so velike kmetije, kmetije z dopolnilno in domačije z nekmetijsko dejavnostjo. Tako kot čas se spreminja tudi podeželje in s tem dejavnosti na podeželju. Nekmetijske dejavnosti postajajo enakovredne kmetijskim tudi v programu razvoja podeželja PRP 2007–2013. Majhne kmetije opuščajo, velike postajajo vedno večje in bolj specializirane.

Do 19. avgusta bodo svoja opažanja ob letošnjih obiskih v Vestniku predstavljali člani strokovne komisije, v četrtek, 26. avgusta 2010, pa bomo nagrajene domačije predstavili v prilogi Naj... domačija. Ker je letošnja akcija jubilejna, dvajseta, bo priloga vsebinsko bogatejša. V njej bomo na častno mesto postavili tudi vseh devet dosedanjih naj... domačij. Do leta 2000 smo v akciji izbirali naj... kmetijo, potem pa kriterije ocenjevanja nekoliko dopolnili in od leta 2001 izbiramo naj... domačijo Pomurja.

Serijo prispevkov začenjamo z zapisoma Zite Flisar Novak (domačije v Prekmurju) in Slavka Petovarja (domačije v Prlekiji), ki v komisiji zastopata kmetijsko stroko.

Fotografiji Petra Kranjec

Na domačijah, ki jih obišče strokovna komisija, domači članom komisije z veseljem razkažejo in razložijo vse, kar jih zanima.

Domačije v Prekmurju

Velike in specializirane kmetije

Cigütova domačija v Noršincih sodi med največje kmetije v Sloveniji, redijo 800 govedi mesnih pasem, obdelujejo dobrih 300 hektarjev zemlje, z najsodobnejšo kmetijsko mehanizacijo pa opravljajo še strojne storitve. Marija vodi posle, Štefan strojni park, tehnolog je sin Štefan, ki je nedavno prišel s svetovnega prvenstva v oranju in vpisal doktorat na fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru. Pri njih dobite odlično bučno olje in upamo, da kmalu tudi slastne mesnine, ki jih zmeraj gostoljubno ponudijo obiskovalcem.

Kuzmova Domačija v Skakovcih je kmetija nekoliko manjšega obsega, vendar evropsko primerljiva in za slovenske razmere še zmeraj nadpovprečno velika. Obdelujejo 55 hektarjev njiv in 15 hektarjev travnikov. Redijo 150 glav goveje živine, od tega 60 krav molznic. Lani so dobili priznanje za največ namolzenega mleka, mlad gospodar Damjan pa je bil lani tudi Pomurec meseca.

Jakobova domačija v Lipovcih je zelenjadarska kmetija, imajo štiri rastlinjake, namakalne sisteme za pet hektarjev zelenjave, poleg plodovk, solatnic, kapusnic in čebule pridelujejo še krompir in fižol, tudi laški fižol »keber« in druge poljščine. Pridelke prodajajo neposredno, dostavljajo širom po Sloveniji, na Ravnah na Koroškem pa imajo svoj kiosk. Doma imajo hladilnici za zelenjavo in meso (slednjo zaenkrat le za lastne potrebe).

Stoletno domačijo na trdnih temeljih imajo Vratarićevi v Puconcih, hišo so obnovili, gospodarsko poslopje pa dozidali. Trije od petih članov družine imajo končano kmetijsko šolo, zato so usmerjeni v strokovno zahtevnejše kmetijske panoge. Nekoč so redili plemensko govedo, danes plemenske svinje. Pitajo še prašiče za prekmursko šunko, ki se trži pod blagovno znamko z geografskim poreklom Diši po Prekmurju. Ohranili so tudi travniški sadovnjak, cel breg (dva hektarja) je poln avtohtonih in tradicionalnih sort jablan, sliv, orehov, pod krošnjami pa se pasejo ovce. Imajo tudi vinograd. Tako na »püconskon bregi« zares diši po Prekmurju.

Nekatere domačije so pravi vzor glede spoštovanja tradicije podeželja.

Domačija Kuzmičevih v Šalamencih je vidna že od daleč, velika hiša (dve novi hiši) in še večje gospodarsko poslopje, visoki silosi in velike strojne lope z veliko kmetijske mehanizacije. Obdelujejo 44 hektarjev zemlje. Kmetija je poljedelsko-živinorejska, pridelujejo koruzo in žito, redijo krave molznice in goveje pitance pa še prašiče pitance. Pridelke prodajo zadrugam. Fanta na domačiji (gospodar Jože in zet Zlatko) najbolj zanimajo stroji, poleg petih traktorjev imajo celotno linijo za spravilo sena in linijo strojev od setve do žetve poljščin. V okviru strojnega krožka opravljajo storitve s kmetijsko mehanizacijo.

Domačije z dodano vrednostjo

Spremembe v dejavnosti domačij na podeželju so v zadnjem desetletju očitne. Kmetij je vedno manj, razvijajo se dopolnilne dejavnosti, turizem, obrtne in storitvene dejavnosti. Najboljša kmetijska zemljišča spreminjajo v zazidalna, slabša se zaraščajo. Zavarovana območja postajajo privlačna za bivanje ter odprta za razvoj turizma in drugih dejavnosti na podeželju.

V osrčju krajinskega parka Goričko pri Gradu smo obiskali domačijo Gumilarjevih. Težko smo jo našli, ker poti skrivnostno zavijajo za grajskim hribom. Ko smo v tistem vročem popoldnevu končno prišli do hiše na koncu vasi, smo tam našli svežino, zadovoljstvo in spokojnost. Na tradicionalen način še obdelujejo in vzdržujejo kulturno krajino – sadovnjak, brajde, vrt, njive, travnike in gozd. Medsosedska pomoč je izrazito prisotna, Štefana kar naprej kličejo, da pride kaj pomagat ali naredit in tudi drugi pomagajo njim. Okrog domačije je vse lepo urejeno, za urejenost okolice pa so že dobili priznanje Občine Grad.

Na Gombočevi domačiji v Gerlincih imajo dobra vina in registrirano sobodajalstvo kot dopolnilno dejavnost. Klasične kmetije nimajo, čeprav so skrbno ohranili veliko kmetijskih strojev in orodij ter kaščo, ki so jo preuredili v apartmaje. Obnovljena in dograjena domačija je obdana z vinogradi in travniškim sadovnjakom, kjer rastejo jablane, češnje, orehi ... skratka vse sadne vrste, tudi fige. Tržni produkt je vino, katerega prodajajo štirim goričkim gostilnam in doma. Z aktivnostmi v vaškem, gasilskem, vinogradniškem, športnem in turističnem društvu prispevajo k razvoju in promociji domačega kraja in Goričkega nasploh. S pohodništvom, kolesarstvom in folkloro pa prijateljske in poslovne vezi še bolj krepijo.

Vrataričeva domačija oziroma kmetija iz Polane pri Murski Soboti je znana daleč naokoli po tem, da ima prosto pašno rejo kokoši (kar je v Sloveniji še redkost) in prodaja »bilice« s prekmurske ravnice. Prej so prodajali Mercatorju, sedaj neposredno na domu. Ob našem obisku je bilo dvorišče še gradbišče, vendar je novonastajajoča trgovinica že kazala svojo končno podobo. Domačija stoji na stoletnih temeljih in je lepo obnovljena, hlevi pa so zgrajeni na novo. Redijo avtohtone pasme kokoši – živahne in prijazne štajerke, ki so pod strogo veterinarsko kontrolo, njive pa so ekološko kontrolirane. Aktivni so v društvu in konzorciju ekoloških kmetij. Gospodarica Nina pripravlja na svoji domačiji promocijski prostor za ekološke kmete.

Na Vaneči se bohoti Šrajeva domačija. Nova hiša z elementi energetske učinkovitosti in visoke kulture bivanja je s potko kot popkovina povezana s staro lepo urejeno panonsko domačijo. Ohranjajo tradicijo in gradijo prihodnost. Okrog domačije sta travnik in visokodebelni sadovnjak z gabrovo živo mejo. Na bregu imajo vinograd in zidanico. Sašo (znan zobni kirurg) in Anja (kemičarka) sta dala s kliniko v Rimski čardi razvoju podeželja nov zagon. Klinika je zgrajena na najslabših zemljiščih, tako so ohranili najboljša kmetijska zemljišča za pridelavo hrane, omogočili zaposlitev visoko izobraženim kadrom v regiji in spodbudili trajnostni razvoj podeželja.

Našemu dokaj kmetijskemu podeželju prinašajo visoko razvite kmetijske in nekmetijske dejavnosti novo možnost za razvoj. Po desetih letih se je Vestnikova akcija iz Naj... kmetije preimenovala v Naj... domačijo in v tretjem desetletju je čas, da dobi novo ime in novo vsebino glede na posodabljanje podeželja.

Zita Flisar Novak

2010
NAJ... DOMAČIJA
NLB
TONDACH
Naravna opečna kritina.
skupina panvita
AVE
Naša narava

glasbene lestvice na radiu murski val

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE DOMAČA PLOŠČA

1. POLETNA NOČ – Drotmantraši in Julija Klajnščak
2. GLAVO GOR – Blue planet
3. PA TE POGREŠAM – Metulj
4. BARKA SANJ – Moira
5. DUGO DROM ALI DOLGA POT – Rom Ton

PREDLOGA

RECESIJA – Langa in Zreška pomlad
PESEM SLAVCA – Halgato band

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE GLASBA NAŠEGA SRCA

1. PESEM O LJUBEZNI – Štajerski baroni
2. PRIDI NAZAJ – Zakapane
3. NAS GLASBA OSREČUJE – Rudi Šantl in Šank kvintet
4. ZJUTRAJ – Naveza
5. DRAGI PRIJATELJI – Ans. L. Slaka

PREDLOGA

TO JE ČAS – Prleški kvintet
PO SENU VSA DIŠIŠ – Gorski cvet

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. STAMPEDO – Siddharta
2. BALON – Nude
3. EDINA – Nuša Derenda
4. V DVOJE LAŽJE JE – Pika Božič Kontrec
5. SUPERHEROJ – Društvo mrtvih pesnikov

PREDLOGA

ŠTAJERSKO NEBO – MI 2
DAN OB TEBI – Slavko Ivančič

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. TOLERANCA – Gibonni
2. SATELLITE – Lena
3. IN A MOMENT LIKE THIS – Chanee & N'evergreen
4. STOP FOR A MINUTE – Keane + K'Naan
5. ALL THE LOVERS – Kylie Minogue

PREDLOGA

WHATAYA WANT FROM ME – Adam Lambert
DO AS I SAY, NOT AS I DO – Ed Harcourt

Nagrado Srečanja na Murskem valu dobi: **Martina Prajndl, Prežihova ul. 1, Gornja Radgona.**

Kupon št. 28

Glasujem za skladbo:

Domača plošča:

Glasba našega srca:

7 veličastnih:

NSTSNMV

Ime in priimek, naslov:

Izpolnjen kupon pošljite do torka, 20. julija 2010, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz srednji val 648 kHz

PETEK, 16. julija: 00.00 SNOP - 05.00 Jutranji program – 06.45 Poročilo OKC - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž – 08.00 Poročila – 09.30 Kultura in šport ob koncu tedna – 10.00 Poročila - 11.15 Zamurjenci – 12.00 Poročila – 12.30 Od petka do petka – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Predstavljamo vam - 14.30 Romskih 60 – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.00 Popoldanska voditeljica Nevenka Emri - 17. 00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi – 18.30 Radijski knjižni sejem - 19.00 Mladi val, Eva, Nika – 20.10 Zimzelenčki, ugasni televizor! Nataša Špindler

SOBOTA, 17. julija: 00.00 SNOP - 05.00 Še bolj počasno vstajanje ... – 08.00 Poročila – 08.30 Mali oglasi - 09.30 Biba buba baja, ponovitev - 9.30 Kultura in šport ob koncu tedna – 10.30 Potepajte se z nami - 12.00 Poročila – 12.05 Obvestila –12.30 Ponovitev oddaje Od petka do petka - 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Finale na trgu kulture (Petra Kranjec) - 15.00 Literarni drobci - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi - 18.00 Glasba našega srca, narodnozabavna lestvica - 19.00 Poročila - 19.15 – Glasba po željah – 20.00 Zadnja poročila – 20.10 – Propoeler, pilota Primož in Cepo, glavna junakinja pa Adriana

NEDELJA, 18. julija: 00.00 SNOP - 05.00 Nedeljsko prebujanje - 07.00 Druga jutranja kronika – 07.30 Panonski odmevi – 08.00 Misel in čas, duhovna misel predstavnikov verskih skupnosti Pomurja – 08.30 Zamurjenci – 9.00 Srečanje na Murskem valu – 10.00 Izbor pesmi tedna – 10.30 Nedeljska kuhinja: Nejca Smej Novak in Luka Novak, zaljubljena kuharja (Simona Špindler) - 12.30 Poročila – 12.35 Obvestila – 12.45 Sprejemamo stave! – 13.00 Minute za kmetovalce – 13.30 Čestitke, šport, glasba – 18.00 Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.10 Samo za vas (Samo Budna)

PONEDELJEK, 19. julija: 00.00 SNOP - 05.00 Ponedeljkovo jutro in Irma Benko – 07.40 Pismo iz Porabja, Marijana Sukič – 08.00 Poročila – 08.30 Šport, porodnišnica – 09.15 Pomurec, Pomurka junija, razglasitev in glasovanje - 11.15 Oaj, kak san zlüfto! Začenja se nov nogometni cirkus (Šavel in Giderji) - 12.30 Anketa – 13.15 1. oseba ednine – 13.30 Mali oglasi - 14.15 Za zdravje – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 MV DUR – 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi (Petra Kranjec) – 20.00 Zadnja poročila – 20.10 – Ponedeljkov potepuh Bojan Rajk

TOREK, 20. julija: 00.00 SNOP - 05.00 Jutranji, Milan Zrinski – 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja – 08.00 Poročila – 08.30 Besede, besede –10.30 Mali oglasi - 11.15 Kratki stik – 12. 30 Potrošniški nasvet, Lidija Domanjko – 13.15 1. oseba ednine – 14.30 Sedem veličastnih, oddaja o domači zabavni glasbi, pogovori z najboljšimi – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila –17.20 Obvestila – 17. 30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojence (Anica Kološa, Bojan Rajk) – 18.40 Prebiranja, drugačen pogled – 19.15 Eti ta je muzika – 20.00 Zadnja poročila – 20.10 Jukeboks in Boštjan Rous

SREDA, 21. julija: 00.00 SNOP - 05.00 Jutranje prebujanje: Dušan Radič - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda – 08.00 Poročila – 08.45 Džoužijevo pismo – 10.15 Župan v studiu: Anton Balažek, Lendava - 11.15 Trn v peti, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev – 12.30 Intervju - 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine - 13.30 Mali oglasi – 14.30 NSTSNMV, lestvica tuje zabavne glasbe – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda (Bogdan Lemut) - 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Biba buba baja – 19.00 Poročila – 19.15 Panonski odmevi, ponovitev – 20.00 Zadnja poročila – 20.10 Mursko-morski val - Simona Špindler

ČETRTEK, 22. julija: 00.00 SNOP - 05.00 Zbudite se z dobrim radiem! – Dejan Fujs - 06.40 Preteklih 24 – 07.00 Druga jutranja kronika – 07.20 Obvestila – 07.30 Vreme, ceste, radarji - 07.45 Zvočno pismo iz Gradca s Saro Rajh - 08.00 Poročila - 08.15 Kmetijski strokovnjak – 09.25 Kuharski nasvet – 09.30 Pregled Vestnika – Dopoldanski voditelj Boštjan Rous – 11.15 Reportaža tedna – 11.45 Šport za vse – 12.30 Aktualno - 13.15 1. oseba ednine – 14.30 Domača plošča – 15.30 Dogodki in odmevi - Popoldanski voditelj Milan Zrinski – 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu – 18.00 Mali radio, novinčki in Jerneja Pirnat - 19.15 Bilo je nekoč – 20.00 Poročila – 20.10 Geza se zeza

napovednik prireditev

Otvoritev

LENDAVA

V petek, 16. julija, ob 19. uri bo na gradu otvoritev razstave umetniških del, nastalih na 15. mednarodni mladinski likovni koloniji Lindart 2010. Razstavo bo odprla umetnostna zgodovinarka Irma Brodnjak.

Koncert

MURSKA SOBOTA

V petek, 16. julija, ob 21. uri bo na Trgu kulture v okviru Soboškega poletja nastopila Kristina Oberžan s pianistom.

BELTINCI

V soboto, 17. julija, ob 21.30 bo v Ambasadi Štefana Kovača dobrodelni koncert, kjer se bodo zbirala sredstva za obnovo prostora. Nastopili bodo: ŠKM banda (Beltinci), Dinamizem (Beltinci), It's Everyone Else (Murska Sobota) in Bile Eater (Beltinci).

DOLINA PRI LENDAVI

Od 23. do 25. julija bo tridnevni glasbeni festival Open Smile Jam, kjer bo kot glavni gost nastopila hrvaška skupina Jinx.

Dogodek

SPODNJI KAMENŠČAK

V četrtek, 15. julija, se začenja I. mednarodna likovna kolonija. V soboto, 17. julija, ob 20. uri bodo v Mladinskem centru Prlekije srečanje z ustvarjalci, razglasitev najboljših del, priložnostni program in pozdravni govor predstavnika JSKD iz centrale v Ljubljani.

V ponedeljek, 19. julija, bo v Mladinskem centru Prlekije začetek I. mednarodne večzvrstne –multimedijske kolonije.

MURSKA SOBOTA

V petek, 16. julija, ob 11. uri bo v grajski dvorani ob prazniku mestne občine kulturni program, v katerem bosta nastopila mezzosopranistka Sandra Ulen in pianist prof. Predrag Šantek.

LJUTOMER

V soboto, 17. julija, med 9. in 14. uro bo na Glavnem oz. Miklošičevem trgu razstava Slovensko Porabje, razstava del ustvarjalcev likovne mednarodne kolonije in priložnostni program. Obiskovalci bodo lahko izbrali najboljša dela.

BEZNOVCI

V soboto, 17. julija, ob 20. uri se bodo na nogometnem igrišču pri gasilskem domu začele tradicionalne nočne igre. Na programu bo šest šaljivih iger. Zmagovalne ekipe prejmejo pokale. Prijave na tel.: 549 10 64.

Gledališče

MORAVSKE TOPLICE

V četrtek, 15. julija, ob 20.30 bo v Termah Vivat poučno-šaljivi večer (stand up) Moda pred korakom, ki ga bo vodil prekmurski bontonolog Saša Županek.

SVETI JURIJ

V petek, 16. julija, ob 20. uri bo v gostišču Kuzmič poučno-šaljivi večer (stand up) Moda pred korakom, ki ga bo vodil prekmurski bontonolog Saša Županek.

MURSKA SOBOTA

V soboto, 17. julija, ob 10. uri bo na Trgu kulture v sklopu Soboškega poletja gledališko- ustvarjalni dogodek za otroke Pepi in njegovo gnezdo, kjer bo nastopila Aleksandra Pinterič.

GANČANI

V soboto, 17. julija, ob 20. uri bo v gostilni Pri Slavi poučno-šaljivi večer (stand up) Moda pred korakom, ki ga bo vodil Saša Županek.

TROPOVCI

V nedeljo, 18. julija, ob 19.30 bo v gostilni Verban stand up Moda pred korakom, ki ga bo vodil Saša Županek.

Predavanje

RADENCI

Od četrtka, 15., do nedelje, 18. julija, v zdravilišču pripravljajo malo šolo astronomije. Število prijav je omejeno. Tel.: 520 27 33.

RAKIČAN

Do nedelje, 18. julija, bo v dvorcu Rakičan Poletni tabor RIS, kjer bodo prostovoljci z različnimi aktivnostmi popestrili počitniške dni otrokom iz socialno šibkejših družin.

MURSKA SOBOTA

Vsak četrtek ob 18. uri poteka v mestnem parku na zelenici ob zahodnem delu gradu brezplačna vadba joge.

Razstave

MURSKA SOBOTA

V galeriji MIKK-a je do 31. julija na ogled razstava plakatov z naslovom Doktorice računalništva in informatike v Sloveniji.

V Galeriji je do 18. avgusta na ogled razstava Naključja.

LIPOVCI

V vaškem domu je na ogled razstava fotografij, prispelih na fotografski natečaj Lipovci 2010.

BELTINCI

V gradu je na ogled razstava del udeležencev 46. slikarske kolonije Izlake 2009 v okviru likovne kolonije Izak Lipovci 2010.

LJUTOMER

V galeriji Anteja Trstenjaka je na ogled razstava umetniških del avtorja Wilhelma Heiligerja.

GRAD

V viteški dvorani gradu je do 31. avgusta na ogled razstava Povedke in gradovi s Kozjanskega.

GORNJA RADGONA

V Maximusu je do 2. avgusta na ogled fotografska razstava Fotografije v b-molu dr. Iva Borka.

V galeriji kulturnega doma je do 30. julija na ogled razstava fotografij Čarobni svetovi avtorja Branka Konička.

POTRNA

V Pavlovi hiši je do 25. septembra na ogled razstava Made in Carnica, ki sta jo pripravila Čebelarski muzej Radovljica in magazin/revija Stripburger.

Kino

Star Max MURSKA SOBOTA

(od 15. 7. do 21. 7.)

Ameriška drama Poslednja pesem (18.45)

Ameriška komična drama Lunapark (18.00, sob. in ned. še 15.40)

Ameriška akcijska komedija Morilci (20.20)

Nizozemski pustolovski otroški film Žabe in paglavci (17.00, sob. in ned. še 15.00)

Ameriška domišljijska pustolovščina Mrk (19.25, pet. in sob. še 22.00, sob. in ned. še 16.50)

GORNJA RADGONA

Julija ne bo filmskih predstav!

JAVNI RAZPIS FUNDACIJE MAROF ZA ŠTIPENDIJI V OKVIRU SPODBUJANJA IN POMOČI NADARJENIM ŠTUDENTOM POMURSKE REGIJE

Fundacija Marof objavlja v skladu s 7. členom Pravilnika o podeljevanju štipendij Fundacije Marof nadarjenim študentom Pomurske regije javni razpis za štipendije v okviru spodbujanja in pomoči nadarjenim študentom Pomurske regije za šolsko leto 2010/2011.

Vsebina javnega razpisa

Fundacija Marof razpisuje tri štipendije za šolsko leto 2010/2011 za študente univerzitetne šole naravoslovno-tehnične smeri, umetnostne akademije, glasbene ali upodabljajoče smeri. Razpisujeta se dve štipendiji za študij v Republiki Sloveniji in ena štipendija za študij v tujini.
Višina štipendije za študij v Sloveniji znaša 500,00 EUR/mesec, za študij v tujini 700,00 EUR/mesec.

Prosilci štipendij morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
- vpisani morajo biti najmanj v drugi univerzitetni letnik zahtevanih smeri,
- imajo povprečje vseh ocen v predhodnem letniku vsaj 8,5,
- so študentje Pomurske regije, ki imajo stalno bivališče v Pomurju (UE M. Sobota, Lendava, Ljutomer, Gornja Radgona),
- niso zaposleni ali samozaposleni in niso vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri ZRSZ.

Če se prosilec za štipendijo izobražuje v tujini, mora prošnji za štipendijo priložiti overilo, da se izobražuje v ustanovi, ki je po predpisih države akreditirana za izvajanje javno veljavnega izobraževalnega programa za pridobitev stopnje izobrazbe.

Prosilci štipendij se na razpis prijavijo pisno z vlogo, kateri je treba priložiti naslednjo dokumentacijo:
- kopijo osebnega dokumenta s fotografijo, ki vsebuje ime in priimek, naslov stalnega prebivališča, EMŠO,
- davčno številko,
- številko osebnega računa,
- smer, vrsto in področje izobraževanja oz. izobraževalnega programa,
- letnik izobraževanja,
- podatke o morebitni predhodni štipendiji, in sicer leto, v katerem je začel prejemati štipendijo, višino štipendije, status štipendista, mirovanje štipendijskega razmerja, prenehanje štipendijskega razmerja, način vračanja izplačanih štipendij,
- potrdilo o vpisu v naslednji letnik in potrdilo o vseh opravljenih izpitih v preteklem študijskem letu oz. ob koncu izobraževanja potrdilo o opravljeni diplomi,
- dokazila o posebnih dosežkih v okviru že absolviranega časa študija (nagrade, pohvale, vidne uvrstitve na tekmovanjih, inovacije ...)
- drugi podatki, ki bi lahko vplivali na odločitve o podelitvi štipendije.

Prosilci štipendij naslovijo vloge z zahtevano dokumentacijo na upravni odbor Fundacije Marof, Bakovska ulica 31, 9000 Murska Sobota, najkasneje do vključno 15. 9. 2010.

BARVA CMYK datum: 15. 07. 2010 VESTNIK stran 32

Četrtek:	Petek:	Sobota:	Nedelja:	Ponedeljek:
pretežno jasno	pretežno jasno	delno jasno, nevihta	delno jasno	pretežno jasno
19 | 34	20 | 35	21 | 34	21 | 29	17 | 30

vreme

Andrej Velkavrh

Poletje prinaša nevihte

Te dni imamo vroče poletno vreme. K poletnemu vremenu pa spadajo tudi nevihte. Vročinske nevihte nastanejo zaradi pregrevanja ozračja. Tudi takšne nevihte lahko lokalno prinesejo točo in močnejše nalive, vendar so procesi ob večjih spremembah vremena lahko še bistveno močnejši.

Do konca tega tedna se bo nadaljevalo precej jasno in zelo vroče vreme. Popoldne bodo lahko nastale vročinske nevihte. V petek bo najbolj vroče, najvišje dnevne temperature bodo tudi nad 35 stopinj C. V soboto bo tudi sončno, proti večeru pa se bodo začele pojavljati nevihte, ki se bodo zavlekle tudi v noč na nedeljo. S severovzhoda bo prišel nad naše kraje nekoliko hladnejši zrak. V nedeljo čez dan se bo zjasnilo, nekoliko manj vroče bo. V ponedeljek bo precej jasno, najvišje dnevne temperature bodo okoli 30 stopinj C.

Vremenske napovedi

Vremenska napoved se nam danes zdi samoumevni del življenja. Kadar imamo kakšno delo ali načrte, pa bi nas pri tem motil na primer dež, morda vročina in podobno, prisluhnemo vremenski napovedi po radiu ali jo pogledamo na televiziji, pobrskamo po spletu ... Pa se pri tem sploh zavedamo, da pred kakimi 50 ali 60 leti to ni bilo tako samoumevno? No, gotovo je bilo možnosti, da bi izvedeli vremensko napoved, precej manj, pa še dosti bolj nezanesljive so bile. Postali smo kar malo razvajeni zaradi vsega napredka, tudi na meteorološkem področju. Če nas zjutraj ne pozdravi sonce, kot je bilo napovedano, smo že slabe volje in ne bom navajal izrazov kmetov, ki jim nevihta zmoči seno. A žal je tako, da vremenske napovedi niso in ne bodo stoodstotne. Si predstavljate, da bi si morali sami napovedati vreme s tem, da bi zrli v nebo in ugibali, kaj pomeni rast kopastih oblakov, kaj severni in kaj jugozahodni veter? Marsikaj, kar so vedeli naši predniki, se je že izgubilo, saj tega znanja ne potrebujemo več. Marsikaj novega pa ste se, upam, tudi naučili iz današnjih vremenskih napovedi, komentarjev nas, meteorologov in takšnih kratkih člankov, kot je tale moj na primer. Upam.

vestnikov koledar

Č – 15. julij	VLADIMIR
P – 16. julij	MARIJA
S – 17. julij	ALEŠ
N – 18. julij	MIROSLAV
P – 19. julij	VINCENC
T – 20. julij	MARJETA
S – 21. julij	DANILO

16. julija bo sonce vzšlo ob 5. uri in 27 minut, zašlo pa ob 20. uri in 49 minut. Dan bo tako dolg 15 ur in 22 minut. 18. julija ob 12. uri in 10 minut bo na nebu nastopil prvi krajec.

Fotografija Majda Horvat

fotografija tedna

Drug za drugega sta neizmerna sreča, počitnice pa njun zlati čas. Vnuk Žan Hozjan in dedek Vinko Marič iz Odranec sta objeta čez ramo sedla za mizo, na katero sta oba ponosna. Dedek zato, ker jo je dva dni oblikoval iz hrastovega pena, ki ga je pripeljal iz Sloparce, kjer je vihar za seboj pustil veliko izruvanih dreves, vnuk pa zato, ker jo je naredil dedek, ki zna narediti vse, no skoraj vse na tem svetu. Naredil mu je tudi vrtiljak, ki ima celo volan, in iz lesa izrezal štorklji, da ju je sam pobarval. Tako na sto in en način, vedno pa drug z drugim, preživljata počitniške dopoldneve, popoldne pa ima Žan čas tudi za prijatelje. Morda kdaj tudi njim pokaže, kaj vse dedku raste na zelenjavnem vrtu, in jih povabi sedet za hrastovo mizo, ki ji delajo senco velika akacija in bližnja drevesa. Tam najdejo svoj mir tudi ptice, ki dedku vsako jutro pojejo, da se mu milo stori. M. H.

Lovski muzej Matyasa Gömbösa v Maqyarszombatfi

Afrika je tudi na Madžarskem

Med obiskovalci njegovega muzeja je največ Slovencev in Avstrijcev, zlasti pomurskih lovcev in šolarjev

Fotografiji Andrej Bedek

Razstavljenih je več sto različnih trofej skorajda z vsega sveta.

Matyas Gömbös: »Lovci nismo morilci, ampak varuhi narave.«

Matyas Gömbös iz madžarske vasice Maqyarszombatfa, dobrih 20 kilometrov iz Murske Sobote in le streljaj od Prosenjakovec, velja med kolegi v zeleni bratovščini za enega najuspešnejših. V priročni hiši sredi gozda je uredil nekakšen muzej lastnih lovskih trofej.

Živali pa ni uplenil le na Madžarskem, temveč po vsem svetu, celo v Afriki in Kanadi. »Lovci nismo morilci, ampak varuhi narave,« je prepričan Gömbös. Med obiskovalci njegovega muzeja je največ Slovencev in Avstrijcev, zlasti pomurskih lovcev in šolarjev. Gömbös je lovec že 42 let: »V tem času so zbrane vse te trofeje, med njimi tudi jeleni svetovni rekorderji, velikanski divji merjasci, celo šakal, za katerega ni znano, kako je prišel na to območje. Zanimiv je tudi velikanski medved, ki sem ga ustrelil v Romuniji. Nekoč je bilo lažje zbirati trofeje, saj ni bilo nobenega nadzora, šele v zadnjih dvajsetih letih se je vse skupaj spremenilo.« Kot je dodal Štefan Kerčmar iz lovišča Kompas Peskovci, Gömbös odlično sodeluje s prekmurskimi lovci, navsezadnje tudi zato, ker »imajo madžarski lovci podobne težave kot mi, ko divjad uničuje kmetijske pridelke in je treba plačevati odškodnine«.

Andrej Bedek

Naročite svoj izvod časopisa Vestnik narocnina@vestnik.si

Cena izvoda časopisa za naročnika je 1,55 evra. Naročilo velja do pisnega preklica.

Naročnino bom plačeval za obdobje: ☐ trimesečno, ☐ polletno, ☐ letno.

Po prejemu položnice se lahko oglasite v vaši banki, kjer si uredite plačevanje z mesečnimi obremenitvami.

☐ Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsaj eno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Ime in priimek: Rojstni podatki:

Naselje, kraj, številka: Davčna številka:

Datum:

Poštna številka:

Pošta: Podpis:

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo z namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev Podjetja za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam.

Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registriranega uporabnika, ki je to zahteval. Stroške vseh dejanj v zvezi s tem poravna Podjetje za informiranje, d. o. o.

VESTNIK

ZDRAVILIŠČE RADENCI
SAVA HOTELS & RESORTS

POLETJE V OBJEMU ZDRAVILNIH MINERALNIH IN TERMALNIH VRELCEV ZDRAVILIŠČA RADENCI

IZKORISTITE POSEBNE UGODNOSTI VSAK PETEK V ČASU POČITNIC NA KOPALIŠČU

FIT & PARTY – veseli in zabavni program s posebno ponudbo koktajlov in iger ter večerno kopanje v termah

Ob nakupu vstopnice po 15. uri prejmete brezplačni koktajl dneva.

VSAKO SOBOTO IN NEDELJO
od 14. URE IGRIVO POPOLDNE v TERMAH – lepe nagrade
Od 13. do 14. ure Happy hour

Informacije: 02 520 28 00